

Energija iz narave za človeka in naravo.
Že več kot sto let.

Letno poročilo

2019

april 2020

Pregled vsebine

1 Uvod	4
DEM v letu 2019	5
Nagovor direktorja	8
2 Poslovno poročilo	10
Kronologija pomembnejših dogodkov v letu 2019	11
Pomembni dogodki po koncu poslovnega leta 2019	13
Predstavitev družbe	14
Osebna izkaznica družbe	14
Lastniška struktura družbe	15
Dejavnosti družbe	15
Upravljanje družbe	16
Izjava o upravljanju družbe	17
Izjava direktorja skladno s 60a. čl. ZGD-1	18
Organizacijska struktura družbe z organizacijsko shemo	18
Kapitalske povezave z drugimi družbami	19
Kratka zgodovina gradnje dravskih elektrarn	21
Fala – tehniška dediščina	22
Poslanstvo, vizija in vrednote	23
Strateške usmeritve družbe	23
Politika sistema vodenja	24
Proizvodnja in obratovanje	25
Osnovni hidrološki podatki	26
Osnovni podatki o napravah	26
Porast moči dravskih elektrarn	27
Pretoki	27
Proizvodnja v letu 2019	28
Proizvodni deleži posameznih elektrarn	29
Izgube proizvodnje	30
Dogodki	32
Vzdrževanje	32
Tržni položaj	33
Značilnosti gospodarskega okolja v letu 2019	33
Prodaja in kupci	35
Nabava in izvajalci	36
Investicije	37
Analiza uspešnosti poslovanja	40
Poslovanje v letu 2019	40
Kapitalska ustreznost	42
Stanje zadolženosti	43
Kazalniki družbe	43
Upravljanje tveganj in priložnosti	44
Razvojne priložnosti	48
Načrti za prihodnost	50

Trajnostno poročilo	51
Odgovornost do zaposlenih	51
Odgovornost do naravnega okolja	55
Odgovornost do širše družbene skupnosti	59
3 Računovodsko poročilo	62
Revizorjevo poročilo	63
Izjava o odgovornosti direktorja	66
Uvodna pojasnila k pripravi računovodskih izkazov	67
Računovodski izkazi	68
Izkaz finančnega položaja	68
Izkaz poslovnega izida	69
Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	69
Izkaz denarnih tokov	70
Izkaz sprememb lastniškega kapitala	71
Pojasnila k računovodskim izkazom	72
Poročajoča družba	72
Podlaga za sestavo	72
Spremembe pomembnih računovodskih usmeritev	73
Podlaga za merjenje	77
Valutna poročanja	77
Uporaba ocen in presoje	77
Podružnice in predstavništva	77
Pomembne računovodske usmeritve	78
Določanje poštenih vrednosti	87
Obvladovanje finančnih tveganj	87
Razkritja k računovodskim izkazom	87
Razkritja k izkazu finančnega položaja	87
Razkritja k izkazu poslovnega izida	106
Razkritja k izkazu drugega vseobsegajočega donosa	110
Razkritja k izkazu denarnih tokov	110
Razkritja k izkazu sprememb lastniškega kapitala	111
Druga razkritja	111
4 Priloge	117
Kontaktne podatke	118
Pomen kratic	119

DEM:
smo največji slovenski proizvajalec
električne energije iz obnovljivih virov

1 Uvod

DEM v letu 2019

Poslovanje družbe DEM je bilo tudi v letu 2019 usmerjeno k zagotavljanju varne, kvalitetne in zanesljive proizvodnje električne energije. Z izvajanjem nalog v skladu z zastavljenimi cilji ter ugodni hidrologiji predvsem v mesecu novembru in decembru je družba poslovala **uspešno**. Nadaljevala je svojo načrtano pot in večino načrtovanih ciljev dosegla, nekatere celo preseгла.

Proizvodnja:
2.744 GWh
proizvedene
električne energije
v letu 2019

Finančni rezultat:
5,13 mio EUR
ustvarjenega čistega
poslovnega izida v letu
2019

Investicijska dejavnost:
22 %
več investicijskih
vlaganj v primerjavi
z letom 2018

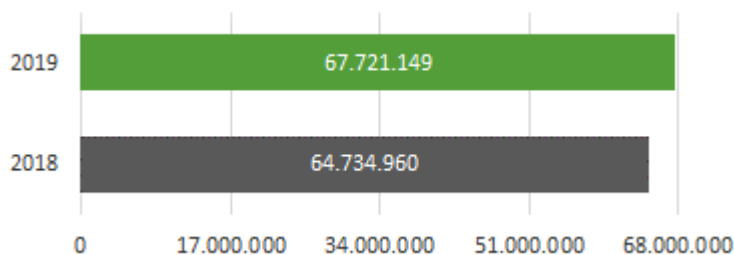

Ključni kazalniki poslovanja

Ključni podatki	2019	2018	2019/2018
Čisti prihodki od prodaje v EUR	65.039.993	60.389.719	107,70
Čisti poslovni izid v EUR	5.126.119	8.320.493	61,61
Prihodki v EUR	67.721.149	64.734.960	104,61
Odhodki v EUR	61.714.929	54.758.231	112,70
EBIT v EUR	3.963.942	6.460.396	61,36
EBITDA (EBIT + odpisi vrednosti) v EUR	25.632.677	21.402.296	119,77
Sredstva v EUR	453.346.543	460.054.050	98,54
Kapital v EUR	440.215.315	445.285.553	98,86
Proizvedena električna energija v GWh	2.744	2.929	93,67
Število zaposlenih konec obdobja	236	238	99,16
Dodana vrednost v EUR*	35.449.374	32.342.346	109,61

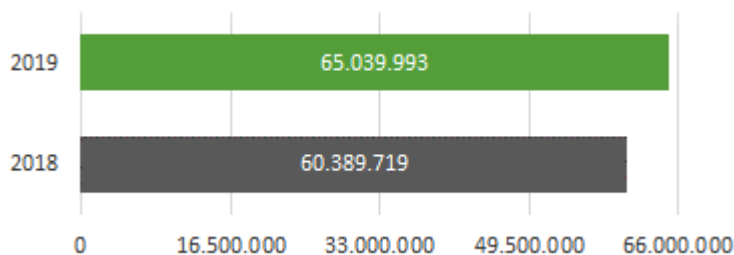
* Dodana vrednost = poslovni prihodki – stroški blaga, materiala in storitev – drugi poslovni odhodki

Celotni prihodki v EUR

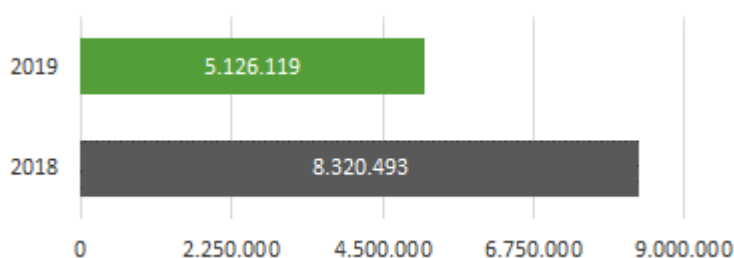
Celotne prihodke smo v primerjavi z letom 2018 povečali za 4,61 odstotka.

Čisti prihodki od prodaje v EUR

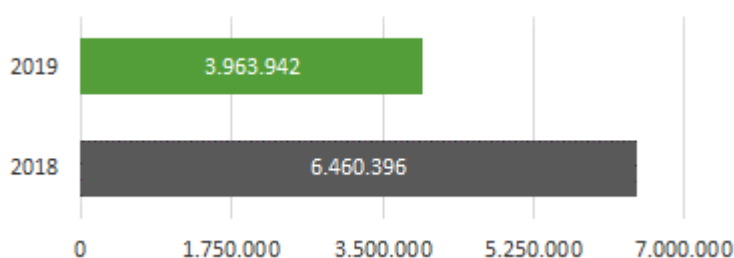
Čisti prihodki od prodaje so se v primerjavi z letom 2018 povečali za 7,70 odstotka.

Čisti poslovni izid v EUR

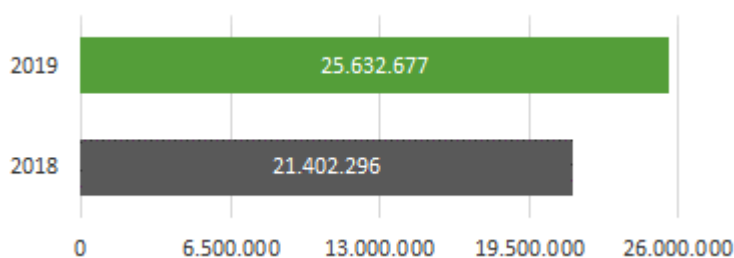
Dosegli smo čisti dobiček v višini 5.126.119 EUR. V primerjavi z letom 2018 se je čisti dobiček zmanjšal za 38,39 odstotka.

EBIT v EUR

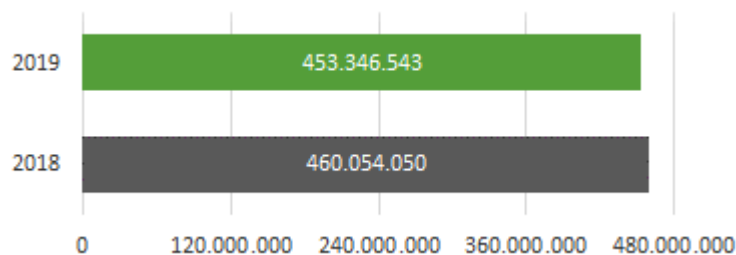
EBIT je v letu 2019 znašal 3.963.942 EUR. V primerjavi z letom 2018 se je EBIT zmanjšal za 38,64 odstotka.

EBITDA = EBIT + odpisi vrednosti v EUR

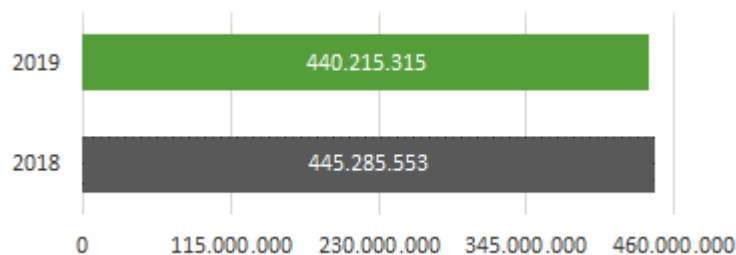
EBITDA je v letu 2019 znašal 25.632.677 EUR. V primerjavi z letom 2018 se je EBITDA povečal za 19,77 odstotka.

Sredstva v EUR

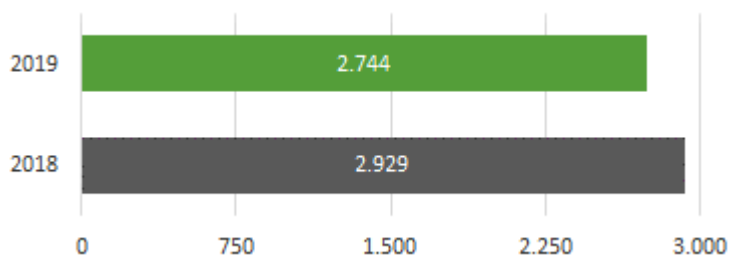
Sredstva na dan 31.12.2019 znašajo 453.346.543 EUR in so v primerjavi s predhodnim letom nižja za 1,46 odstotka.

Kapital v EUR

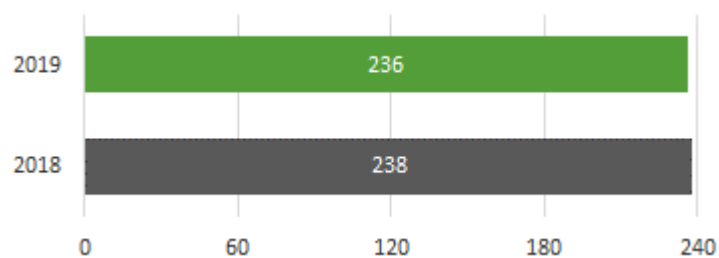
Kapital na dan 31.12.2019 znaša 440.215.315 EUR in je v primerjavi z letom 2018 nižji za 1,14 odstotka.

Proizvedena električna energija v GWh

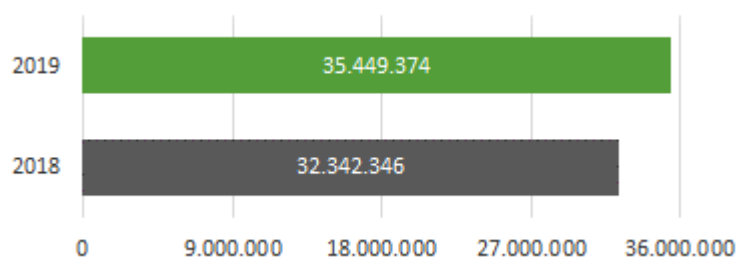
V letu 2019 smo proizvedli 2.744 GWh električne energije, kar je za 6,33 odstotkov manj kot v predhodnem letu.

Število zaposlenih konec obdobja

Na dan 31.12.2019 je bilo zaposlenih 236 delavcev. Število zaposlenih se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšalo za 2 zaposlena oziroma 0,84 odstotka.

Dodana vrednost v EUR

Dodana vrednost je v letu 2019 znašala 35.449.374 EUR in se je v primerjavi z letom 2018 povečala za 9,61 odstotka.

Nagovor direktorja

Na nove zlate čase...

... se je glasil slogan petdesete obletnice največje slovenske hidroelektrarne Zlatoličje, ki smo ga slavili meseca maja. In četudi je slavnostni govornik na prireditvi, predsednik Vlade, v svojem nagovoru poudaril, da naj o energetske strategiji odloča stroka, smo le nekaj dni kasneje prejeli sklep Vlade Republike Slovenije o ustavitvi priprave državnega prostorskega načrta za območje hidroelektrarne Hrastje Mota na Muri. Odločitev smo sprejeli, vendar jo še vedno obžalujemo, predvsem pa bi jo morali obžalovati prebivalci Prekmurja in celotne Slovenije, saj menimo, da smo s študijami dokazali, da bi bil večnamenski objekt sprejemljiv za okolje, in torej zasledovanje interesov zgolj enega sektorja na račun številnih drugih ni bilo smotno.

Ne glede na omenjeno razočaranje, pa smo imeli dovolj razlogov tudi za veselje. Spomladi smo, ob manjšem slavnostnem dogodku, prometu predali nadomestno cestišče preko jezua Markovci, uspešno smo zaključili več let trajajoči mednarodni projekt CE-HEAT, obratovati je začela mala hidroelektrarna Rogoznica, katere izvedbena rešitev je edinstvena, podobne namreč nismo zasledili nikjer na svetu. Jeseni smo uspešno izvedli sanacijo naklonskih površin asfaltne obloge Ptujskega jezera in se razveselili objavljenih pobud za pripravo državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Rogatec in vetrno elektrarno Paški Kozjak, kar pomeni, da sedaj izvajamo potrebne aktivnosti na treh potencialnih vetrnih projektih (ob omenjenih še vetrna elektrarna Ojstrica). Ponovno se je pokazalo, da so bila prizadevanja in raziskave sodelavcev na mestu, in da tudi tokrat črtamo pot na še enem področju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov.

Ob naštetem smo, kot vsako leto, uspešno in v zastavljenih rokih izvedli revizije in remonte obstoječih proizvodnih enot in nadaljevali z razvojem projektov (hranilniki električne energije, koriščenje geotermalne energije, postavitve večjih sončnih elektrarn,...), za katere čas še ni najprimernejši, a verjamemo, da v kratkem bo in takrat želimo biti pripravljeni za gradnjo. Ob tem smo izpeljali potrebne postopke in izdelali načrte za načrtovano rekonstrukcijo sekundarnih sistemov hidroelektrarn Dravograd, Vuzenica in Mariborski otok ter pripravili vse potrebno za začetek obnove pretočnih polj jezua Markovci. Nadaljevali smo z urejanjem brežin in čiščenjem Ptujskega jezera ter opravili prve raziskave glede odstranjevanja težkih kovin iz sedimentov, katerih rezultat bo, tako upamo, možnost odlaganja izvlečenega materiala tudi na območjih izven akumulacijskih bazenov.

Že drugo leto zapored nam je november postregel z nekaj dni trajajočimi povišanimi pretoki, ki so zdramili skrbnico struge reke Drave med Mariborom in Ptujem ter dol-vodno od jezua Markovci, državo in njene urade, da so pristopili k pripravi dokumenta o upravljanju z reko Dravo na omenjenih področjih.

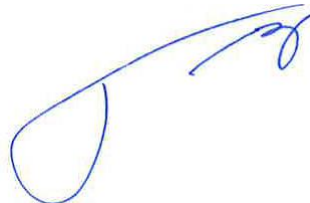

Večkrat sem že omenil, da se zavedamo, da smo gost v okolju, kjer delujemo. A naj dodam, da smo tudi gostitelj, ne samo v obliki sredstev, ki jih preko različnih dajatev vračamo lokalnim okoljem – in že presegajo tretjino prihodkov – temveč tudi s podporo širše družbeno-odgovornih projektov. Ob mnogih, ki smo jih v letu 2019 podprli, naj posebej omenim postavitev energetske obarvanih igral, ki imajo ob osnovni tudi izobraževalno funkcijo.

Pred zaključkom leta smo se razveseli tudi priznanja **Najboljše veliko podjetje podravske regije**, ki smo ga prejeli v okviru projekta, ki ga vsako leto izpelje Časnik Večer v sodelovanju s Štajersko gospodarsko zbornico. Ob vseh dobro izpeljanih projektih, za kar se celotnemu kolektivu zahvaljujem in zastavljenih načrtih za naprej, smo, kljub hidrološko ne najbolj naklonjenemu letu, zadnji dan tako rekoč dosegli zastavljeni plan. In kot pravi pregovor – konec dober, vse dobro.

Dober konec preteklega leta, zagnanost sodelavcev in zastavljeni načrti so ključne sestavine, zaradi katerih verjamem, da nas kot družbo čakajo zlata leta. Če pa bodo svoje, s smiselno izdelano energetske strategijo, odločno držo in hitrejšimi postopki, dodali še odločevalci, bodo novi časi zlati za vse.

Andrej Tumpej, direktor

Reka Drava:
čezmejna reka energetskih moči

2 Poslovno poročilo

Kronologija pomembnejših dogodkov v letu 2019

Januar

Remonti in revizije v letu 2019

»Letošnji« revizijski cikel je trajal od 19. novembra 2018 do 20. maja 2019. Zaključili smo ga z zagonom agregata 3 hidroelektrarne Ožbalt. V tem času smo v zadanih terminskih okvirih uspeli opraviti vsa planirana dela, revizijo agregata hidroelektrarne Formin pa smo zaključili dva dni pred planiranim rokom. Glede na predvideni obseg del smo izvedli 15 revizij v povprečnem trajanju enajst delovnih dni in šest podaljšanih revizij v povprečnem trajanju 17 dni ter remont (sanacijo) agregata 3 hidroelektrarne Ožbalt.

April

Nadomestno cestišče preko jezua Markovci predano prometu

19. aprila sta po manjši slovesnosti župan Občine Markovci Milan Gabrovec in direktor DEM Andrej Tumpej s prerezom traku prometu predala nadomestno cestišče preko jezua Markovci. Dela na projektu »rekonstrukcija in prizidava cestišča preko jezua Markovci« so se začela decembra 2017 – po tem, ko je bila oktobra 2017 z izvajalcem RGP, d. o. o. podpisana pogodba – in so se zaključila konec marca 2019 – dva meseca pred načrtovanim koncem. 20. marca 2019 je bilo na osnovi podane vloge in opravljenega pregleda s strani Upravne enote Ptuj izdano uporabno dovoljenje.

Maj

Zaključna predstavitev rezultatov in orodij mednarodnega projekta CE-HEAT

V muzeju na hidroelektrarni Fala je 14. maja potekala zaključna aktivnost projekta CE-HEAT, usmerjena v pospeševanje izrabe odvečne toplote. Partnerji projekta, DEM in E-zavod, so ob tej priložnosti predstavili rezultate projekta s poudarkom na prikazu uporabe orodij razvitih tekom projekta. Prikazan je bil CE-HEAT kataster odvečne toplote, spletno GIS orodje, ki omogoča uporabnikom, da raziščejo potencial odvečne toplote na želeni lokaciji, tako v Sloveniji, kot tudi za širšo srednje evropsko regijo. Podrobneje sta bila predstavljena tudi energetski kalkulator odvečne toplote ter sistem za podporo investicijskega odločanja. Obe orodji sta namenjeni podpori naložbenim odločitvam, saj s svojo algoritemsko analizo ključnih energetskih, tehničnih ter stroškovnih informacij uporabniku podata predhodno oceno finančne in tehnične izvedljivosti projekta.

Pol stoletja največje slovenske hidroelektrarne Zlatoličje

Na ploščadi ob strojnični zgradbi hidroelektrarne Zlatoličje smo 15. maja skupaj z najvišjimi predstavniki države; predsednikom Vlade Republike Slovenije, predstavniki ministrstev, elektroenergetskih družb, družb skupine HSE, lokalnih skupnosti in drugimi povabljeni proslavili petdeset let delovanja največje slovenske hidroelektrarne – hidroelektrarne Zlatoličje.

HE Zlatoličje |

Junij

Edinstvena rešitev na mali hidroeletrarni Rogoznica

V začetku meseca junija je začela poskusno obratovati in proizvajati prve kilovatne ure električne energije mala hidroelektrarna Rogoznica. Objekt izkorišča vodni potencial vodotoka Rogoznica na lokaciji jezua Markovci.

Julij

Sprejeto Letno poročilo DEM za leto 2018

HSE kot edini družbenik družbe DEM je s sklepom na skupščini dne 1. julija sprejel revidirano Letno poročilo družbe DEM za leto 2018.

Avgust

Ministrica za infrastrukturo obiskala DEM in se seznanila z razvojnimi načrti družbe

28. avgusta je ministrica za infrastrukturo mag. Alenka Bratušek v okviru obiskov energetskih družb severovzhodne Slovenije, obiskala tudi DEM, kjer smo ji predstavili razvojne projekte družbe, ter si ogledala najstarejšo slovensko veliko, še delujočo hidroelektrarno – hidroelektrarno Fala, ki je najlepši primer več kot stoletnega sobivanja okolja in ljudi s proizvodno enoto.

September

Sanacija naklonskih površin asfaltne obloge Ptujkega jezera je zaključena

4. septembra se je v skladu s planom zaključila načrtovana sanacija naklonskih površin asfaltne obloge Ptujkega jezera, ki se je začela 30. avgusta 2019 zjutraj (pred tem smo v skladu s predpisi in dogovorjenimi protokoli gladino Ptujkega jezera znižali za dva metra). Sanacija z betonom se je izvedla na petih lokacijah – med prečnima profiloma 27 in 29 – v skupni dolžini približno 85 metrov, saniran je bil pas širine približno sedem metrov, kar skupaj znese približno 600 kvadratnih metrov površine. Takoj po zaključku del smo začeli s polnjenjem jezera.

Oktober

Mednarodna konferenca HYDRO 2019

Sredina oktobra je že 28 let čas, ko se na priznani konferenci HYDRO srečajo strokovnjaki s področja hidro-energetike. Letošnji dogodek se je odvijal v Portu na Portugalskem. Predavanja so zajemala predstavnike vseh tehničnih strok, ki se ukvarjajo z načrtovanjem, izgradnjo, obnovami in vodenjem elektrarn, prav tako pa je ogromno pozornosti namenjeni okoljski problematiki, predvsem klimatskim spremembam in varovanjem živali ob in v vodi.

DEM najboljše veliko podjetje podravske regije v preteklem letu

Časnik Večer je v sodelovanju s Štajersko gospodarsko zbornico, 16. oktobra že četrtoč razglasil najboljše podjetja v Podravju, tokrat za leto 2018. Letos je komisija izbirala naj podjetja v petih kategorijah. DEM smo bile razglašene za najboljše veliko podjetje Podravja v preteklem letu.

November

Povišani pretoki reke Drave

V času med 14. in 21. novembrom so bili pretoki reke Drave povišani – dosegli so vrednosti okrog 1.500 m³/s. V skladu s tem smo obratovali po pravilniku o visokih vodah, kar pomeni, da so bili sodelavci 24 ur na dan prisotni na hidroelektrarnah.

December

Energetsko obarvano igrišče v Mariboru: na zabaven in poučen način v lepši jutri

Letošnje leto 6. decembra torej na Miklavževo so Mariborčani prejeli prav posebno darilo – energetsko obarvano otroško igrišče v središču mesta. Obiskovalci bodo na lastni koži na zabaven način spoznavali, kako lahko prav vsi proizvajamo energijo. Energija je namreč nekaj, kar imamo vsa živa bitja in prav vsi z energijo tudi upravljamo. Zato je prav, da se tega zavedamo, in da je naša raba energije čim bolj učinkovita in povezana z obnovljivimi viri energije. Le tako bomo zmanjšali vplive na okolje in poskrbeli, da bo naš planet v dobri formi tudi za naše zanamce. Družbeno odgovorni projekt je nastal na pobudo Borzena (slovenski operater trga z elektriko in nosilec blagovne znamke Trajnostna energija), ki je k sodelovanju povabil tudi DEM in Mestno občino Maribor. Partnerje projekta družijo njihovo zavedanje o pomembnosti odgovornega odnosa do okolja, vsi pa želijo tudi informirati, ozaveščati in spodbujati k učinkoviti rabi energije in izrabi obnovljivih virov energije na okoljsko najbolj sprejemljiv način.

DEM postale večinski lastnik družbe RGP

Na osnovi prejetega obvestila o nameravani prodaji poslovnih deležev v družbi RGP s strani Premogovnika Velenje so se DEM odločile uveljaviti predkupno pravico do nakupa 56,9 % poslovnega deleža, za kar je bila 24. decembra plačana kupnina v višini 6,9 mio EUR. Z deležem v višini 86,9 % je tako družba DEM postala večinska lastnica družbe RGP, saj je že pred omenjenim nakupom imela v družbi 30 % delež. DEM so namreč junija 2019 ob družbah Premogovnik Velenje, Termoelektrarna Šoštanj in Soške elektrarne Nova Gorica postale družbenik podjetja RGP.

Pomembni dogodki po koncu poslovnega leta 2019

Korona virus

V družbi smo ob prvi javni informaciji, 24. februarja, da obstaja sum okužbe s korona virusom znotraj Republike Slovenije, nemudoma sprejeli osnovne preventivne ukrepe za preprečitev širjenja omenjenega virusa ter določene varnostne (zaščitne) ukrepe in naloge za zmanjšanje tveganja pred okužbo. Ukrepi so se v naslednjih dneh še dopolnjevali in nadgrajevali ter se dnevno spremljajo in usklajujejo na ravni skupine HSE.

Vsa prizadevanja smo, ob tem, da imamo ves čas v prvi vrsti v mislih zdravje sodelavcev, usmerili v zagotavljanje temeljne dejavnosti naše družbe - zagotavljanja varnega in stabilnega obratovanja objektov in s tem proizvodnje električne energije ter izvajanje in zaključevanje nujnih vzdrževalnih del (remonti in revizije). Nujno potrebni podporni procesi proizvodnje električne energije se zagotavljajo z delom od doma in potekajo razmeram primerno, a nemoteno.

Glede na trenutno stanje smo ocenili tudi vpliv epidemije oz. sprejetih ukrepov po posameznih področjih na poslovanje družbe. Kot dodatno tveganje smo prepoznali tveganje okužbe ključnega kadra, ki je usposobljen za delo v centu vodenja DEM, usposobljen za obratovanje elektrarn in strokovni kader za nujno odpravo napak, ki se pojavijo med obratovanjem strojev za proizvodnjo električne energije.

Če se nam kader, ki je usposobljen za obratovanje okuži in ne more opravljati dela potem ne moremo izvajati temeljnega procesa to je proizvodnja električne energije. S tem nam nastane izredno velika škoda, zato imamo v primeru dodatnih zaostritev pripravljene tudi dodatne ukrepe za zagotavljanje nemotene proizvodnje. Vpliva na proizvodnjo v času izrednih razmer v krajšem roku ne pričakujemo, pričakujemo pa, da bodo zaradi izrednih razmer še nastajali dodatni stroški, vendar ocenjujemo, da le-ti ne bodo imeli bistvenega vpliva na poslovanje družbe.

Tveganja, ki jim je družba najbolj izpostavljena tako še vedno ostajajo tveganja naravnih nesreč, ki lahko povzročijo poškodbe ali uničenje naprav in opreme ter posledično nerazpoložljivost ali zmanjšano razpoložljivost naprav in opreme in tveganja izrednih dogodkov, predvsem tveganje visokih vod in razlitja vode ter poplave, regulatorna tveganja (tveganja dviga stopnje nadomestil za uporabo stavbnih zemljišč, koncesnin in vodnih prispevkov, ki močno vplivajo na stroške ter s tem na poslovne rezultate družbe) ter tveganje izpada načrtovane hidrologije in izpada proizvodnih naprav.

Predstavitev družbe

DEM: nacionalno pomembna hidroenergetska družba

DEM so največji proizvajalec električne energije iz obnovljivih virov v Sloveniji. Z osmimi velikimi hidroelektrarnami na reki Dravi, s štirimi malimi hidroelektrarnami in štirimi sončnimi elektrarnami DEM proizvedejo skoraj četrtno vse slovenske električne energije. S svojo razvojno naravnostjo zagotavljajo kakovostno energijo na okolju sprejemljiv način, s ciljem ekonomske uspešnosti in skladnega trajnostnega razvoja.

Sedež družbe DEM |

Osebna izkaznica družbe

Polno ime družbe	Dravske elektrarne Maribor d.o.o.
Skrajšano ime	DEM d.o.o.
Oblika organiziranosti	družba z omejeno odgovornostjo
Naslov	Obrežna ulica 170, 2000 Maribor, Slovenija
Telefon	02 300 50 00
Faks	02 300 56 55
Standardna klasifikacija dejavnosti	35.111
Glavna dejavnost družbe	proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah
Registracija	družba je vpisana pri Okrožnem sodišču v Mariboru, številka registrskega vložka 1/278/000
Osnovni kapital v EUR	395.011.180
Velikost	velika gospodarska družba
Struktura lastništva	100 % Holding Slovenske elektrarne d.o.o.
Leto ustanovitve	1918
Matična / registrska številka	5044286 / 5031000010
ID številka za DDV	S196254459
Spletni naslov	http://www.dem.si

DEM so družba z omejeno odgovornostjo, vpisana v sodni register Okrožnega sodišča v Mariboru, številka registrskega vložka 1/278/000.

Družba nima podružnic.

Lastniška struktura družbe

Na osnovi sklepa Vlade RS o prenosu njenega deleža na HSE, je HSE od 21. avgusta 2007 naprej 100 % lastnik DEM. Poslovni delež HSE v kapitalu DEM znaša na dan 31.12.2019 395.011.180,00 EUR.

Dejavnosti družbe

Dejavnosti družbe so:

- 01.1 Pridelovanje netrajnih rastlin;
- 01.290 Gojenje drugih trajnih nasadov;
- 01.300 Razmnoževanje rastlin;
- 02.100 Gojenje gozdov in druge gospodarske dejavnosti;
- 02.200 Sečnja;
- 02.400 Storitve za gozdarstvo;
- 33.110 Popravila kovinskih izdelkov;
- 33.120 Popravila strojev in naprav;
- 33.130 Popravila elektronskih in optičnih naprav;
- 33.140 Popravila električnih naprav;
- 33.190 Popravila drugih naprav;
- 33.200 Montaža industrijskih strojev in naprav;
- 35.111 Proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah;
- 35.119 Druga proizvodnja električne energije;
- 35.300 Oskrba s paro in vročo vodo;
- 38.320 Pridobivanje sekundarnih surovin iz ostankov in odpadkov;
- 41.100 Organizacija izvedbe stavbnih projektov;
- 43.120 Zemeljska pripravljalna dela;
- 43.210 Inštaliranje električnih napeljav in naprav;
- 43.220 Inštaliranje vodovodnih, plinskih in ogrevalnih napeljav in naprav;
- 43.290 Drugo inštaliranje pri gradnjah;
- 43.3 Zaključna gradbena dela;
- 43.990 Druga specializirana gradbena dela;
- 45.200 Vzdrževanje in popravila motornih vozil;
- 49.391 Medkrajevni in drug cestni potniški promet;
- 49.410 Cestni tovorni promet;
- 55.201 Počitniški domovi in letovišča;
- 56.290 Druga oskrba z jedmi;
- 61.100 Telekomunikacijske dejavnosti po vodih;
- 61.200 Brezžične telekomunikacijske dejavnosti;
- 61.900 Druge telekomunikacijske dejavnosti;
- 62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih;
- 62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov;
- 62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti;

- 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti;
- 68.200 Oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin;
- 69.200 Računovodske, knjigovodske in revizijske dejavnosti, davčno svetovanje – razen revizijske dejavnosti;
- 70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje;
- 71.121 Geofizikalne meritve, kartiranje;
- 71.129 Druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje;
- 71.200 Tehnično preizkušanje in analiziranje;
- 72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije;
- 77.110 Dajanje lahkih motornih vozil v najem in zakup;
- 77.210 Dajanje športne opreme v najem in zakup;
- 77.330 Dajanje pisarniške opreme in računalniških naprav v najem in zakup;
- 77.390 Dajanje drugih strojev, naprav in opredmetenih sredstev v najem in zakup;
- 78.100 Dejavnost pri iskanju zaposlitve;
- 81.100 Vzdrževanje objektov in hišniška dejavnost;
- 81.220 Drugo čiščenje stavb, industrijskih naprav in opreme;
- 82.110 Nudenje celovitih pisarniških storitev;
- 82.190 Fotokopiranje, priprava dokumentov in druge posamične pisarniške dejavnosti;
- 82.200 Dejavnost klicnih centrov;
- 85.590 Druge nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje;
- 85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje;
- 93.110 Obratovanje športnih objektov;
- 69.103 Druge pravne dejavnosti;
- 47.190 Druga trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah;
- 47.789 Druga trgovina na drobno v drugih specializiranih prodajalnah;
- 47.790 Trgovina na drobno v prodajalnah z rabljenim blagom;
- 77.120 Dajanje tovornjakov v najem in zakup;
- 77.320 Dajanje gradbenih strojev in opreme v najem in zakup;
- 77.340 Dajanje vodnih plovil v najem in zakup;
- 81.300 Urejanje in vzdrževanje zelenih površin in okolice;
- 91.020 Dejavnosti muzejev.

Upravljanje družbe

S sprejemom Akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo Dravske elektrarne Maribor d.o.o. dne 13.4.2018, ki ga je sprejel HSE kot edini družbenik (ustanovitelj) družbe DEM je kot organ vodenja družbe določen direktor.

Ustanovitelj ima vlogo in vse pristojnosti skupščine, skladno z Aktom o ustanovitvi družbe DEM in veljavno zakonodajo kot velja za družbe z omejeno odgovornostjo z enim družbenikom.

Direktor družbe

Direktor na lastno odgovornost vodi posle družbe in jo zastopa. Direktor vodi posle družbe v skladu z vsakokrat veljavnimi zakoni in drugimi predpisi, Aktom o ustanovitvi družbe DEM, danimi navodili in drugimi sklepi ustanovitelja.

Direktor odloča o vseh vprašanih organizacije in vodenja družbe, zlasti pa: organizira in vodi delovni proces, odgovarja za zakonitost dela družbe, izvršuje sklepe ustanovitelja ter opravlja druge naloge v skladu s predpisi.

Direktor družbe je Andrej Tumpej, ki je bil na ta položaj, ki ga je prevzel s 30. septembrom 2017, imenovan za mandatno obdobje štirih let.

Izjava o upravljanju družbe

Družba Dravske elektrarne Maribor d.o.o., Obrežna ulica 170, 2000 Maribor (DEM), v skladu s 5. odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) za obdobje od 1.1.2019 do 31.12.2019 izjavlja, kot sledi v nadaljevanju.

Direktor družbe DEM izjavlja, da je upravljanje družbe v letu 2019 potekalo v skladu z zakoni in drugimi predpisi, veljavnim Aktom o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo DEM, internimi akti družbe ter v skladu z dobro poslovno prakso.

1. IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM KORPORATIVNEGA UPRAVLJANJA DRUŽB S KAPITALSKO NALOŽBO DRŽAVE SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA HOLDINGA D.D. TER S PRIPOROČILI IN PRIČAKOVANJI SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA HOLDINGA

Direktor družbe DEM izjavljam, da je bilo upravljanje družbe DEM v letu 2019 skladno s Kodeksom korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države Slovenskega državnega holdinga d.d. (Kodeks) in v skladu s Priporočili in pričakovanji Slovenskega državnega holdinga (Priporočila SDH).

Direktor družbe DEM skladno s točko 3.4.1 Kodeksa izjavljam, da je družba DEM Kodeks sklenila prostovoljno uporabljati. Kodeks je javno dostopen na spletni strani SDH.

Kodeks se uporablja v vseh za družbo relevantnih priporočilih, ne more pa se v priporočilih, ki se nanašajo na organe nadzora, ker družba nima vzpostavljenega nadzornega sveta.

Izvajanje priporočil SDH

Družba v letu 2019 ni v celoti sledila naslednjim Priporočilom SDH:

- **Priporočila: 4.4 in 4.5:** Družba priporočil ni izvedla, je pa poročala o vseh izplačilih in dogovorih lastniku HSE, d.o.o., kot nadrejeni družbi v skupini.
- **Priporočila 5:** Priporočila niso bila realizirana. Smiselnost implementacije EFQM bomo preučili skupaj z nadrejeno družbo v skupini HSE.

2. OKVIR KORPORATIVNEGA UPRAVLJANJA

Organa upravljanja družbe DEM sta eno-članska uprava - direktor kot organ vodenja in edini družbenik. Pristojnosti organov upravljanja so določene v Aktu o ustanovitvi družbe DEM. O vseh vprašanih, ki niso v pristojnosti direktorja družbe odloča edini družbenik.

Družba formalno nima politike raznolikosti, ki bi se izvajala v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja in nadzora družbe z vidika spola in drugih vidikov, kot so na primer starost ali izobrazba.

3. SESTAVA ORGANA NADZORA

Družba nima nadzornega sveta. Nadzorno funkcijo opravlja edini družbenik.

4. DELOVANJE IN PREJEMKI NADZORNEGA ORGANA

Edini družbenik je upravičen do izplačila bilančnega dobička, ki ga družba izplača po ugotovitvi dobička za posamezno poslovno leto na podlagi sprejetega sklepa.

5. PREJEMKI ČLANOV ORGANA VODENJA

Direktor je zaposlen v družbi in ima prejemke od družbe DEM, ki so podrobneje razkriti v računovodskem delu.

6. OPIS GLAVNIH ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJIH KONTROL IN UPRAVLJANJA TVEGANJ V DRUŽBI V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Sistem notranjih kontrol je skupek različnih usmeritev in politik, ki jih vzpostavi in sprejme uprava z namenom, da bi kar najbolje upravljala s tveganji, povezanimi z računovodskim poročanjem. Namen notranjih kontrol je zagotoviti učinkovitost in uspešnost delovanja, zanesljivost računovodskega poročanja in skladnost z veljavnimi zakoni ter drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi.

Pravilnost, popolnost in resničnost računovodskega poročanja zagotavljamo z izvajanjem naslednjih notranjih kontrol:

- kontrola pravilnosti računovodskih podatkov, ki jih zagotavljamo na različne načine, kot na primer z usklajevanjem postavk s kupci in dobavitelji,
- kontrole popolnosti zajemanja podatkov (npr. zaporedje dokumentacije, številčenje dokumentov),
- kontrola razmejitev dolžnosti in odgovornosti (npr. ločeno izvajanje evidentiranja in plačevanja),
- kontrola omejitve dostopa (pravice dostopa do računovodskih evidenc so selektivno dodeljene),
- kontrola nadziranja.

Proces računovodenja je informacijsko podprt, zato so vse zgoraj naštetje notranje kontrole povezane tudi s kontrolami, vgrajenimi v okvir informacijske tehnologije, ki obsegajo tako kontrole omejitev dostopa do omrežja, podatkov, aplikacij kot tudi kontrole točnosti in popolnosti zajemanja in obdelovanja podatkov.

7. JAVNO POROČANJE

Izjava o upravljanju je del Letnega poročila, ki je objavljen na spletnih straneh AJPES.

Maribor, 10.4.2020

Andrej Tumpej, direktor

Izjava direktorja skladno s 60a. čl. ZGD-1

Direktor družbe DEM sem seznanjen z vsebino sestavnih delov Letnega poročila družbe DEM za leto 2019 in s tem tudi s celotnim Letnim poročilom družbe DEM za leto 2019. Z njim se strinjam in to potrujem s svojim podpisom.

Maribor, 10.4.2020

Andrej Tumpej, direktor

Organizacijska struktura družbe z organizacijsko shemo

Družba ima naslednje organizacijske enote:

- Vodstvo družbe;
- Štabne službe;
- Tehnični sektor;
- Poslovno splošni sektor;
- Sektor za korporativno upravljanje;
- Delovne enote;
- Službe;
- Oddelke;
- Začasne organizacijske enote – projekti.

Organizacijsko se v **vodstvu družbe** nahajajo: direktor, pomočnik oziroma pomočniki direktorja in svetovalci direktorja.

Štabno službo vodi vodja službe. V družbi imamo samo štabno službo Komuniciranje.

Sektorji predstavljajo organizacijske enote na prvem nivoju, ki so neposredno vezane na direktorja družbe. V družbi imamo naslednje sektorje: tehnični sektor, poslovno splošni sektor in sektor za korporativno upravljanje. Sektor vodi pomočnik direktorja ali direktor sektorja. V sektorju se lahko organizirajo organizacijske enote po naslednjih nivojih organiziranja: delovne enote, službe in oddelki.

Tehnični sektor predstavlja organizacijsko enoto na prvem nivoju, ki je neposredno vezana na direktorja družbe. V okviru tehničnega sektorja se izvajajo procesi za proizvodnjo električne energije, strokovno podporo, vzdrževanje hidroenergetskih objektov in naprav, IKT in razvoj.

Poslovno splošni sektor predstavlja organizacijsko enoto na prvem nivoju, ki je neposredno vezana na direktorja družbe. V okviru sektorja se izvajajo procesi računovodstva, financ, splošnih zadev ter planiranja in kontrolinga.

Sektor za korporativno upravljanje predstavlja organizacijsko enoto na prvem nivoju, ki je neposredno vezana na direktorja družbe. V okviru sektorja se izvajajo procesi nabave in prodaje, pravne pisarne, zagotavljanja človeških virov in varstva pri delu.

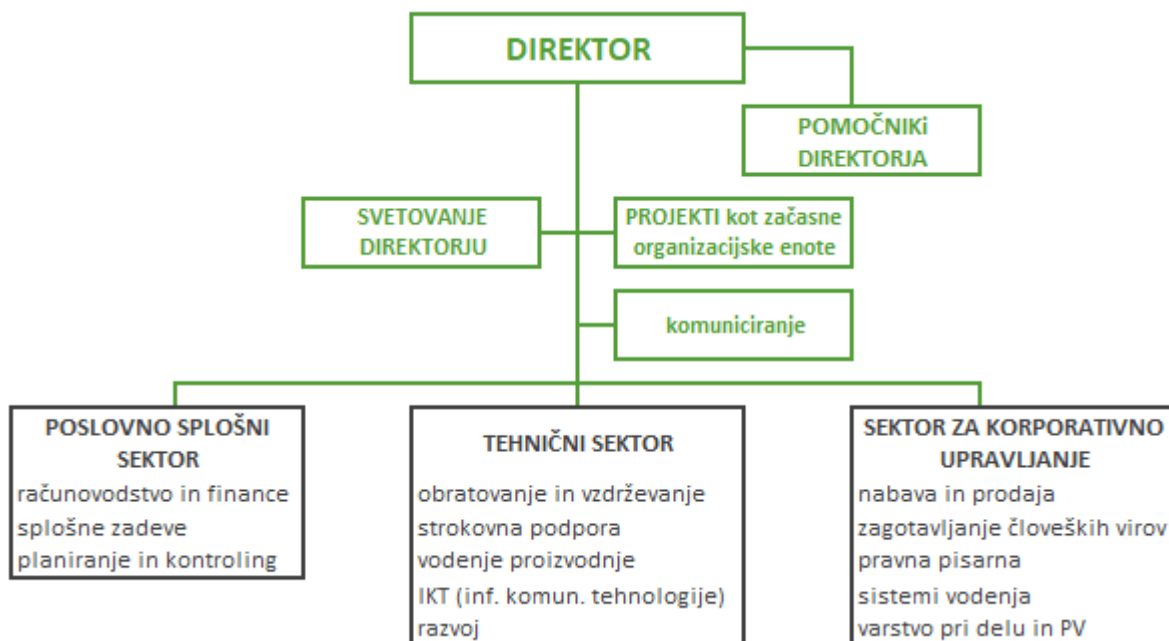
Službe predstavljajo organizacijske enote na drugem nivoju in na tretjem nivoju v tehničnem sektorju. Službo vodi vodja službe.

Delovne enote predstavljajo organizacijske enote na drugem nivoju v tehničnem sektorju. Delovno enoto vodi vodja delovne enote.

Oddelki predstavljajo organizacijske enote na četrtem nivoju v tehničnem sektorju. Oddelek vodi vodja oddelka.

Za izvajanje zahtevnejših nalog, ki jih ni mogoče organizacijsko izvajati v okviru obstoječih organizacijskih enot, lahko direktor družbe s sklepom ustanovi **začasne organizacijske enote – projekte**, skladno s Pravilnikom, ki določa vodenje projektov v družbi.

Organizacijska shema družbe na dan 31.12.2019

Kapitalske povezave z drugimi družbami

Povezava z obvladujočo družbo HSE

Družba DEM je povezana v skupino Holding Slovenske elektrarne. Vlada Republike Slovenije je 26. julija 2001 ustanovila HSE s ciljem skupnega nastopanja ponudnikov na trgu z električno energijo, izboljšanja njihove konkurenčnosti, ter izgradnje verige HE na spodnji Savi. Vanj je povezala šest družb.

Družba HSE je torej obvladujoča družba, ostale družbe v skupini pa odvisne družbe. Tako HSE, kot tudi odvisne družbe, so pravno samostojne osebe.

Družba HSE, s sedežem v Ljubljani, Koprška ulica 92, je na dan 31.12.2019 za DEM obvladujoča družba, ki je sestavila skupinsko letno poročilo za leto 2019 za skupino družb, za katere je obvladujoča družba.

Posloводство družbe DEM je v skladu s 545. členom ZGD-1 podalo Poročilo o odnosih do povezanih družb za leto 2019. Poročilo je bilo v skladu s 546. členom ZGD-1 predloženo pooblaščenemu revizorju. Iz poročila izhaja, da: DEM na osnovi okoliščin, ki so ji bile znane v trenutku, ko je bil opravljen pravni posel, ocenjuje, da v navedenih poslih z obvladujočo družbo in z njo povezanimi družbami, ni bila prikrajšana, oziroma v letu 2019 ni bil opravljen noben pravni posel in storjeno ali opuščeno dejanje, ki bi družbi povzročilo škodo in bi to bila posledica vplivanja družbe HSE.

Povezava z odvisnimi, pridruženimi in skupaj obvladovanimi družbami

V DEM imamo lastniške deleže v petih družbah:

▪ HSE Invest	25,0 % lastniški delež
▪ HESS	30,8 % lastniški delež
▪ MHE Lobnica	65,0 % lastniški delež
▪ RGP	86,9 % lastniški delež
▪ PRI	100,0 % lastniški delež

V mesecu novembru 2014 je družba HESS izstopila iz skupine HSE in je zato od takrat naprej obravnavana kot pridružena družba skupine HSE.

Zgoraj omenjeni lastniški deleži, so knjigovodsko prikazani med dolgoročnimi sredstvi kot dolgoročne finančne naložbe.

HSE Invest

HSE Invest d.o.o., družba za inženiring in izgradnjo energetskih objektov je bila ustanovljena 25.4.2002 s sprejetjem Akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo. HSE Invest je torej odvisna družba, katere ustanovitelji in družbeniki so do 10.5.2019 bile družbe HSE, DEM, SENG in SEL, vsaka v enakem deležu. Dne 10.5.2019 sta družbenika HSE in SEL sklenila pogodbo o nakupu dveh poslovnih deležev, skupaj v višini 25 %, s čimer je družbenik SEL iz družbe HSE Invest d.o.o. v celoti izstopil. Kupnino je družbenik HSE v celoti poravnal dne 10.5.2019 in tako postal 50 % lastnik poslovnega deleža družbe HSE Invest d.o.o..

V podjetju HSE Invest d.o.o., s sedežem na Obrežni ulici 170 v Mariboru imamo v DEM 25 % lastniški delež, kar predstavlja naložbo v višini 80.000 EUR.

HESS - Hidroelektrarne na spodnji Savi

HESS d.o.o. so 12. februarja 2008 ustanovile družbe HSE, DEM, SENG, Termoelektrarna Brestanica in Gen Energija. Družba HESS je nastala s preoblikovanjem nekdanjega projektnega koordinatorja, t. i. Skupnega podviga, v pravno osebo zaradi transparentnosti vlaganj ter skladnosti s koncesijsko pogodbo in zakonom o koncesiji.

HESS bodo imele prednostno nalogo še naprej graditi preostale hidroelektrarne na spodnji Savi z možnostjo nadaljnje izgradnje verige hidroelektrarn na srednji Savi.

DEM so v družbi HESS udeležene s poslovnim deležem v višini 30,8 %.

MHE Lobnica

Maja 2011 sta DEM in družba Hmezad Jeklo d.o.o. ustanovili skupno družbo Mala hidroelektrarna Lobnica, družba za proizvodnjo električne energije d.o.o..

V družbi MHE Lobnica d.o.o., s sedežem na Obrežni ulici 170 v Mariboru imamo v DEM 65 % lastniški delež. Preostali delež v višini 35 % ima drugi družbenik, družba Hmezad Trgovina Žalec d.o.o., ki je v letu 2012 s soglasjem večinskega lastnika DEM zamenjala dosedanjega družbenika družbo Hmezad Jeklo d.o.o..

Glavna dejavnost družbe je proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah. Ostale dejavnosti družbe pa so:

- druga proizvodnja električne energije,

- prenos električne energije,
- trgovanje z električno energijo,
- gradnja vodnih objektov.

Na podlagi družbene pogodbe družbe z omejeno odgovornostjo MHE Lobnica, sta določena naslednja organa družbe: skupščina in direktor. Družba ima tudi prokurista.

RGP – rudarski gradbeni programi

Družba RGP je bila ustanovljena leta 2003 v industrijskem okolju Šaleške doline, v sklopu projekta celovite preobrazbe in prestrukturiranja Poslovnega sistema Premogovnika Velenje.

Ključne aktivnosti družbe RGP so:

- izvedba geotehničnih in gradbenih storitev,
- izvajanje zahtevnih sanacij v rudarstvu in gradbeništvu,
- izgradnja podzemnih prostorov,
- proizvodnja specialnih betonskih mokrih in suhih mešanic,
- pridobivanje kakovostnih kamenih agregatov po najsodobnejših okolju prijaznih metodah,
- aktivnosti povezane z širitvijo dejavnosti.

V družbi RGP d.o.o., s sedežem na Rudarski 6 v Velenju smo imeli najprej 30 % lastniški delež. Na osnovi prejetega obvestila o nameravani prodaji poslovnih deležev v družbi RGP d.o.o. s strani Premogovnika Velenje smo v mesecu decembru 2019 uveljavili predkupno pravico do nakupa 56,9 % poslovnega deleža. Z nakupom smo postali večinski lastnik družbe RGP d.o.o. saj imamo skupaj 86,9 % poslovni delež.

PRI - Pomurski razvojni inštitut

DEM so junija 2008 ustanovile PRI z namenom približevanja projekta izgradnje hidroelektrarn na reki Muri zainteresirani javnosti. Ustanovile so ga z željo, da pritegnejo k sodelovanju strokovnjake številnih znanj in z različnih področij delovanja. Sedež inštituta je v Murski Soboti.

Glavna naloga inštituta je predvsem informiranje zainteresirane javnosti o izvajanju strokovnih podlag o energetski izrabi vodnega potenciala na reki Muri (okoljskih tematik, preučevanja flore in favne, pa do študij kmetijstva, gospodarstva in turizma) in njihova predstavitev javnosti.

PRI je trenutno v postopku likvidacije, ki bo predvidoma zaključen do konca meseca marca 2020.

Kratka zgodovina gradnje dravskih elektrarn

Energetski časovni tok moči od Fale do Formina

Sklenjena veriga osmih elektrarn na Dravi je bila zgrajena v obdobju od leta 1918 do leta 1978, že izvedene in načrtovane prenove pa moči dravskih elektrarn ohranjajo še za mnoga desetletja tretjega tisočletja.

Prva dravska hidroelektrarna v Sloveniji, HE Fala, je bila v času svojega nastanka ob zaključku prve svetovne vojne najmodernejša in najmočnejša hidroelektrarna na območju vzhodnih Alp in v srednji Evropi ter nosilec industrijskega razvoja in električnega omrežja v osrednji in severovzhodni Sloveniji.

Med drugo svetovno vojno sta nastajali HE Dravograd in HE Mariborski otok, rečni elektrarni stebrnega tipa. V HE Dravograd, ki je med vojno že delovala, so bila leta 1945 izvedena obsežna obnovitvena in dopolnitvena dela, s katerimi so bile odpravljene posledice bombardiranja in so omogočila delovanje prvih dveh turbin.

V HE Mariborski otok, ki je bila po vojni opuščeno gradbišče, je prva turbina začela obratovati leta 1948, do leta 1960 pa sta se ji pridružili še dve turbini.

Prva v celoti po vojni zgrajena elektrarna je bila HE Vuzenica, ki je začela obratovati leta 1953. Leta 1956 ji je sledila HE Vuhred in nato leta 1960 še HE Ožbalt. Elektrarne, zgrajene na reki Dravi med Dravogradom in Mariborom, razen HE Fala, so vse stebrnega tipa, pri čemer so turbinski stebri in pretočna polja postavljeni v rečno strugo.

HE Zlatoličje, zgrajena v letih med 1964 in 1969, je bila prva elektrarna rečno-kanalskega tipa. Elektrarna, ki ji vodo zagotavlja 17,2 km dolg dovodni kanal od zajezitve v Melju, voda pa se v strugo Drave vrača po 6,2 km dolgem odvodnem kanalu, je najmočnejša HE v Sloveniji. Dobro petino vse energije, ki jo v omrežje oddaja družba Dravske elektrarne Maribor, proizvede HE Zlatoličje. Kanalskega tipa je tudi HE Formin, ki je začela obratovati leta 1978. Njen veliki akumulacijski bazen povečuje prilagodljivost obratovanja in zagotavlja večjo proizvodnjo v konicah.

Zmogljivosti najstarejše dravske elektrarne, HE Fala, so bile leta 1977 povečane z dograditvijo osmega agregata. Leta 1991 sta bila zgrajena še dva nova agregata, ki sta nadomestila proizvodnjo sedmih najstarejših, zaradi dotrajanosti opuščeni agregatov. V zadnjih dveh desetletjih je bilo prenovljenih tudi preostalih pet gornje dravskih elektrarn, s čimer sta bili povečani zmogljivost in konična moč vsake elektrarne, skupno povečanje pa je primerljivo z obratovanjem še ene dodatne elektrarne.

Fala – tehniška dediščina

Dediščina dravske energetike: ohranjena za zanamce

Na območju najstarejše hidroelektrarne na Dravi, ki prenovljena deluje še danes, je za obiskovalce urejen monumentalni prostor prvotne strojnice z ohranjeno horizontalno Francisovo turbino.

Obnovljena turbina z delno odprtim turbinskim pokrovom omogoča vpogled v način delovanja elektrarne in spreminjanja energije vode v mehansko energijo.

Stari del HE Fala je bil za pomembno tehniško dediščino razglašen leta 1986. Ko so se prvotni agregati 10 let kasneje dokončno ustavili, so DEM v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območno enoto Maribor, poskrbele za obnovo strojnice z vsemi ohranjenimi generatorji in vso pomožno opremo. Informativna in izobraževalna postavitve je obiskovalcem vrata odprla leta 1998. Odtlej si jo vsako leto ogleda okoli 5000 obiskovalcev, ki lahko ob strokovnem vodenju in filmski predstavitvi primerjajo nekdanje in sedanje delovanje elektrarne. Leta 2008 je bil muzejski del HE Fala z odlokom vlade Republike Slovenije razglašen za kulturni spomenik državnega pomena.

Posebna pozornost, ki jo DEM namenjajo ohranjanju tehniške dediščine, je pomemben del družbeno in okoljsko odgovornega ravnanja. Razumevanje vpetosti v okolje poleg ekologije vključuje tudi spoštovanje kulturnih in tehniških vrednot.

Značilnosti prve dravske hidroelektrarne v Sloveniji, HE Fala, nekoč in danes:

Prvotna moč prve dravske hidroelektrarne leta 1918 je bila 20 MW (5 agregatov po 4 MW) in šele leta 1932 je bila dokončno dograjena še z dvema agregatoma po 7 MW, kar je povečalo moč elektrarne na 34 MW. Današnja moč HE Fala je 58 MW.

Hidroelektrarna Fala danes |

Na začetku delovanja je bila opremljena z vodoravnimi Francisovimi turbinami, kjer sta bila po dva turbinska tekača nameščena v enem ohišju. Danes obratujejo trije agregati z navpično Kaplanovo turbino.

Najmočnejša elektrarna svojega časa je bila zgrajena tako, da je bila strojnica z agregati postavljena ob levo brežino, v rečni strugi pa so bila zgrajena pretočna polja in ob desni brežini splavnica.

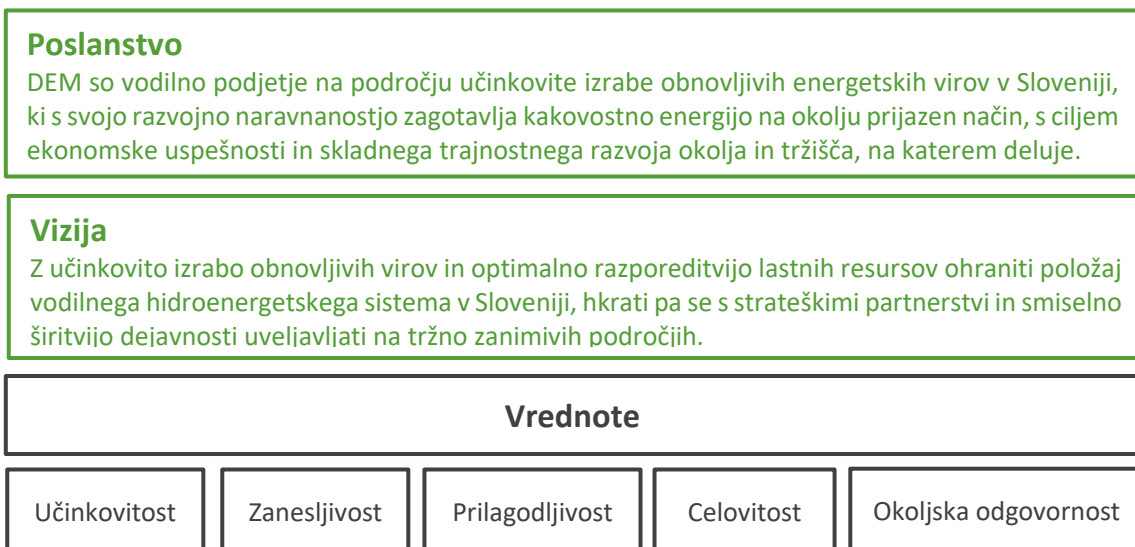

Danes najstarejša hidroelektrarna na celotnem toku reke Drave in najstarejša slovenska velika, še delujoča hidroelektrarna deluje s tremi agregati, po prenovi kot ena najsodobnejših v državi, brez posadke in letno proizvede približno 260 GWh električne energije.

Poslanstvo, vizija in vrednote

Energija iz narave za človeka in naravo v sedanjosti in prihodnosti

Čista in okolju prijazna energija DEM predstavlja skoraj četrtno v Sloveniji proizvedene električne energije. Delovanje družbe, ki večino svoje dejavnosti opravlja na reki Dravi, temelji na učinkovitih procesih, ki potekajo z minimalno obremenitvijo virov in okolja. Pomembni načeli delovanja sta **zanesljivost partnerskega sodelovanja na vseh področjih** in **prilagodljivost izzivom zaposlenih, lastnikov in zunanjega okolja**.

Strateške usmeritve družbe

Ključni strateški cilji družbe izhajajo iz Razvojnega načrta skupine HSE 2019 – 2023 s pogledom do leta 2030 ter iz dolgoročnih projekcij poslovanja družbe DEM za obdobje 2020 – 2030.

Ključni strateški cilji družbe DEM za obdobje 2020 – 2022 so sledeči:

V okviru **varne in zanesljive proizvodnje ter izgradnje novih proizvodnih zmogljivosti**:

- Zagotavljanje zanesljive in nemotene proizvodnje električne energije:
  - Zagotavljanje razpoložljivosti naprav in opreme;
  - Zanesljivost obratovanja;
  - Maksimalno izkoriščanje danega vodnega potenciala.
- Izvajanje optimalne in skupne politike vzdrževanja:
  - Vzdrževanje večine HE objektov v skupini HSE;
  - Zagotavljanje varnega obratovanja HE;
  - Monitoring objektov in naprav.

- Vlaganje v izgradnjo novih in v posodobitev obstoječih energetskega objektov:
  - Izvajanje postopkov za pridobitev dovoljenj za gradnjo novih objektov (hidro, veter, sonce);
  - Izvedba načrtovanih investicij v nove proizvodne zmogljivosti;
  - Obnovev obstoječih kapacitet in povečanje moči.
- Skrb za trajnostni razvoj;
- Maksimalno izkoriščanje naravnih danosti reke Drave in njenih pritokov;
- Racionalna izraba hidroenergetskega potenciala z malimi HE;
- Ostati nosilec hidroenergetskega stebra v skupini HSE;
- Zagotavljanje vseh pogojev (kadri, organizacija, finance) za izvedbo strateških projektov.

V okviru **racionalizacije poslovanja**:

- Zagotavljanje konkurenčnosti z zniževanjem stroškov poslovanja.

V okviru **upravljanja s človeškimi viri**:

- Skrbeti za izobražene, kompetentne, zadovoljne in motivirane zaposlene;
- Zagotavljati optimalno število zaposlenih;
- Zagotavljati optimalno kadrovske strukturo;
- Skrbeti za nenehno usposabljanje;
- Skrbeti za kakovost delovnega življenja.

V okviru **upravljanja s finančnimi viri**:

- Zagotavljati kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost;
- Obvladovati finančna tveganja;
- Zagotavljati optimalne vire financiranja;
- Voditi optimalno finančno politiko;
- Optimirati strukturo virov financiranja in kapitalsko sestavo.

Politika sistema vodenja

Obseg delovanja sistema kakovosti v DEM zajema:

- Sistem kakovosti skladno s standardom ISO 9001;
- Sistem ravnanja z okoljem skladno s standardom ISO 14001;
- Sistem varnosti in zdravja pri delu skladno s standardom OHSAS 18001;
- Sistem informacijske varnosti po ISO IEC 27001;
- Sistem neprekinjenega poslovanja in
- Certifikat družini prijazno podjetje.

Gre za enoten sistem, ki smo ga poimenovali sistem vodenja kakovosti. Zavezali smo se, da bomo vsi, vsak na svojem področju in skupaj, dosledno uresničevali ter nenehno izboljševali naš sistem dela in tako prispevali k uspešnemu delovanju družbe. Nenehno izboljševanje sistema vodenja se izvaja na več področjih in nivojih. Izhaja iz analize delovanja posameznih procesov, medsebojnih povezav med procesi in delovanje vseh procesov kot celote. Popravljalni ukrepi ali izboljšave se izvajajo preko korektivnih in preventivnih ukrepov za izvedbo katerih so odgovorni lastniki in skrbniki procesov.

Sistem kakovosti

V letu 2019 so bile aktivnosti na področju vzdrževanja sistemov vodenja usmerjene na izvedbo vseh potrebnih ukrepov za prehod na nov standard s področja varstva in zdravja pri delu ISO 45001 in dosledno evidentiranje systemske dokumentacije in ukrepov v modulu Sistemi vodenja v DMS BC.

Glavni poudarek je bil na naslednjih aktivnostih:

- izvedba naročila za izbiro izvajalca za izvedbo zunanje presoje za vse standarde,
- izvedba notranjih presoj v vseh procesih in po vseh standardih,
- izvedba zunanje re-certifikacijske presoje,
- izvedba ukrepov na podlagi ugotovitev notranjih in zunanjih presoj v letu 2019,
- izvedba prenosa dokumentacije sistemov vodenja v DMS BC,
- revidiranje ocene tveganja SUVI po standardu 27001,
- priprava sprememb za uvedbo novega ISO standarda 45001,
- izobraževanje notranjih presojevalcev za nov standard ISO 45001.

Ob tem so se izvajali sestanki Sveta vodenja DEM za urejanje in usklajevanje izvedb zunanjih in notranjih presoj in sestanki Sveta vodenja skupine HSE, kjer so bile glavne aktivnosti usmerjene v izvedbo skupnega javnega naročila za izbiro izvajalca zunanjih presoj za družbe skupine HSE.

Sistem ravnanja z okoljem

V procesu Sistema ravnanja z okoljem smo določili aktivnosti, odgovornosti in pooblastila pri planiranju, delovanju, vrednotenju delovanja in stalnih izboljšavah ravnanja z okoljem. Glavni cilj procesa Sistema ravnanja z okoljem je vzpostaviti sistem podpore pri trajnostnem upravljanju verige HE na reki Dravi na način, da bodo upoštevani trajnostni principi upravljanja ter obveznosti DEM (koncesionarja) v skladu z zahtevami Vodne direktive. Za trajnostno upravljanje verige HE na reki Dravi upoštevamo celoten rečni sistem z vsemi njegovimi medsebojnimi funkcijami in prostorskimi povezavami, pri tem pa poleg energetskih ciljev upoštevamo relevantna področja kot so varstvo narave in voda, varstvo pred poplavami ter drugo rabo.

Okoljske cilje in programe izvajamo v skladu s planom aktivnosti in terminskim planom. V skladu s sistemskim predpisom spremljamo naslednje merljive karakteristike: število in realizacijo ukrepov, število okoljskih incidentov in pritožb, povprečno porabo goriva za vozila, porabo pitne vode, porabo hladilne (tehnološke) vode, porabo električne energije iz omrežja, količino nevarnih in nenevarnih odpadkov, količino plavja, stroške varstva okolja, ekološko stanje površinskih voda in sankcije povezane z morebitnim nespoštovanjem okoljske zakonodaje.

Notranje presoje po posameznih procesih smo izvedli v mesecu aprilu. Potekale so po planu in v skladu z zastavljenimi cilji. Po izvedenih notranjih presojah je bilo delovanje sistema ravnanja z okoljem predstavljeno na vodstvenem pregledu. Zunanjo presojo, ki je potekala nemoteno in skladno s planom ter cilji, smo izvedli v mesecu juniju. Ugotovljeno je bilo, da je družba obravnavala vsa priporočila iz predhodne presoje in jih v večini primerov tudi upoštevala. Ena od ugotovitev presojevalske ekipe je, da je sistem vzdrževan in se nenehno izboljšuje.

Služba notranje revizije je izvedla notranje revizijski pregled učinkovitosti družbe pri upravljanju s produkti pri proizvodnji električne energije. Poročilo o realizaciji priporočil je bilo pripravljeno in poslano v skladu s postavljenimi roki. Priporočila vezana na sistem ravnanja z okoljem so bila v celoti realizirana oziroma izvedena. V okviru akcije nadzora zavezancev z največjimi dovoljenimi količinami odvzete vode je bil opravljen redni nadzor okoljske inšpekcije. Iz zapisnika inšpekcijskega pregleda je razvidno, da je inšpekcijski nadzor ustavljen in, da izpolnujemo vse zahteve v skladu z izdanim delnim vodnim dovoljenjem.

Proizvodnja in obratovanje

V letu 2019 je bila proizvodnja nekoliko nižja od načrtovane proizvodnje, ki je bila določena s 50 % verjetnostjo srednjih mesečnih pretokov preteklih let.

Osnovni hidrološki podatki

Reka Drava izvira na Toblaškem polju v Italiji na nadmorski višini 1.200 m. V Slovenijo priteče pri Dravogradu na nadmorski višini 339,30 m. Skupna dolžina struge znaša 718 km. V Sloveniji je dolžina reke Drave 133 km s padcem 148,3 m. Povprečni srednji letni pretok na elektrarni Mariborski otok znaša 297 m³/s, medtem ko bilančni pretok, s katerim se izračuna možna proizvodnja, znaša 271 m³/s in predstavlja 30 letno povprečje pretoka na profilu HE Mariborski otok. Glede na navedeno se izračunava letna proizvodnja reke, v upravljanju DEM in znaša 2.646 GWh, oziroma 31 % celotnega energetskega potenciala reke.

Reka Drava zajema v svojo strugo padavinsko območje 14.564 km². V Italiji, Švici in v Avstriji znaša to območje 10.964 km², v Sloveniji 2.700 km² in ostanek na Hrvaškem. V zgornjem delu padavinskega območja je reka Drava izrazito alpska reka, kar pomeni, da so največji pretoki v mesecih, ko se topi sneg (april, maj in delno junij). V spodnjem delu (v Sloveniji) pa kaže značaj dolinske reke in ta značaj pride do izraza pri padavinah, ki trajajo dalj časa (tri ali več dni), ko nastanejo lokalni dotoki tudi do vrednosti polovice dotoka iz Avstrije (v jeseni). Koristna vsebina bazenov v dovoljenem nihanju znaša v Sloveniji 13.892.000 m³. Iz bazenov je možno pri idealnih pogojih, pridobiti 2.652 MWh električne energije.

Izvir Drave na Toblaškem polju

Osnovni podatki o napravah

Osnovni tehnični podatki elektrarn

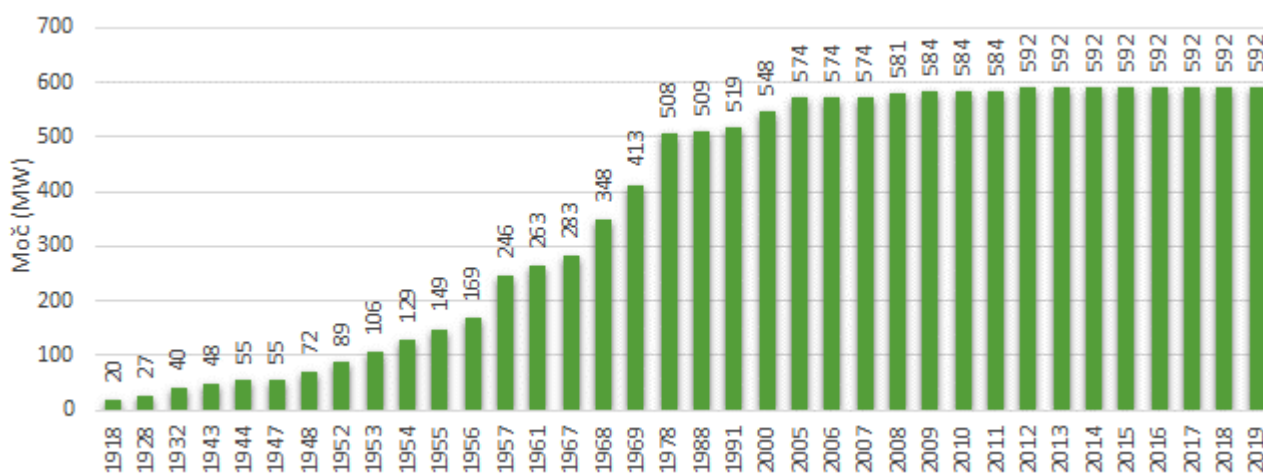
Elektrarna	Začetek obratovanja	Število agr.	Statični padec (m)	Nazivni turbinski pretok (m ³ /s)	Nazivna moč turbin (MW)	Moč na pragu (MW)	Navidezna moč generatorjev (MVA)	Letna proizvodnja (GWh)	Koristna akumulacija (10 ⁶ m ³)
Dravograd	29.12.1943	3	8,94	405	25,6	26,2	36	142	1,034
Vuzenica	30.12.1953	3	13,73	550	56	55,6	78	247	1,806
Vuhred	06.06.1956	3	17,41	550	73,7	72,3	90	297	2,229
Ožbalt	17.09.1960	3	17,42	550	74,2	73,2	90	305	1,42
Fala	06.05.1918	3	14,60	525	59,8	58	74	260	0,533
Mariborski otok	05.09.1948	3	14,20	550	61,5	60	78	270	2,188
Zlatoličje	13.10.1968	2	33	530	136,5	126	170	577	0,183
Formin	01.07.1978	2	29	500	118	116	148	548	4,499
Skupaj		22	148,3		605,2	587,3	764	2.646	13,892
MHE Melje	1988	2	8,2	33	2,63	2,26	3,42	8,69	
MHE Markovci	2012	2	10,7	10	0,9	0,9	1,112	4,32	
MHE Ceršak	1955	3	3	27,3	0,74	0,66	1	4,74	
MHE Rogoznica	2019	2		1,14		0,023		0,12	
MHE Skupaj		9			4,27	3,843	5,532	17,87	
SE Dravograd	2012					0,041	0,041	0,042	
SE OCV 3	2013					0,026	0,026	0,028	
SE Zlatoličje	2011					0,777	0,777	0,893	
SE Formin	2012					0,112	0,112	0,123	
SE Skupaj		4				0,956	0,955	1,086	
DEM Skupaj		35			609,57	592,089	770,488	2.664,96	13,892
MHE Ruše*	2012	2	10	1,4	0,106	0,11	0,159	0,53	

* MHE Ruše samostojna pravna enota v solastništvu DEM in Hmezad Trgovine Žalec d.o.o..

Porast moči dravskih elektrarn

Moč agregatov dravskih elektrarn se je od leta 1918, ko so pričeli obratovati prvi agregati elektrarne Fala do leta 2000, ko je bila zaključena prva faza prenove elektrarn na Dravi (elektrarne Dravograd, Vuzenica in Mariborski otok), povečala iz 20 MW na 548 MW. V letu 2005 pa je bila zaključena še prenova agregatov na elektrarni Ožbalt in elektrarni Vuhred in je moč elektrarn na pragu znašala 574 MW. Od julija 2007 do junija 2009 je potekala prenova agregata 2 na elektrarni Zlatoličje. Po prenovi je povečana moč elektrarne Zlatoličje na pragu za 6 MW. V letu 2008 je pričel z obratovanjem novi agregat na Jezu v Melju z močjo 1,6 MW na pragu. Moč agregatov na pragu je ob koncu leta 2011 znašala 584 MW. V letu 2012 je bila končana prenova agregata 1 HE Zlatoličje, s katero je bila povečana moč HE Zlatoličje na pragu na 126 MW. Prav tako sta v letu 2012 pričela z obratovanjem agregata MHE Markovci z močjo na pragu 0,900 MW. Tako je ob koncu leta 2012 moč na pragu skupaj s sončnimi elektrarnami znašala 592 MW, kar velja tudi za leto 2019. V letu 2019 je pričela z obratovanjem novo zgrajena mala hidroelektrarna MHE Rogoznica z instalirano močjo na pragu 23 kW.

Porast moči agregatov

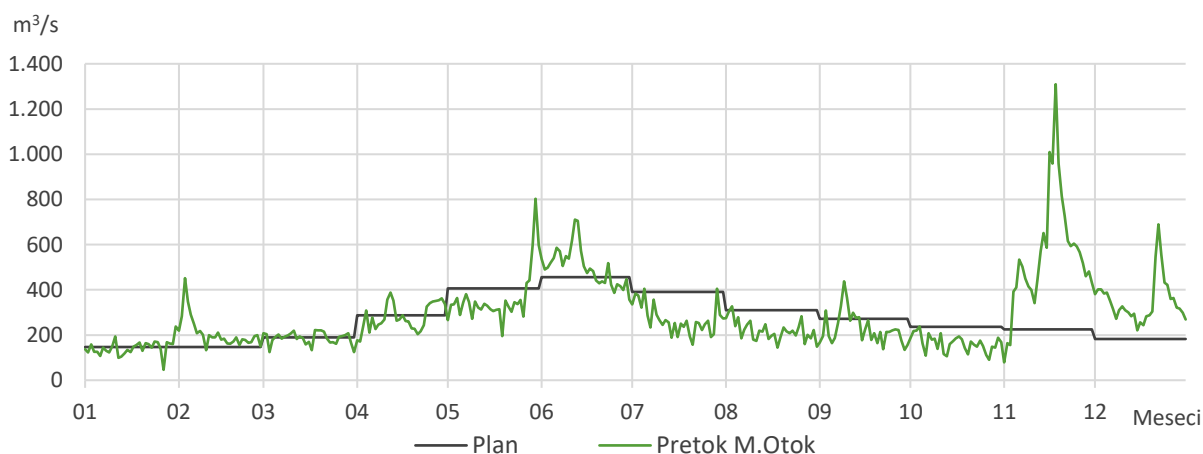

Pretoki

Srednji pretok reke Drave na elektrarni Mariborski otok je v letu 2019 znašal 288 m³/s, kar predstavlja 101 % planskega pretoka s 50 % verjetnostjo nastopa in 106 % bilančnega pretoka, ki znaša 271 m³/s. Povečane pretoke, ko je bilo potrebno uvesti ukrepe predvidene ob visokih vodah smo v letu 2019 zabeležili dvakrat.

Pretoki so bili v prvi polovici leta nekoliko nad načrtovanimi, v mesecih od julija do oktobra pod načrtovanimi in v zadnjih dveh mesecih izrazito nad načrtovanimi. V letu 2019 smo imeli 153 dni pretoke večje od bilančnega.

Letni diagram pretoka 2019

Proizvodnja v letu 2019

Proizvodnja elektrarn, ki je načrtovana v elektroenergetski bilanci je tista proizvodnja, ki jo elektrarne lahko dosežejo, če so stalno obratovalno sposobne in je mesečni dotok enak tistemu, ki ustreza 57 % verjetnosti nastopanja srednjih mesečnih pretokov. Za leto 2019 je bila proizvodnja načrtovana s 50 % verjetnostjo nastopanja srednjih mesečnih pretokov.

V letu 2019 so agregati dravskih elektrarn skupaj proizvedli 2.743.876.572 kWh ali 98,2 % načrtovane proizvodnje. Pri tem negativni saldo z 110 kV ni upoštevan. Skupaj s saldod pa 2.744.017.178 kWh.

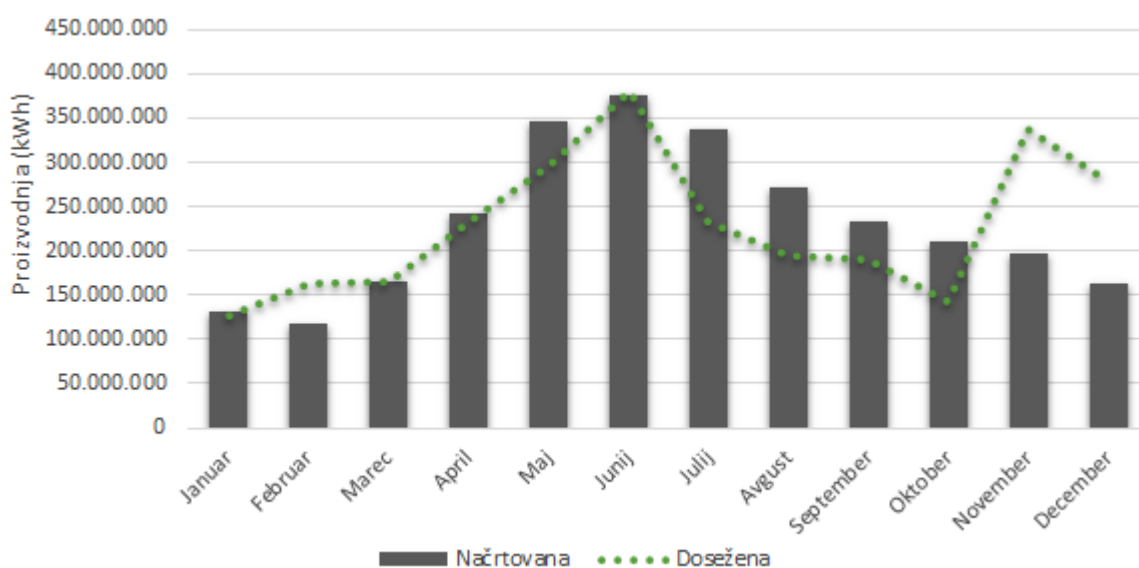
Veliki agregati so proizvedli 2.730.477.302 kWh, agregati MHE so proizvedli 12.332.620 kWh in sončne elektrarne 1.066.650 kWh proizvodnje. Vsa električna energija je bila oddana HSE-ju.

Proizvodnja po mesecih v letu 2019

Mesec	Proizvodnja (kWh)			Skupaj
	velike HE	male HE	SE	
Januar	125.551.263	1.013.758	40.309	126.605.330
Februar	162.483.872	1.096.740	79.642	163.660.254
Marec	164.322.282	1.085.711	100.850	165.508.843
April	231.924.058	928.326	98.368	232.950.753
Maj	295.999.701	938.879	94.692	297.033.272
Junij	380.259.493	882.713	134.018	381.276.224
Julij	233.202.651	894.894	131.300	234.228.845
Avgust	192.149.059	1.563.979	122.291	193.835.329
September	188.229.949	1.626.732	101.513	189.958.194
Oktober	142.592.879	567.162	89.799	143.249.840
November	337.412.674	436.760	32.209	337.881.643
December	276.349.421	1.296.966	41.657	277.688.044
Skupaj	2.730.477.302	12.332.620	1.066.650	2.743.876.572

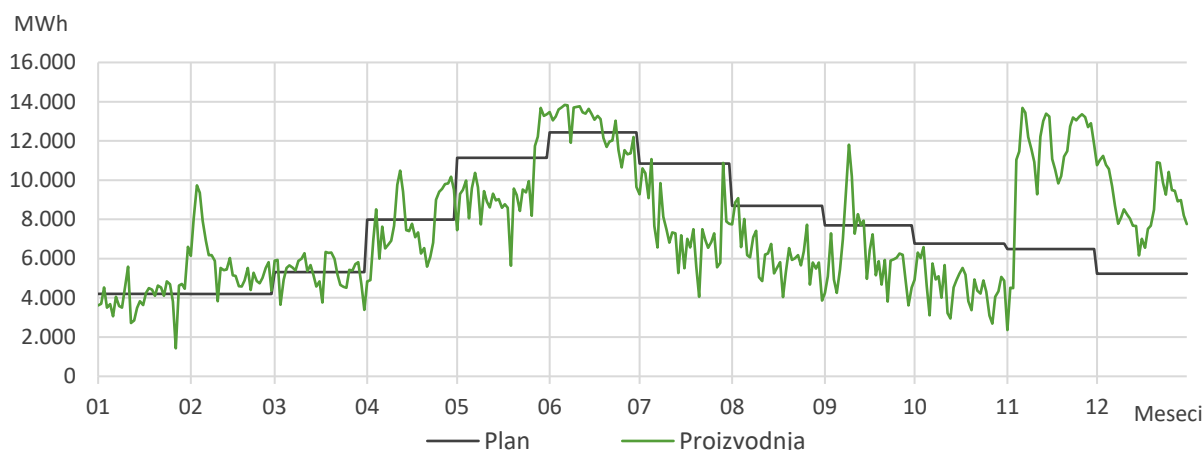
Načrtovana proizvodnja je bila presežena v mesecu februarju, novembru in decembru, medtem ko je bila nekoliko pod pričakovano v mesecu maju, juliju, avgustu, septembru in oktobru.

Proizvodnja v letu 2019 po mesecih in primerjava s planom

Letni diagram proizvodnje 2019

Podatki o proizvedeni in porabljeni električni energiji v elektrarnah v letu 2019

		Dravograd	Vuzenica	Vuhred	Ožbalt	Fala	Mariborski otok	Zlatoličje	Formin	MHE	SE	Skupaj VHE	Oddano HSE
Bilanca	[kWh]	143.511.869	251.871.258	330.028.768	341.348.363	265.015.266	278.984.865	603.784.155	558.305.456	19.537.000	1.087.000	2.772.850.000	2.793.474.000
Proizvodnja generatorjev	[kWh]	145.304.036	259.276.405	331.067.330	335.470.682	271.071.054	273.861.639	615.412.906	535.945.634	12.586.943	1.190.966	2.767.409.686	2.781.187.595
Prag	[kWh]	142.962.316	255.832.514	328.315.287	332.053.445	265.531.431	268.338.265	606.274.178	531.169.866	12.332.620	1.066.650	2.730.477.302	2.743.876.572
Poraba	[kWh]	2.341.720	3.443.891	2.752.043	3.417.237	5.539.623	5.523.374	9.138.728	4.775.768	254.323	124.316	36.932.384	
Lastna poraba-lastni vir	[kWh]	790.049	878.391	1.205.328	1.068.292	1.067.980	2.298.394	978.731	0	294.447	0	8.287.163	
Oddaja v omrežje 110 kV	[kWh]	143.091.069	255.832.599	328.315.604	332.059.264	265.946.995	268.955.934	606.741.909	531.170.397	0	0	2.732.113.771	
Prejem iz omrežja 110 kV	[kWh]	128.753	85	317	5.819	415.564	617.669	467.731	531	0	0	1.636.469	
Lastna poraba iz distribucije	[kWh]	29.144	166.274	136.228	180.793	0	6.072	469.025	501.916	40.449	10.172	1.489.452	
Jalova proizvodnja	[kVArh]	-23.601.222	-61.776.955	-28.199.209	-26.652.309	-52.575.454	-72.221.807	-125.875.186	-84.358.174	-4.264.247	-258.549	-475.260.316	
Realizacija	[%]	100	102	99	97	100	96	100	95	63	98	98	
Dobavljena energija HSE	[kWh]											2.730.617.908	2.744.017.178
Negativni saldo iz 110 kV omr.	[kWh]											140.606	140.606

Pokazatelji proizvodnje in faktor K v letu 2019

		Dravograd	Vuzenica	Vuhred	Ožbalt	Fala	Mariborski otok	Zlatoličje	Formin	DEM	Mesec	Faktor K
Neto padec	[m]	8,35	13,01	16,36	16,36	13,73	13,41	31,83	27,62	141	1	0,9953
Skupni pretok	[m ³ /s]	274	283	281	285	294	289	306	296	288	2	0,9948
Pretok turbin	[m ³ /s]	253	267	268	266	276	273	265	263	266	3	0,9975
Izkoristek vode	[%]	100	99	100	99	100	100	99	98	99	4	0,9992
Izgube remonta	[MWh]	166	1.091	331	5.055	46	322	2.750	11.939	21.700	5	0,9995
Izgube obnove	[MWh]	0	0	0	0	0	0	105	0	105	6	1,0000
Izgube defekta	[MWh]	0	0	0	23	0	49	329	0	401	7	0,9985
Viški energije	[MWh]	194	1.125	1.524	1.600	1.267	765	234	2.688	9.397	8	0,9998
Izgube čiščenja	[MWh]	0	30	0	1	6	24	5.004	0	5.066	9	1,0000
Izgube bazena	[MWh]	3.344	10.925	10.874	10.301	0	12.868	371	9.827	58.511	10	1,0000
Izgube kanala	[MWh]	0	0	0	0	0	0	17.563	13.919	31.482	11	1,0000
Izgube spodnje vode	[MWh]	11.539	10.070	17.283	16.673	19.833	6.904	16.487	14.128	112.916	12	0,9971
Specifična poraba vode	[MW/m ³]	0,0655	0,1105	0,1419	0,1438	0,1117	0,1130	0,2638	0,2336	1,1838	Srednji	0,9985

Proizvodni deleži posameznih elektrarn

Delež proizvodnje posamezne elektrarne v verigi je odvisen od instalirane moči elektrarne, pretoka in padca. Elektrarne zgrajene v rečni strugi (Dravograd, Vuzenica, Vuhred, Ožbalt, Fala in Mariborski otok) so proizvedle 58,06 %, kanalski elektrarni (Zlatoličje in Formin) pa 41,45 % od celotne v omrežje oddane energije. Preostalih 0,49 % v omrežje oddane energije so proizvedle male hidroelektrarne Melje, Markovci, Ceršak in Rogoznica ter sončne elektrarne Zlatoličje, Formin, Dravograd in OCV3.

Proizvodnja in delež posamezne elektrarne v letu 2019

Elektrarna	Proizvodnja (kWh)	Delež (%)
Dravograd	142.962.316	5,21%
Vuzenica	255.832.514	9,32%
Vuhred	328.315.287	11,97%
Ožbalt	332.053.445	12,10%
Fala	265.531.431	9,68%
Mariborski otok	268.338.265	9,78%
Zlatoličje	606.274.178	22,10%
Formin	531.169.866	19,36%
MHE Melje	2.945.037	0,11%
MHE Markovci	6.069.991	0,22%
MHE Ceršak	3.312.118	0,12%
MHE Rogoznica	5.474	0,00%
Sončne elektrarne	1.066.650	0,04%
Skupaj	2.743.876.572	100,00%

V času obratovanja elektrarn od leta 1918 do konca leta 2019 so DEM oddale v omrežje skupno 150.712.608.499 kWh električne energije.

Skupna proizvodnja posameznih elektrarn

Elektrarna	Proizvodnja od začetka obratovanja do leta 2019 (kWh)	Proizvodnja v letu 2019 (kWh)	Proizvodnja od začetka obratovanja vključno z letom 2019 (kWh)	Delež (%)
Dravograd	9.394.374.548	142.962.316	9.537.336.864	6,33
Vuzenica	14.505.680.373	255.832.514	14.761.512.887	9,79
Vuhred	18.947.875.500	328.315.287	19.276.190.787	12,79
Ožbalt	17.488.740.022	332.053.445	17.820.793.467	11,82
Fala	19.691.739.966	265.531.431	19.957.271.397	13,24
Mariborski otok	17.081.528.956	268.338.265	17.349.867.221	11,51
Zlatoličje	29.058.649.143	606.274.178	29.664.923.321	19,68
Formin	21.530.363.961	531.169.866	22.061.533.827	14,64
Velike elektrarne	147.698.952.469	2.730.477.302	150.429.429.771	99,81
Melje	184.888.800	2.945.037	187.833.837	0,12
Markovci	32.630.336	6.069.991	38.700.327	0,03
Ceršak	45.819.043	3.312.118	49.131.161	0,03
Rogoznica	0	5.474	5.474	0,00
Male elektrarne	263.338.179	12.332.620	275.670.799	0,18
Sončne elektrarne	6.441.279	1.066.650	7.507.929	0,005
Skupaj	147.968.731.927	2.743.876.572	150.712.608.499	100,00

* Negativni saldo prejete energije iz 110 kV ni zajet

Zgornja tabela prikazuje skupno proizvodnjo posameznih elektrarn od začetka obratovanja elektrarne do vključno leta 2019 in njihov delež v skupni proizvodnji. Pri tem je potrebno povedati, da so to deleži električne energije oddane v omrežje (prag).

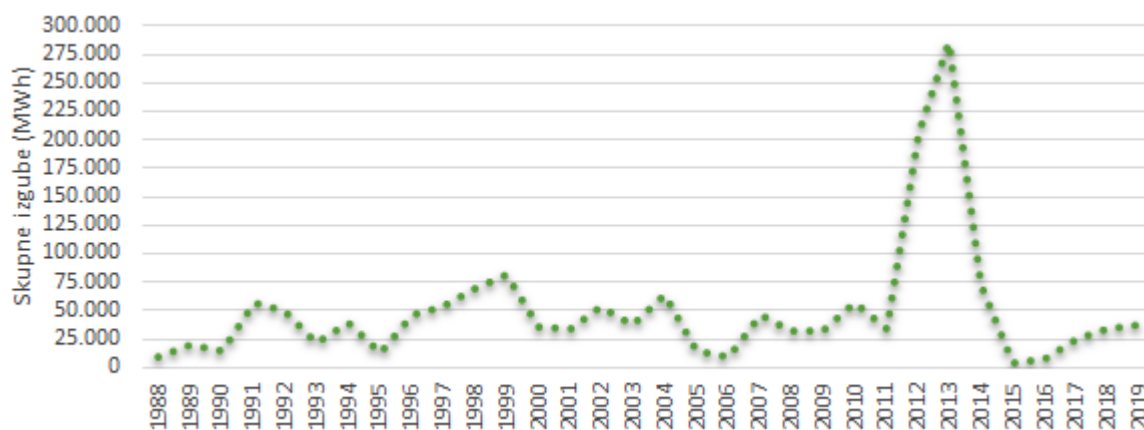
Izgube proizvodnje

Izgube proizvodnje je izgubljena energija, ko smo vodo zaradi različnih razlogov prelili preko zapornic pri pretoku vode pod pretočno zmogljivostjo agregatov.

Izgube nastopajo zaradi defektov, remontov, prenov, čiščenja turbinskih vtokov.

Skupne izgube v letu 2019 znašajo 1,34 % od v omrežje oddane električne energije ter ustrezajo dolgoletnemu povprečju.

Skupne izgube velikih hidroelektrarn od leta 1988 do leta 2019

Izgube v letu 2019 po vrstah izgub in po elektrarnah

Izgube (MWh)	Izgube remonta	Izgube defekta	Viški energije	Izgube čiščenja	Skupaj
Dravograd	166	0	194	0	361
Vuzenica	1.091	0	1.125	30	2.247
Vuhred	331	0	1.524	0	1.854
Ožbalt	5.055	23	1.600	1	6.679
Fala	46	0	1.267	6	1.319
Mariborski otok	322	49	765	24	1.161
Zlatoličje	2.750	329	234	5.110	8.423
Formin	11.939	0	2.688	0	14.627
DEM	21.700	401	9.397	5.172	36.670
DEM (%)	59%	1%	26%	14%	100%

Skupno je bilo na elektrarnah v letu 2019 prelite vode za 36.670 MWh električne energije. Največ izgub je nastalo zaradi revizij agregatov.

Izgube zaradi defektov

Izgube nastanejo, kadar zaradi izpadlega agregata razpoložljive vode ni možno izkoristiti za proizvodnjo električne energije in jo je potrebno preliti preko zapornic.

Skupaj je bilo zaradi defektov prelite vode za 401 MWh električne energije.

Izgube zaradi remontov

Izgube zaradi remontov nastanejo takrat, ko so pretoki v času opravljanja remontov in revizij večji od požiralne sposobnosti obratujočih agregatov. Praviloma se dela izvajajo v prvih dveh mesecih leta, ko so statistično pretoki najmanjši. V začetku leta smo pričeli z revizijami in remontom in zaradi večjih pretokov in potreb elektroenergetskega sistema je nastalo nekaj izgub energije, predvsem na kanalskih elektrarnah, kjer je pri zaustavitvi enega agregata zmanjšana pretočnost na polovico in nižja od pretočnosti elektrarn v strugi, kjer se z zaustavitvijo enega agregata zmanjša pretočnost za eno tretjino.

Zaradi remontov/revizij je bilo potrebno v letu 2019 preliti količino vode, ki ustreza 21.700 MWh električne energije.

Izgube zaradi čiščenja rešetk turbinskih vtokov

Izgube zaradi čiščenja turbinskih vtokov, nastopijo takrat, ko je potrebno čiščenje turbinskih vtokov zaradi zamašenosti rešetk, vode pa ni mogoče več akumulirati v bazenih elektrarn. V letu 2019 smo izgube zaradi čiščenja zabeležili na vseh elektrarnah. Največ izgub zaradi čiščenja nastane na elektrarni Zlatoličje.

Izgube zaradi viškov energije

Izgube zaradi viškov energije nastanejo, ko pogodbeni partner HSE zahteva zmanjšanje proizvodnje, hkrati zadrževanje vode v akumulacijskih bazenih ni možno, zato je potrebno vodo preliti čez zapornice. Skupaj je bilo zaradi teh dogodkov v letu 2019 izgubljenih 9.397 MWh električne energije.

Dogodki

Vsaka sprememba stanja proizvodnih naprav, zaradi katere je bilo potrebno ukrepanje obratovalnega osebja in spremembe pogojev obratovanja so zapisane kot dogodki. V nadaljevanju je prikazan pregled večjih dogodkov, ki so vplivali na obratovanje, kot so okvare, obdobja visokih voda, prenove agregatov ter remontni in revizije.

Manjša vzdrževalna dela na agregatih in ostalih napravah in odpravo okvar so vzdrževalci po elektrarnah opravili v okviru obratovalnega programa in v nočnem času.

Visoke vode

V letu 2019 smo zabeležili dve obdobji s povečanimi pretoki, ko je bilo potrebno uvesti obratovanje predvideno ob visokih vodah (navedene so povprečne urne vrednosti pretokov).

Visoka voda od 30.5. do 31.5.2019

Povečani pretoki so bili posledica padavin v Avstriji in Sloveniji. Največji pretok v Sloveniji je bil dne 30.5.2019 ob 10. uri na elektrarni Zlatoličje in sicer 1.039 m³/s. Največji dotok iz Avstrije smo zabeležili ob 7. uri dne 30.5.2019 in je znašal 636 m³/s.

Visoka voda od 16.11.2019 do 21.11.2019

Povečani pretoki so bili posledica padavin v Avstriji in Sloveniji. Največji pretok v Sloveniji je bil ob 9. uri dne 18.11.2019 na elektrarni HE Fala in sicer 1.594 m³/s. Največji dotok iz Avstrije smo zabeležili 18.11.2019 ob 12. uri in je znašal 1.412 m³/s.

Visoka voda od 21.12.2019 do 22.12.2019

Povečani pretoki so bili posledica padavin v Avstriji in Sloveniji. Največji pretok v Sloveniji je bil ob 6:15 uri dne 22.12.2019 na elektrarni HE Formin in sicer 891 m³/s. Največji dotok iz Avstrije smo zabeležili 21.12.2019 ob 8:45 uri in je znašal 712 m³/s.

Remonti in revizije

Remonti in revizije agregatov opravljamo na Dravi praviloma v januarju in februarju, ko so statistično najmanjši dotoki vode. V letu 2019 so revizije potekale po zastavljenem planu.

Vzdrževanje

Za vzdrževanje naprav in objektov smo v letu 2019 porabili 2.821.455 EUR, kar je 5,46 % ali 145.987 EUR več kot v letu 2018. Za nadomestne dele in material za vzdrževanje osnovnih sredstev smo porabili 284.341 EUR, za storitve vzdrževanja pa 2.537.114 EUR, od tega za vzdrževanje neopredmetenih sredstev 380.013 EUR.

Realizacija stroškov vzdrževanja

Stroški vzdrževanja	2019 (EUR)	%	2018 (EUR)	%	2019/2018
Nadomestni deli in material za vzdrževanje OS	284.341	10,08	251.012	9,38	113,28
Storitve vzdrževanja	2.537.114	89,92	2.424.456	90,62	104,65
Stroški vzdrževanja NNO	2.157.101	76,45	2.146.679	80,24	100,49
Stroški vzdrževanja neopredmetenih sredstev	380.013	13,47	277.777	10,38	136,80
Skupaj	2.821.455	100,00	2.675.468	100,00	105,46

V strukturi stroškov vzdrževanja storitve vzdrževanja predstavljajo 89,92 %, preostalih 10,08 % predstavljajo stroški materiala za vzdrževanje.

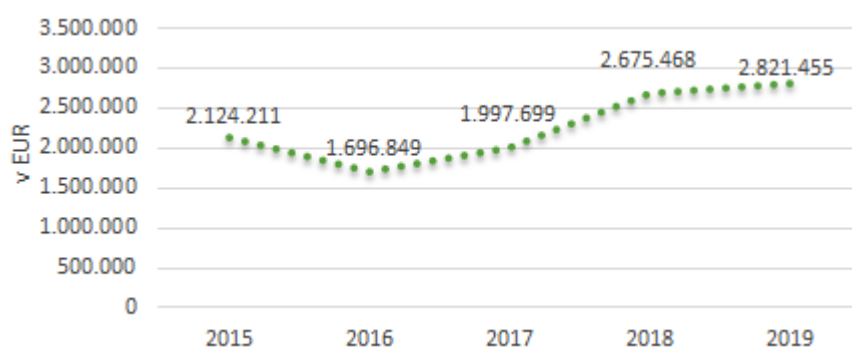
Vse načrtovane revizije proizvodnih agregatov, stikališč, hidromehanske opreme pretočnih polj, pomožnih tehnoloških sistemov so bile izvedene v načrtovanem obsegu in v planiranem terminskem okviru. Opravljene so bile različne zunanje storitve specialističnih in pooblaščenih izvajalcev v okviru revizij proizvodnih agregatov in postrojev, tehničnega opazovanja pregrad, bazenov, gradbenega vzdrževanja objektov, vzdrževanja brežin, podvodnih del, vzdrževanj požarnih naprav, servisov opreme, periodičnih pregledov in preizkusov tlačnih naprav, rednega vzdrževanja napajalnih naprav, meritev ozemljitvenega in strelovodnega sistema, vzdrževanja programske opreme sistema vodenja, itd.

Prav tako v lastni režiji v okviru razpoložljivega kadra in strojne opreme izvajamo na objektih DEM tudi splošne vzdrževalne aktivnosti kot so košnja brežin, zatiranje in odstranjevanje podrastja na brežinah, odstranitev vegetacije ter razna t. i. obrtniška dela v okviru vzdrževanja objektov.

Poleg rednih, planiranih, so bila izvedena še izredna vzdrževalna dela na sanaciji turbinskega ležaja agregata 1 MHE Melje, odpravi prekomernih vibracij na generatorju agregata 3 na HE Ožbalt in sanaciji hidromehanske opreme pretočnega polja 4 HE Mariborski otok.

V letu 2019 se je v okviru skupine HSE nadaljevala druga faza (testiranje in prehod v produkcijo) uvedbe novega informacijskega sistema za podporo vzdrževanja - modul SAP PM.

Gibanje stroškov vzdrževanja po letih

Tržni položaj

Značilnosti gospodarskega okolja v letu 2019¹

Proti koncu leta 2019 se je v evrskem območju nadaljevala umirjena rast aktivnosti. V mednarodnem okolju so se ob nekoliko manj izrazitih negativnih tveganjih pričeli kazati znaki stabilizacije. Kratkoročni kazalniki gospodarske aktivnosti in pričakovanj so bili v zadnjih nekaj mesecih stabilni.

¹ Vir: UMAR

Kazalnik gospodarske klime ESI in sestavljeni kazalnik vodij nabave PMI za evrsko območje se že nekaj mesecev nista poslabšala. Spodbudno je predvsem, da se je zaustavilo večmesečno upadanje kazalnikov predelovalnih dejavnosti, zlasti v naši najpomembnejši trgovinski partnerici Nemčiji, kjer je bilo znižanje najizraziteje. Na izboljšanje razmer v mednarodnem okolju sta decembra vplivala tudi delni dogovor glede trgovinskega sporazuma med ZDA in Kitajsko ter povečane možnosti za izvedbo brexita z dogovorom.

Rast trgovinske menjave se je v 2019 upočasnila tudi v Sloveniji. Upočasnjevanje rasti tujega povpraševanja v evrskem območju se je kazalo predvsem v nižji rasti izvoza nekaterih pomembnejših izdelkov predelovalnih dejavnosti. Najbolj se je upočasnil izvoz strojev in transportnih naprav v Nemčijo, kar je znižalo tudi rast uvoza proizvodov za vmesno porabo. Upočasnjena rast trgovinske menjave je vplivala na aktivnost predelovalnih dejavnosti, ki je, predvsem zaradi nezadostnega povpraševanja, že od začetka leta stagnirala. Upočasnila se je tudi rast storitvene menjave, še posebej izvoza transportnih in gradbenih storitev, kar je prav tako posledica nižje rasti BDP in investicij v naših glavnih partnericah. Je pa izvoz teh storitev razmeroma visok in skupaj s storitvami predelave blaga največ prispeva k presežku na tekočem računu plačilne bilance.

V začetku zadnjega četrletja 2019 se je nadalje krepila zasebna potrošnja, povečal se je tudi promet s stanovanjskimi nepremičninami. Gospodinjstva so ob povečanih sredstvih, ki so posledica rasti razpoložljivega dohodka in tudi potrošniških kreditov, nadalje okrepila potrošnjo, predvsem nekaterih netrajnih neživilskih proizvodov ter storitev, povezanih s preživljanjem prostega časa doma in v tujini. V drugi polovici leta so se okrepili nakupi osebnih avtomobilov s strani fizičnih oseb, nakupi živil, pijač in tobaka pa so v tem obdobju stagnirali.

Naraščanje zaposlenosti in upadanje brezposelnosti je bilo v 2019 manj intenzivno kot v letu 2018. Število delovno aktivnih se je v prvih desetih mesecih 2019 povečalo medletno za 2,6 % – najbolj v gradbeništvu, prometu in skladiščenju ter gostinstvu – a manj kot v enakem obdobju 2018. Pomanjkanje delovne sile se je ob še vedno visokem povpraševanju po delu kazalo v nadaljnjem povečevanju zaposlovanja tujcev. Njihov prispevek k skupni rasti delovno aktivnih je visok, nad 70 %. Število registriranih brezposelnih se je še naprej zmanjševalo, a počasneje kot v začetku leta. Konec novembra jih je bilo 72.395 oz. 4,9 % manj kot leto prej.

Medletna rast plač je bila v prvih desetih mesecih 2019 4,3 %, v enakem obdobju lani pa 3,4-%. Višja rast je bila predvsem odraz višje rasti v sektorju država zaradi dogovorjenih dvigov plač in napredovanj, v manjšem obsegu pa tudi dviga minimalne plače. Nekoliko bolj umirjena rast se je nadaljevala tudi v zasebnem sektorju, kjer so se plače najbolj povečale v drugih raznovrstnih dejavnostih (kot so varovanje in poizvedovalne dejavnosti), gostinstvu in trgovini.

Medletna rast cen se je ob koncu leta, predvsem zaradi pospešene rasti cen hrane, približala 2 %, rast cen industrijskih proizvodov slovenskih proizvajalcev pa je ostala skromna. Medletna rast cen je bila leta 2019 za 0,4 o. t. višja kot leto pred tem. Povečale so se cene blaga dnevne porabe (zlasti hrane) in poltrajnega blaga, cene trajnega blaga pa so se nadalje znižale. Rast cen storitev se je konec leta upočasnila, a je bila še vedno več kot dvakrat višja od rasti cen blaga. Rast cen industrijskih proizvodov slovenskih proizvajalcev pa je kljub solidni rasti na domačem trgu, zaradi večmesečnega upadanja cen na tujih trgih, ostala nizka.

Presežek tekočega računa plačilne bilance se je oktobra povečal in je bil v zadnjih dvanajstih mesecih (5,9 % ocenjenega BDP) medletno višji. V primerjavi s prejšnjim dvanajstmesečnim obdobjem je k višjemu presežku največ prispeval višji presežek v menjavi transportnih in gradbenih storitev ter storitev predelave blaga. Medletno višji je bil tudi blagovni presežek, ki je odraz količinskih dejavnikov, ob sicer nespremenjenih pogojih menjave. Na drugi strani se je neto odliv primarnih in sekundarnih dohodkov še povečal, in sicer zaradi večjih izplačil dividend tujim vlagateljem (primarni dohodki) ter višjih vplačil sredstev v proračun EU iz naslova davka na dodano vrednost in bruto nacionalnega dohodka (sekundarni dohodki).

Medletna rast kreditov domačim nebančnim sektorjem se je novembra že drugi mesec zapored nekoliko okrepila, a ostaja zmerna. Po skromni rasti oz. celo zniževanju v začetku leta 2019, se je obseg kreditov podjetjem od junija naprej postopoma krepil. To je bila predvsem posledica upočasnjenega razdolževanja, medtem ko je obseg novega zadolževanja podjetij ostal umirjen. Rast kreditov gospodinjstvom je bila stabilna (okrog 6 % ravni). Nekoliko se je sicer upočasnila medletna rast potrošniških posojil, katerih obseg se je novembra mesečno znižal, kar je bila po naši oceni v veliki meri posledica visokega zadolževanja v oktobru, tj. pred uveljavitvijo obvezujočega makrobonitetnega instrumenta.

Rast stanovanjskih kreditov pa se je okrepila tudi novembra, kar lahko nakazuje, da se je del potrošniškega kreditiranja preusmeril v stanovanjsko kreditiranje. Kakovost bančne aktive je bila dobra, delež terjatev z zamudo nad 90 dni se je v zadnjih mesecih ustalil okrog 1,5 % ravni.

Količinska bilanca električne energije²

V letu 2019 je bilo v prenosno omrežje skupaj oddano 10.934,3 GWh električne energije (upoštevane je 50 % delež NEK), kar je 2,48 % ali 278,0 GWh manj kot v predhodnem letu. Termoelektrarne so oddale v omrežje 3.946,5 GWh ali 36,1 %, hidroelektrarne so prispevale 4.224,7 GWh oziroma 38,6 %, 50 % prispevek Nuklearne elektrarne Krško pa znaša 2.763,1 GWh ali 25,3 %.

Oddaja električne energije v prenosno omrežje

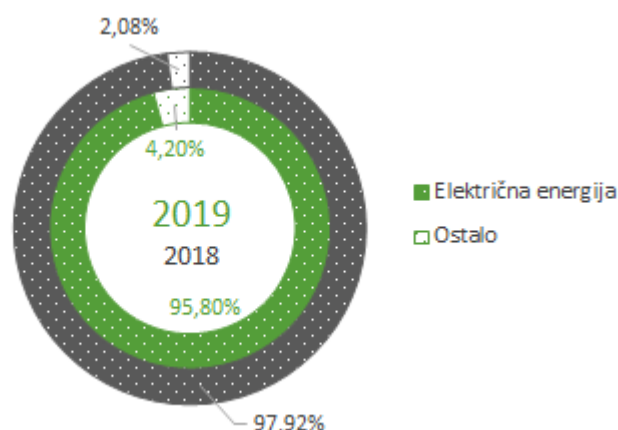
Oddaja (GWh)	2019	2018	Delež 2019 (%)
DEM	2.730,5	2.912,8	24,97%
HESS	541,8	590,5	4,96%
SEL	335,1	352,4	3,06%
SENG	617,3	565,8	5,65%
TEB	21,2	7,1	0,19%
TEŠ	3.662,8	3.697,7	33,50%
TET	-1,4	-1,6	-0,01%
TE-TOL	263,9	346,0	2,41%
NEK (50 %)	2.763,1	2.741,6	25,27%
OVE in SPTE	0,0	0,0	0,00%
Skupaj	10.934,3	11.212,3	100,00%

Prodaja in kupci

Struktura čistih prihodkov od prodaje

Družba DEM je v letu 2019 ustvarila 65.039.993 EUR čistih prihodkov od prodaje, kar je za 7,70 % več kakor v letu 2018, ko so ti znašali 60.389.719 EUR. Na domačem trgu smo ustvarili 99,94 % čistih prihodkov od prodaje, preostalih 0,06 % smo ustvarili na tujem trgu.

Struktura čistih prihodkov od prodaje

V strukturi čistih prihodkov od prodaje je z 95,80 % najpomembnejša prodaja električne energije, prihodki od prodaje ostalih proizvodov in storitev pa predstavljajo 4,20 % čistih prihodkov od prodaje.

² Vir podatkov: ELES – Mesečno poročilo o obratovanju prenosnega EES za mesec XII 2019

Električna energija

V družbi večino čistih prihodkov od prodaje ustvarimo s prodajo električne energije. Električno energijo prodamo kupcema HSE (ustvarjeni prihodki iz naslova prodane električne energije v letu 2019 znašajo 61.919.973 EUR) ter Borzen (ustvarjeni prihodki iz naslova prodane električne energije v letu 2019 znašajo 387.343 EUR).

Ustvarjeni prihodki od prodaje električne energije

Postavka v EUR	2019	2018
Prodaja el. energije iz HE na Dravi	61.151.841	57.954.126
Prodaja el. energije iz MHE	702.959	664.001
MHE Melje	167.867	339.822
MHE Markovci	345.989	222.978
MHE Ceršak	188.791	101.200
MHE Rogoznica	312	0
Prodaja el. energije iz SE	65.172	46.827
SE Dravograd	2.351	1.679
SE OCV3	1.462	1.033
SE Zlatoličje	58.979	42.326
SE Formin	2.381	1.789
Prihodki iz naslova prejema obratovalne podpore iz MHE in SE (Borzen)	387.343	467.204
Skupaj	62.307.316	59.132.158

Ostala prodaja

S prodajo ostalih proizvodov in storitev smo v letu 2019 ustvarili 2.732.677 EUR čistih prihodkov od prodaje, kar je 1.475.116 EUR ali 117,30 % več kot v letu 2018, ko so ti znašali 1.257.561 EUR. Ostali čisti prihodki od prodaje so sestavljeni iz prihodkov na tujem trgu, prihodkov iz naslova storitev (poslovne storitve, druge storitve za informatiko,...), najemnin ter prihodkov od prodaje ostalega trgovskega blaga in materiala. Med prihodki od prodaje ostalih storitev glavnino predstavljajo druge storitve za informatiko (uporaba sistemske in TK infrastrukture, kar DEM zaračunava drugim družbam v skupini HSE), kar je tudi glavni razlog povišanja prihodkov od ostale prodaje v primerjavi z letom 2018.

Ustvarjeni prihodki od ostale prodaje

Postavka v EUR	2019	2018
Prihodki od prodaje ostalega trgovskega blaga in materiala	26.317	1.055
Prihodki od najemnin	471.225	518.623
Prihodki od prodaje ostalih storitev	2.195.816	691.320
Prihodki od prodaje storitev na tujem trgu	39.320	46.563
Skupaj	2.732.677	1.257.561

Nabava in izvajalci

Pri uresničevanju razvojnih in strateških ciljev podjetja so ustrezno usposobljeni in kvalitetni izvajalci ključnega pomena. Postopke nabave v DEM ureja Pravilnik o postopkih naročanja. Pri izvajanju naročil upoštevamo Zakon o javnem naročanju ZJN-3, ki je začel veljati 1.4.2016.

Za učinkovito izvedbo naročil po ZJN-3 so pred družbo mnogi izzivi na strateški in izvedbeni ravni. Za poslovanje skladno z zakonom o javnem naročanju in celostno obvladovanje nabavnih postopkov je potrebna dobra organiziranost ter sodelovanje posameznih služb, ki terja dobro poznavanje zakonodaje s področja javnih naročil in poznavanje prakse DKOM.

Pri izvedbi javnih naročil ustrezno ekonomsko, finančno in tehnično usposobljenost ugotavljamo z ustreznimi pogoji, zahtevami in merili, ki so smiselno povezani s posameznim predmetom javnega naročila.

V DEM težimo k čim večji centralizaciji nabavne funkcije, vendar zaradi narave dela tega ni mogoče v celoti izvajati. Z namenom zmanjševanja drobitve naročil in doseganja boljših ekonomskih učinkov ter posledično racionalizacije poslovanja težimo k zmanjševanju števila izvajalcev.

Pri izvajanju naročil upoštevamo Dogovor družb skupine HSE o politiki izvajanja postopkov skupnega naročanja. Izvajanje postopkov skupnega naročanja blaga, storitev in gradenj je eden od inštrumentov optimizacije in racionalizacije stroškov ter investicijskih vlaganj, tako na ravni posamezne družbe kot tudi skupine HSE. Zaradi boljše izkoriščenosti obstoječih virov v skupini HSE, tako kadrov kot opreme, se v skladu s Sporazumom o poslovnem sodelovanju pri izvajanju storitev poslužujemo oddaje naročil povezanim družbam v skupini družb HSE in skupnemu podjetju v skladu z 29. členom ZJN-3, s ciljem pozitivnega prispevka k poslovnemu izidu skupine HSE.

Med poglavitne naloge nabave uvrščamo ustrezno in zakonito izvedbo nabavnih postopkov s ciljem zagotoviti, glede na zastavljena merila in kriterije, najugodnejšega izvajalca storitev ali dobavitelja opreme.

Kakovost dobave materiala in storitev posameznih izvajalcev neposredno vpliva na brezhibno delovanje naših naprav, kar je pogoj za nemoteno proizvodnjo električne energije. Zaradi pomembnosti zagotavljanja nemotene proizvodnje električne energije ima izbor kakovostnih izvajalcev še toliko večji pomen.

Investicije

V letu 2019 smo za investicijska vlaganja namenili **10.038.229 EUR**, kar je 22,30 % ali 1.830.456 EUR več kot v letu 2018. Prevladovale so investicije, ki so nujne za zagotavljanje varne in zanesljive proizvodnje električne energije, za katere smo v letu 2019 porabili 58,21 % vseh investicijskih vlaganj.

Investicijska vlaganja v letu 2019 po skupinah

Investicija	Realizacija (EUR)	Delež (%)
Razvojni projekti	313.054	3,12%
Novogradnje	53.046	0,53%
Rekonstrukcije	614.991	6,13%
Študije	97.329	0,97%
Vlaganje v zanesljivost proizvodnje	5.842.838	58,21%
Drobne investicije	655.344	6,53%
Poslovno informacijski sistem	675.330	6,73%
Ostalo	1.786.295	17,79%
Skupaj	10.038.229	100,00%

* Razvojni projekti so podrobneje predstavljeni v okviru poglavja Raziskave in razvoj

Vlaganja v zanesljivost proizvodnje

Za vlaganja v zanesljivost proizvodnje smo v letu 2019 porabili 5.842.838 EUR. V okviru vlaganj v zanesljivost proizvodnje smo v letu 2019 zaključili projekt nadgradnje centra vodenja DEM in HSE ter nadgradnjo sistema vodenja HE Ožbalt, nadaljevali z nadgradnjo sistema vodenja HE Vuhred, projektom prenove sekundarnih sistemov na elektrarnah Dravograd, Vuzenica in Mariborski otok in prenovo pretočnih polj ter pričeli oziroma nadaljevali z drugimi projekti obnove in posodobitve opreme in objektov HE. Velik del investicijskih vlaganj je bil namenjen gradbenim delom na objektih ter v akumulacijskih bazenih kakor tudi projektu ohranjanja energetskega potenciala akumulacij.

Prenova sekundarnih sistemov HE Dravograd, HE Vuzenica, HE Mariborski otok

Cilj investicije je zagotoviti nadaljnjo visoko razpoložljivost treh HE DEM do leta 2040 oziroma do konca življenjske dobe primarne opreme (iz leta 1995), ki se ocenjuje na 45 let.

V letu 2019 je potekala izdelava Idejnega projekta ter Investicijskega programa. Idejni projekt je izdelan na podlagi predhodno izdelanih Idejnih rešitev, v katerih je bila predlagana optimalna varianta tehnološke rešitve ter obsega in načina izvedbe del. Investicijski program je bil v drugi polovici leta posredovan lastniku v pregled in potrjevanje. Konec leta smo pričeli postopek javnega naročila za izbiro izvajalca izdelave razpisne in projektne dokumentacije, postopek bo zaključen v začetku leta 2020.

Sanacija in obnova pretočnega polja 4 HE Mariborski otok

V prvi polovici leta je bil izveden javni razpis za izvajalca sanacije in obnove opreme pretočnega polja 4. Avgusta je bila sklenjena pogodba s ponudnikom Esotech d.d. in s ponudnikom Metalna Senovo d.o.o..

Izvajalec je v mesecu oktobru uredil delovišče in pričel z demontažnimi deli. Do konca novembra je bila zgornja zaporna tabla razrezana in odstranjena iz pretočnega polja. Do konca leta je izvajalec spodnjo zaporno tablo odložil na podpore ter pripravil za izvedbo obnovitvenih del. Izvedena je bila tudi demontaža pogonskih verig ter ostale opreme.

Remont obratovalnih zapornic pretočnih polj HE Dravograd, HE Ožbalt in HE Fala

V začetku leta je bil izveden javni razpis za izvajalca obnove opreme pretočnega polja 3 HE Dravograd, junija je bila podpisana pogodba z izbranim izvajalcem. Izvajalec je v skladu z varnostnim načrtom uredil delovišče in pričel z demontažo opreme. Septembra in oktobra sta bili demontirani obe zaporni tabli in preneseni na mesto izvedbe obnovitvenih del. Izvedeno je grobo peskanje obeh zapornih tabel in izveden pregled poškodb. V teku je sanacija poškodb in izdelava novih delov horizontalnega in vertikalnega tesnjenja obeh zapornih tabel. V tovarniških prostorih se vrši obnova pogonskih mehanizmov.

Na pretočnem polju 3 HE Ožbalt je bila izvedena protikorozijska zaščita opreme ter obnovljeni pogonski mehanizmi. Dvižne verige so očiščene, razgibane in namazane. Sistem za meritev sil v dvižnih verigah je izveden, potrebno je dobaviti še merilne vmesnike. Remont zapornice je praktično zaključen. V teku je odprava manjših pomanjkljivosti.

Na pretočnem polju HE Fala so praktično zaključena vsa predvidena dela. Izvajalec je vgradil nov element spodnje zaporne table, izvedena so gradbena sanacijska dela ter protikorozijska zaščita elementov. V teku je odprava manjših pomanjkljivosti, ugotovljenih med prevzemom in preizkušnji.

Nadgradnja sistema vodenja HE Vuhred in HE Ožbalt

Nadgradnja poteka nemoteno od leta 2018. V letu 2019 je bila zaključena nadgradnja sistema vodenja HE Ožbalt. Trenutno poteka nadgradnja sistema vodenja HE Vuhred. Uspešno je bil izveden razpis za opremo HE Vuhred, ki je že v celoti dobavljena. Agregati na HE Vuhred bodo nadgrajeni v času remontov 2020. V letu 2020 bodo izvedeni tudi zaključni testi za obratovanje obeh HE brez posadke (iz CV DEM). S tem bo projekt zaključen.

Izboljšanje vibracijskega stanja generatorjev HE Vuhred in HE Ožbalt

Dela na sanaciji vibracijskega stanja generatorja 3 HE Ožbalt so bila zaključena v mesecu maju. Meritve vibracij po zaključeni sanaciji so pokazale, da je bila sanacija uspešna, saj so se vibracije statorskega ohišja in paketa bistveno zmanjšale in so pod priporočeno mejno vrednostjo.

V drugi polovici leta smo izvedli javni razpis za izvedbo podobnih sanacijskih del na naslednjih dveh generatorjih in sicer generatorju 3 HE Vuhred in generatorju 1 HE Ožbalt. Dela bodo izvedena v prvih mesecih leta 2020.

Nadgradnja centra vodenja DEM/HSE

Cilj investicije je bil zagotoviti visoko razpoložljivost skupnega CV DEM in HSE. V mesecu marcu 2019 je bil uspešno izveden preizkus sistema v tovarni izvajalca ABB na Švedskem (FAT). Manjša odstopanja je izvajalec odpravil v času prevzemnih testov na lokaciji DEM (SAT). To je bilo potrjeno s podpisom certifikata o dokončanju tovarniškega prevzema. V mesecu juniju 2019 je bil uspešno izveden SAT na DEM na lokaciji CV v Mariboru. Sledilo je trimesečno preizkusno obratovanje. Decembra 2019 je bil podpisan zapisnik o končnem prevzemu (odpravljene vse napake), s čimer je projekt zaključen. Z navedenim datumom je začelo teči enoletno garancijsko obdobje.

Rekonstrukcije

V letu 2019 smo za rekonstrukcije porabili 614.991 EUR, kar predstavlja 6,13 % vseh investicijskih sredstev. Sredstva so bila porabljen za obnovo jezua Markovci in za prenovo HE Formin.

Obnova jezua Markovci

Izgradnja novega mostu in cestišča sta bila zaključena v mesecu aprilu in svojemu namenu predana 19.4.2019. Dela so izvedena v skladu s terminskim načrtom. Dela na prenovi jezua se bodo izvajala postopno, ločeno po pretočnih poljih, saj je potrebno zagotavljati zadostno pretočno sposobnost jezua ves čas obnove.

Projektno dokumentacijo za elektro instalacije in opremo ter izdelavo elektro omar in montažo opreme bomo DEM izvedli v lastni režiji. Del elektro opreme je že dobavljen. V sklopu prenove jezua bo izvedena tudi gradbena sanacija. PZI dokumentacija za izvedbo gradbene sanacije jezua in pretočnih polj je izdelana. Gradbena dela bodo oddana takoj, ko bo dokončno usklajen podroben terminski plan (TP) za izvedbo sanacij prvih dveh pretočnih polj.

Kljub zamudi pri izbiri dobavitelja hidravličnih agregatov (neuspešni razpisi zaradi nepopolnih ponudb), je izvedba sanacije jezua v okvirih predvidenega terminskega načrta, določene aktivnosti bodo po podpisu pogodbe z dobaviteljem hidravličnih agregatov pospešene.

Prenova HE Formin

V prvi polovici leta je bil izveden razpis za izdelavo Idejnih rešitev za rekonstrukcijo HE Formin, pogodba z izbranim projektantom je bila podpisana v začetku meseca avgusta 2019. Kot osnova za Idejne rešitve projektantu služijo do sedaj izdelane analize in študije stanja obstoječe glavne opreme (turbinska oprema, generatorji), hidravlična analiza dovodnega in odvodnega kanala HE ter poročila in pregledi stanja ostale opreme in gradbenih objektov. Dokončanje izdelave Idejnih rešitev je predvideno februarja 2020. Na osnovi izdelane dokumentacije bo naročnik sprejel odločitev o najustreznejši varianti rekonstrukcije in nadaljeval postopke pridobivanja dokumentacije.

Novogradnje

MHE Rogoznica

V prvi polovici leta je bila zaključena izgradnja mikro HE ob jezua Markovci, ki izkorišča vodo potoka Rogoznica ter vodo, ki se zbira v drenažnem kanalu na levi strani Ptujskega jezera. Za izvedbo je bila izbrana edinstvena rešitev, saj sta neposredno na zapornico, ki je nameščena na koncu enega propustnih kanalov, nameščena dva tipska agregata s cevno turbino in sinhronskim generatorjem s permanentnimi magneti. Na zapornici je nameščen tudi čistilni stroj. Nazivna moč MHE ob pretoku 1,14 m³/sek je 24 kW.

Poslovno informacijski sistem

V skupini HSE poteka reorganizacija služb informatike s končnim ciljem konsolidacije procesov informatike v skupini HSE v poenoten in obvladovan način izvajanja procesa IT. V sklopu reorganizacije je bilo v letu 2018 na službo IKT DEM preneseno področje zagotavljanja infrastrukturnih informacijskih in komunikacijskih storitev za potrebe družb skupine HSE. Področje podpore uporabnikom in poslovnih rešitev za potrebe družbe DEM je bilo v sklopu reorganizacije preneseno na družbo HSE.

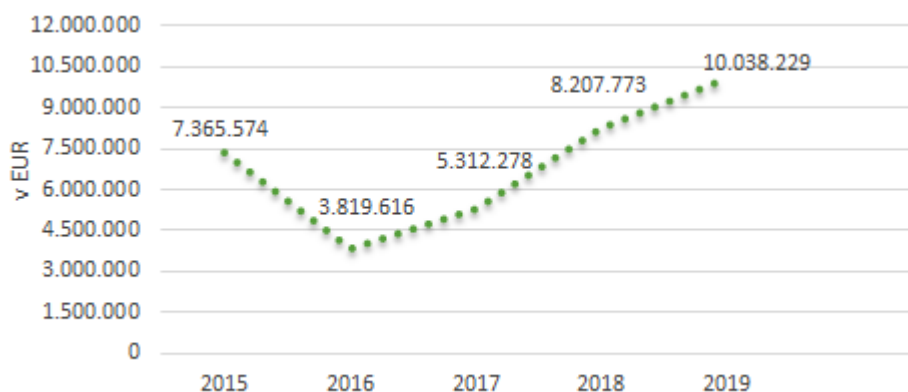
V družbi se zavedamo pomena informacijskih storitev za nemoteno delovanje poslovnih procesov in tehničnih sistemov družb skupine HSE, zato konstantno izvajamo aktivnosti za zagotavljanje nemotene in učinkovitega delovanja infrastrukturnih storitev za potrebe skupine HSE.

Drobne investicije

Zaradi zagotovitve pogojev za nemoten proces proizvodnje, vzdrževanja in poslovanja je potrebno v podjetju izvajati tudi naložbe na področju drobnih investicij.

V letu 2019 je bil v okviru drobnih investicij izveden nakup vozil ter razne opreme za nemoteno obratovanje in delovanje. Prav tako so bila nabavljena razna orodja in naprave, stroji ter instrumenti.

Realizacija investicij po letih

Analiza uspešnosti poslovanja

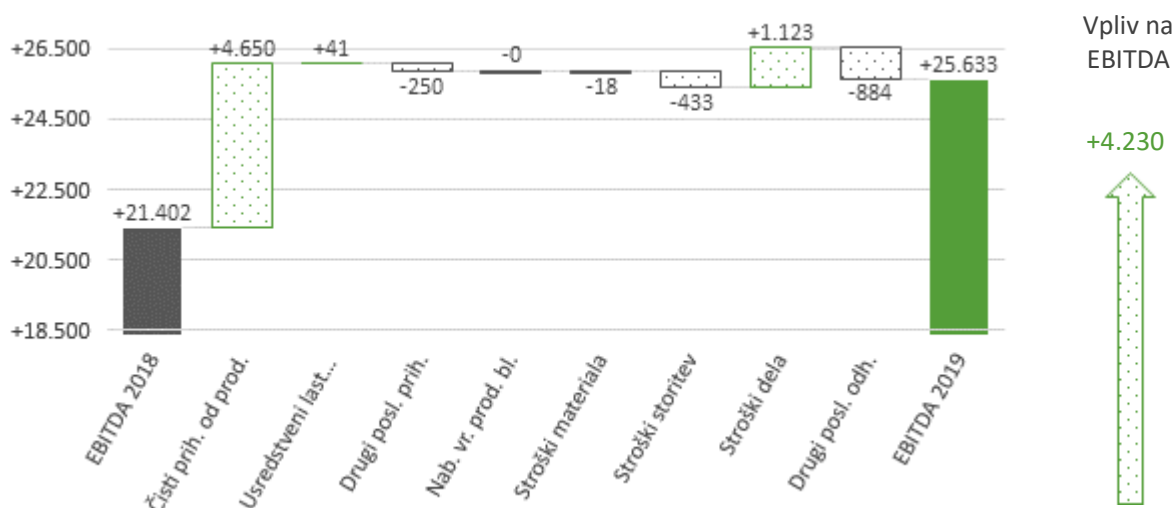
Poslovanje v letu 2019

Družba DEM je v letu 2019 poslovala v skladu s Poslovnim načrtom za leto 2019, ki je bil sprejet s sklepom edinega družbenika na skupščini dne 20. decembra 2018.

Proizvodnja v letu 2019 je bila nekoliko nižja od načrtovane proizvodnje, ki je bila določena s 50 % verjetnostjo srednjih mesečnih pretokov preteklih let. Agregati dravskih elektrarn so skupaj proizvedli 2.743.876.572 kWh ali 98,2 % načrtovane proizvodnje.

EBITDA je bil v letu 2019 glede na preteklo leto višji za 4.230.381 EUR, kar je predvsem posledica višje realiziranih odpisov vrednosti.

Gibanje EBITDA v tisoč EUR

V letu 2019 je družba realizirala celotne prihodke v višini 67.721.149 EUR, ki so za 4,61 % višji, kot realizirani v letu 2018. Najpomembnejši med vsemi prihodki so poslovni prihodki, ki imajo v strukturi vseh prihodkov 96,92 % delež, sledijo finančni prihodki s 3,08 % deležem.

Prihodki v EUR	2019	%	2018	%	2019/2018
Poslovni prihodki	65.635.613	96,92	61.193.934	94,53	107,26
Finančni prihodki	2.085.536	3,08	3.541.026	5,47	58,90
Skupaj	67.721.149	100,00	64.734.960	100,00	104,61

Poslovne prihodke predstavljajo čisti prihodki od prodaje, usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve ter drugi poslovni prihodki. Družba je v letu 2019 realizirala čiste prihodke od prodaje v znesku 65.039.993 EUR, kar je 7,70 % več v primerjavi z realiziranimi v enakem obdobju lani, zaradi višje realiziranih prihodkov od prodaje električne energije.

Finančne prihodke predstavljajo finančni prihodki iz danih posojil in depozitov ter drugi finančni prihodki iz naslova poročstva.

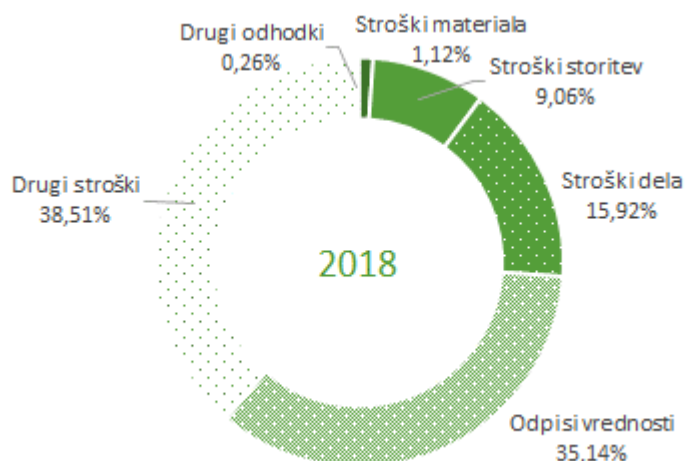
V letu 2019 je družba realizirala celotne odhodke v višini 61.714.929 EUR, ki so za 12,70 % višji, kot realizirani v predhodnem letu. Najpomembnejši med vsemi odhodki so poslovni odhodki, ki imajo v strukturi vseh odhodkov 99,93 % delež, delež finančnih odhodkov pa znaša 0,07 %.

Odhodki v EUR	2019	%	2018	%	2019/2018
Poslovni odhodki	61.671.671	99,93	54.733.538	99,95	112,68
Finančni odhodki	43.258	0,07	24.693	0,05	175,18
Skupaj	61.714.929	100,00	54.758.231	100,00	112,70

V primerjavi s predhodnim letom so poslovni odhodki v letu 2019 realizirani za 12,68 % višje, predvsem zaradi višje realiziranih odpisov vrednosti (odpis investicije v teku hidroelektrarne Hrastje – Mota na Muri).

V strukturi poslovnih odhodkov največji delež predstavljajo drugi stroški (38,51 %), sledijo odpisi vrednosti (35,14 %) in stroški dela (15,92 %). Skupni delež stroškov materiala in storitev znaša 10,18 %, drugi odhodki pa predstavljajo 0,26 % vseh poslovnih odhodkov.

Struktura poslovnih odhodkov

Dosežen poslovni izid iz poslovanja v letu 2019 v znesku 3.963.942 EUR, je za 38,64 % nižji od realiziranega v preteklem letu.

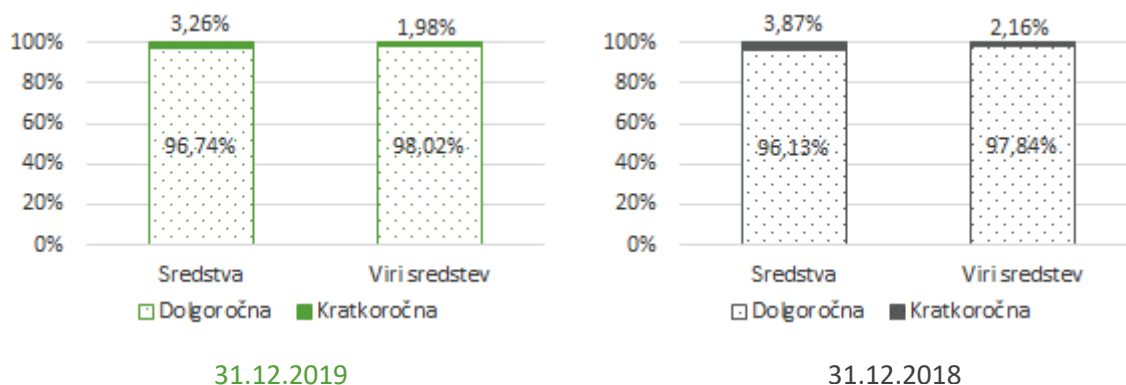
Čisti dobiček v višini 5.126.119 EUR je za 38,39 % nižji v primerjavi z letom 2018. Na nižji poslovni izid so predvsem vplivali višje realizirani odpisi vrednosti.

Sredstva družbe na dan 31.12.2019 v znesku 453.346.543 EUR so za 1,46 % ali 6.707.507 EUR nižja v primerjavi s stanjem konec leta 2018. V strukturi sredstev večino (96,74 %) predstavljajo dolgoročna sredstva, med katerimi največji delež zajemajo osnovna sredstva.

Kratkoročna sredstva na dan 31.12.2019 predstavljajo 3,26 % vseh sredstev in so v primerjavi s predhodnim letom za 16,97 % ali 3.021.855 EUR nižja, predvsem zaradi nižje vrednosti denarnih sredstev.

Med viri sredstev glavnino predstavlja kapital družbe, ki je na dan 31.12.2019 znašal 440.215.315 EUR, kar je za 1,14 % ali 5.070.238 EUR manj glede na stanje konec leta 2018. Razlog za zmanjšanje v primerjavi s preteklim letom je predvsem nižje realiziran čisti poslovni izid v letu 2019. Dolgoročne obveznosti so konec leta 2019 znašale 4.158.230 EUR in so na nivoju dolgoročnih obveznosti predhodnega leta oziroma nekoliko nižje. Stanje kratkoročnih obveznosti je bilo 8.972.998 EUR in je za 9,61 % ali 953.849 EUR nižje od leta 2018.

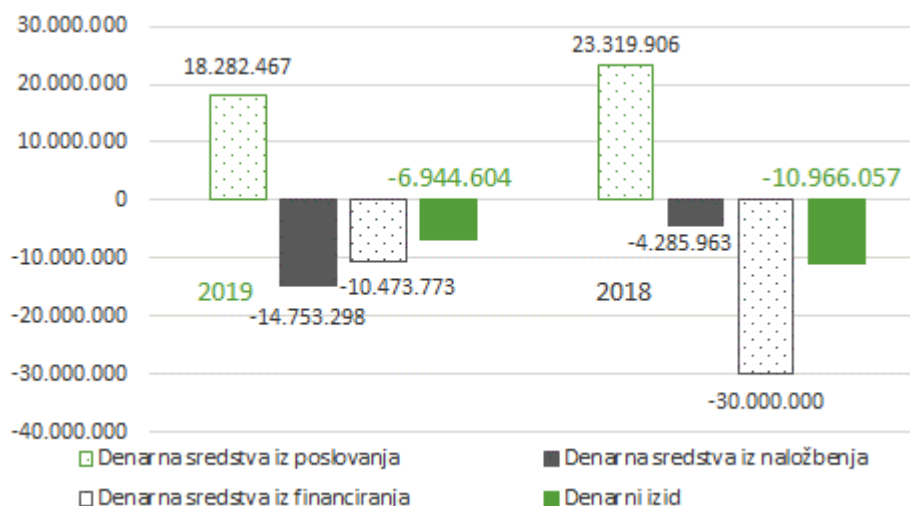
Struktura finančnega položaja

Iz strukture izkaza finančnega položaja družbe je razvidno, da na presečni dan 31.12.2019 družba z dolgoročnimi viri financira dolgoročna sredstva.

V letu 2019 je družba dosegla pozitiven denarni tok iz poslovanja, iz naložbenja in financiranja pa je bil dosežen negativni denarni tok. Denarna sredstva na dan 31.12.2019 so v primerjavi s stanjem konec leta 2018 nižja za 6.944.604 EUR.

Denarna sredstva v EUR

Kapitalska ustreznost

Kapitalsko ustreznost lahko enačimo z investicijsko sposobnostjo družbe. Družba je kapitalsko ustrezna, saj razpolaga z dovolj visokimi dolgoročnimi viri financiranja glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravlja ter z ustrežno politiko obvladuje tveganja, ki jim je pri poslovanju izpostavljena.

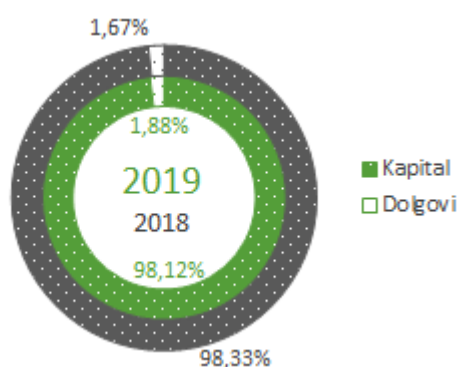
Kapitalska ustreznost družbe

Postavka v EUR	2019	2018
1. Čisti poslovni izid poslovnega leta	5.126.119	8.320.493
2. Preneseni čisti poslovni izid	1.002.116	2.695.744
3. Zadržani poslovni izid (1 + 2)	6.128.235	11.016.237
4. Kapitalske rezerve	0	0
5. Rezerve iz dobička	39.501.118	39.501.118
6. Skupaj (3 + 4 + 5)	45.629.353	50.517.355
7. Osnovni kapital	395.011.180	395.011.180
Kapitalska ustreznost = 6/7	0,12	0,13

Stanje zadolženosti

Stanje zadolženosti je pomemben pokazatelj poslovno-finančnega položaja družbe.

Dolžniška struktura družbe

Delež dolgov (upoštevane so postavke dolgoročne in kratkoročne poslovne obveznosti iz izkaza finančnega položaja) v financiranju družbe po stanju na dan 31.12.2019 znaša 1,88 %, po stanju na dan 31.12.2018 pa 1,67 %.

Kazalniki družbe

Kazalniki stanja financiranja in investiranja

Postavka	31.12.2019	31.12.2018	2019/2018
Stopnja lastniškosti financiranja	97,10	96,79	100,32
Stopnja dolgoročnosti financiranja	98,02	97,84	100,18
Stopnja osnovnosti investiranja	76,64	77,80	98,51
Stopnja dolgoročnosti investiranja	96,69	96,07	100,65

Konec leta 2019 predstavlja kapital družbe 97,10 % vsega kapitala in obveznosti. Družba se je torej skoraj v celoti financirala s svojimi lastnimi viri, kar pomeni veliko varnost naložb upnikov in stabilnost donosov lastnikov. Iz tabele je razvidno, da je družba svoja sredstva v višini 98,02 % financirala z dolgoročnimi viri, 1,98 % pa s kratkoročnimi viri.

Prav tako je razvidno, da ima družba v celotnih sredstvih 76,64 % delež nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev, vsa dolgoročna sredstva pa konec leta 2019 predstavljajo 96,69 % celotnih sredstev družbe.

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

Postavka	31.12.2019	31.12.2018	2019/2018
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	1,27	1,24	101,84
Koef. neposredne pokritosti kratk. obv. (hitri koef.)	0,08	0,77	10,10
Koeficient pospešene pokritosti kratk. obv. (pospešeni koef.)	1,53	1,75	87,66
Koeficient kratk. pokritosti kratk. obv. (kratk. obv.)	1,65	1,79	91,85

Iz tabele je razvidno, da je družba v letu 2019 z lastnimi viri financirala vsa svoja stalna sredstva po neodpisani vrednosti. Razvidno je tudi, da družba v opazovanem obdobju z likvidnimi sredstvi ni pokrivala vseh svojih kratkoročnih obveznosti.

Koeficient pokritja kratkoročnih obveznosti z likvidnimi sredstvi in kratkoročnimi poslovnimi terjatvami družbe je konec leta 2019 znašal 1,53. Družba je torej v opazovanem obdobju v celoti pokrivala svoje kratkoročne obveznosti z dobroimetjem pri bankah (denarnimi sredstvi) in kratkoročnimi poslovnimi terjatvami.

Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti pa je konec leta 2019 znašal 1,65, kar pomeni, da je družba s svojimi kratkoročnimi sredstvi v celoti pokrivala svoje kratkoročne obveznosti.

Kazalniki gospodarnosti

Postavka	2019	2018	2019/2018
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,06	1,12	95,19

V letu 2019 je družba ustvarila 6 % več poslovnih prihodkov, kot so znašali poslovni odhodki. Vrednost koeficienta je v primerjavi z letom 2018 nižja, zaradi višjih poslovnih odhodkov.

Kazalniki dobičkonosnosti

Postavka	2019	2018	2019/2018
Koeficient čist dobičkonosnosti kapitala (ROE)	0,012	0,018	63,47
Koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev (ROA)	0,011	0,018	63,34
Dodana vrednost	35.449.374	32.342.346	109,61
Dodana vrednost/zaposlenega	149.575	135.041	110,76

Družba je v letu 2019 ustvarila 1,2 EUR čistega dobička na 100 EUR vložnega kapitala. Vrednost koeficienta je v primerjavi z letom 2018 nižja, zaradi nižjega čistega poslovnega izida.

Donosnost sredstev leta 2019 v višini 1,1 % je bila v primerjavi s preteklim letom nekoliko nižja, zaradi nižjega čistega poslovnega izida.

Dodana vrednost leta 2019 se je v primerjavi s preteklim letom zvišala za 9,61 %, zaradi višjih poslovnih prihodkov. Dodana vrednost na zaposlenega leta 2019 je v primerjavi s preteklim letom višja za 10,76 %.

Upravljanje tveganj in priložnosti

Tveganje je možnost pojavitve negativnega ali negotovost nastanka pozitivnega dogodka, ki bo neugodno vplival na doseganje opredeljenih ciljev.

Osnovni namen delovanja in poslovanja družbe DEM je doseganje strateških in operativnih ciljev na podlagi učinkovitega, uspešnega ter s predpisi usklajenega delovanja. Pri tem družba vedno posluje v tveganih razmerah oziroma se pri svojem poslovanju srečuje s tveganji zunanjega in notranjega izvora, ki jih mora prepoznati in oceniti ter jih ustrezno obvladovati, kar imenujemo postopek upravljanja s tveganji.

V družbi DEM se zavedamo izpostavljenosti različnim vrstam tveganj, ki imajo vpliv na poslovanje podjetja, uresničevanje našega poslanstva in doseganje zastavljenih strateških ciljev, zato konstantno preučujemo obstoječa ter morebitna novo nastala tveganja. Proces ocene tveganj izvajamo v skladu s sistemskim predpisom Upravljanje tveganj v skupini HSE, sistemskim navodilom Upravljanje s tveganji v družbi DEM in enotno metodologijo ocenjevanja tveganj skupine HSE, po naslednjih korakih:

- Prvi korak: Opredeleitev poslovnih ciljev, ki so izpostavljeni tveganjem
- Drugi korak: Ugotovitev tveganj, ki lahko vplivajo na doseganje ciljev
- Tretji korak: Ocenitev verjetnosti in vpliva oziroma posledic, ki jih lahko povzročijo tveganja
- Četrty korak: Sprejem odločitev o odzivanju na tveganja in prepoznavanje priložnosti
- Peti korak: Določitev ukrepov za obvladovanje (pomembnejših) tveganj ali realizacijo prepoznane priložnosti

Ker se v družbi zavedamo tudi nujnosti pravočasnega in vnaprejšnjega prepoznavanja vseh vrst tveganj in priložnosti na vseh nivojih, vseh pet zgoraj navedenih korakov izvajamo na nivoju posamezne organizacijske enote (področij, sektorjev in služb), projektov ter na nivoju družbe kot celote. Cilj izvedbe vseh korakov postopka upravljanja s tveganji je izdelava registrov tveganj/priložnosti po posameznih procesih/službah, projektih in za družbo kot celoto. Za izdelavo registra tveganj/priložnosti za svoje področje delovanja so zadolženi vodje služb, vodje delovnih enot in vodja projektne pisarne. Izdelani registri se nato redno preverjajo in dopolnjujejo.

Predpogoj za učinkovito upravljanje s tveganji je postavitve ciljev, ki so v družbi definirani tako na ravni družbe, kakor tudi na ravni posameznih aktivnosti, dejavnosti, organizacijskih enot, projektov ter na vseh ravneh poslovanja medsebojno povezani. Cilji na nivoju družbe, kot tudi cilji na ravni posameznih aktivnosti, organizacijskih enot, dejavnosti, projektov, investicij, so povzeti po strateškem ter letnem poslovnem načrtu družbe in skupine HSE.

Ker tveganja prepoznavamo na nivoju družbe, ter na nivoju posameznih organizacijskih enot in projektov je nabor tveganj precej obsežen.

V osnovi smo tveganja, ki jih prepoznavamo v družbi razdelili v pet skupin.

Vsa tveganja, zajeta v registru tveganj družbe, se periodično spremlja in posodablja ter o njih mesečno poroča. V ta namen je družba v letu 2017 pričela z uporabo informacijskega sistema, ki podpira celoten proces upravljanja s tveganji - od popisa ključnih tveganj in njihovih finančnih učinkov, do aktivnega upravljanja tveganj s sprejemanjem ukrepov za zmanjšanje ali odpravo vplivov tveganj na vseh področjih poslovanja. Nov informacijski sistem predstavlja celovito programsko rešitev s strukturiranim pristopom k upravljanju s tveganji v kombinaciji s kvantitativnim ovrednotenjem, kar prinaša družbi boljši pregled nad poslovanjem ter izboljšuje proces sprejemanja odločitev.

Prav tako, je z namenom boljšega in bolj transparentnega spremljanja ter aktivnega delovanja na področju upravljanja s tveganji v družbi imenovan Odbor za upravljanje s tveganji, katerega temeljna naloga je zagotavljanje vzpostavitve celovitega sistema za obvladovanje in upravljanje s tveganji v družbi.

Profil tveganja družbe

Tveganje	Doprinos k profilu tveganj
Tveganje naravnih nesreč, katastrof in izrednih dogodkov	74,20%
Regulatorna tveganja	15,07%
Tveganje izpada načrtovane hidrologije	7,42%
Tveganje varovanja stvarnega premoženja	1,22%
Tveganje izpada proizvodnih naprav	0,61%
Kadrovsko tveganje	0,45%
Okoljska tveganja	0,38%
Tveganje informacijske varnosti	0,15%
Investicijsko tveganje	0,14%
Ostalo	0,35%
Skupaj	100,00%

Tvegana mera na ravni družbe DEM ob stopnji zaupanja 95 % je ocenjena v višini 1.200.068 EUR in predstavlja doprinos posameznega ključnega tveganja k celotnemu profilu tveganj družbe DEM. Iz profila tveganja družbe je razvidno, da je družba najbolj izpostavljena tveganju naravnih nesreč, katastrof in izrednih dogodkov (74,2 %).

Varnostna tveganja

Tveganja, ki jim je družba pri svojem delovanju in poslovanju najbolj izpostavljena so varnostna tveganja. Najpomembnejša tveganja v okviru varnostnih tveganj so tveganja naravnih nesreč, ki lahko povzročijo poškodbe ali uničenje naprav in opreme ter posledično nerazpoložljivost ali zmanjšano razpoložljivost naprav in opreme in tveganja izrednih dogodkov, predvsem tveganje visokih vod in razlitja vode ter poplave. Varnostna tveganja obvladujemo z ukrepi za zmanjšanje verjetnosti nastopa tveganj ter z ukrepi prerazporeditve posledic nastopa tveganja oziroma z zavarovanjem premoženja in opreme.

Strateška in poslovna tveganja

Strateška in poslovna tveganja, ki po izpostavljenosti sledijo varnostnim tveganjem so tveganja, ki jim je družba izpostavljena v svoji viziji, poslanstvu, vrednotah, strateških ciljih in načrtih. Najpomembnejša tveganja v okviru te skupine tveganj so tveganja, za katera imamo zelo omejene možnosti obvladovanja:

- makroekonomska tveganja, ki se kažejo v padanju cen električne energije na svetovnih in evropskih borzah ter posledično na nižjih prodajnih cenah oziroma prihodkih,
- regulatorna tveganja - tveganja dviga stopnje nadomestil za uporabo stavbnih zemljišč, koncesnin in vodnih prispevkov, ki močno vplivajo na stroške ter s tem na poslovne rezultate družbe.

Veliko tveganje v tej skupini predstavlja tudi dejstvo, da imamo samo enega odjemalca, ki je hkrati naš lastnik in se tako porazdeli tudi tveganje celotne skupine HSE na nas.

V okviru strateških in poslovnih tveganj smo v minimalnem obsegu izpostavljeni tudi **investicijskemu tveganju**, ki izhaja iz nedoseganja načrtovanega donosa na investirana sredstva zaradi nepravočasne, neekonomične ali tehnično neustrezne izvedbe investicijskih projektov, kar obvladujemo z ustreznim načrtovanjem in učinkovitim nadziranjem investicij družbe.

Proizvodna/količinska tveganja

Med količinskimi/proizvodnimi tveganji smo najbolj izpostavljeni **izpadu načrtovane hidrologije in izpadu proizvodnih naprav**. Različna količina padavin se odraža v spremembi hidrologije reke Drave, kar povzroči nihanje proizvodnje v višini +/- 10 % ili celo več glede na dolgoletno povprečje. Posledica pri neugodni hidrologiji je nedoseganje načrtovane proizvodnje in s tem zmanjšanje dobička.

Tveganje izpada proizvodnih naprav izhaja iz nedelovanja ali nerazpoložljivosti ključne opreme in proizvodnih zmogljivosti in s tem povezanimi izpadi in remontu. Med pomembnejše ukrepe za obvladovanje tveganja prištevamo izvajanje rednega vzdrževanja ter remontov in revizij naprav in opreme. Do sedaj nam je uspelo zagotavljati zadostna sredstva za takšen nivo vzdrževanja, ki zagotavlja varno in nemoteno obratovanje. Hkrati dolgoročno načrtujemo potrebne aktivnosti na področju vzdrževanja s ciljem pravočasnega odpravljanja največjih tveganj.

Operativna tveganja

Operativna tveganja nastopajo v samem procesu izvajanja poslovne dejavnosti. Med operativnimi tveganji smo najbolj izpostavljeni **kadrovskemu tveganju, okoljskim tveganjem in IT tveganju**. Operativna tveganja na nivoju družbe učinkovito obvladujemo zato jih ocenjujemo z nizko stopnjo tveganja.

Finančna tveganja

Finančna tveganja se pojavijo kot posledica neugodnih gibanj različnih kategorij finančnega trga in se nanašajo na sposobnost ustvarjanja finančnih prihodkov in obvladovanja finančnih odhodkov, zmožnost poravnavanja finančnih obveznosti ter zagotavljanje plačilne sposobnosti.

Najpomembnejša finančna tveganja v družbi so:

- **kreditno tveganje**, ki predstavlja tveganje nastanka izgube zaradi neizpolnitve obveznosti dolžnika do družbe. Kreditno tveganje v DEM minimiziramo tako, da več kot 90 % prihodkov ustvarimo z enim zanesljivim kupcem, za zavarovanje terjatev pa je sklenjena letna pogodba o prodaji električne energije, ki vsebuje elemente zavarovanja terjatev.
- **tveganje plačilne sposobnosti oziroma likvidnostno tveganje**, opredeljujemo kot tveganje neusklajenosti med dospelimi sredstvi in obveznostmi do virov sredstev oziroma možnost pomanjkanja denarnih sredstev za poplačilo zapadlih obveznosti. Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju definira likvidnostno tveganje kot tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne plačilne nesposobnosti (30. člen). Ker je likvidnostno tveganje skupni imenovalac drugim tveganjem, je obvladovanje tega tveganja težka, a zelo pomembna naloga, ki se ne more izvajati posamezno, temveč skupaj z obvladovanjem drugih tveganj. Likvidnostna tveganja dobro obvladujemo, ker dnevno, tedensko in mesečno spremljamo denarne tokove, viške likvidnih sredstev deponiramo pri priznanih bankah po načelu razpršitve tveganja in največjega donosa ter oblikujemo potrebno likvidnostno rezervo.

V družbi ne zaznavamo večjih dolgoročnih negotovosti glede uspešnosti poslovanja, razvoja in stanja premoženja, kajti:

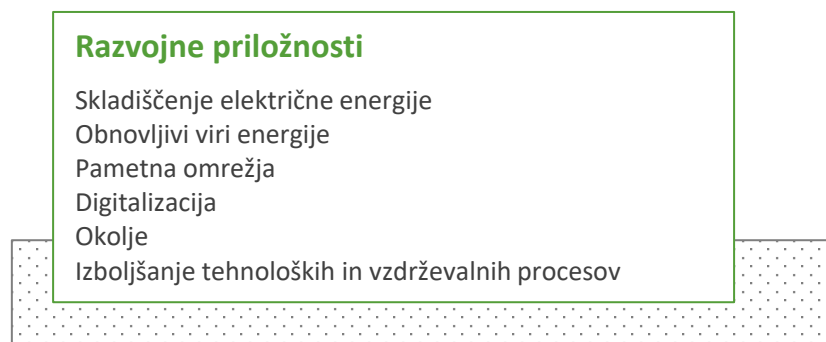
- naš proizvod je cenovno konkurenčen in visoko kakovosten, potrebe po električni energiji so iz leta v leto večje;
- s strokovno usposobljenimi kadri in dobro organizacijo poslovanja zagotavljamo učinkovitost poslovanja;
- 99 % prihodkov od prodaje ustvarimo s prodajo električne energije kupcu HSE, s katerim imamo sklenjeno letno pogodbo o prodaji celotne proizvedene električne energije;
- certificirano in standardizirano poslovanje nas zavezuje k uvajanju stalnih izboljšav in celoviti kakovosti poslovanja;
- sodobna tehnološka oprema ter skrb za redna vzdrževanja, vlaganja v povečanja zmogljivosti obstoječih naprav in objektov ter številne nove možnosti proizvodnje povečujejo našo konkurenčno prednost;
- redno spremljamo in nadziramo stroške poslovanja.

Zavedamo se, da tveganj ne moremo v celoti odpraviti, lahko pa jih zmanjšamo s pravočasnim sprejemanjem ustreznih ukrepov na sprejemljivi ravni.

Skladno z zahtevami standarda ISO 9001:2015 smo v letu 2018 v proces upravljanja s tveganji dodali tudi upravljanje priložnosti in pričeli z identificiranjem ključnih priložnosti na nivoju družbe kot tudi na nivoju posamezne organizacijske enote ter pripravo in izvajanje ukrepov za njihovo realizacijo.

Razvojne priložnosti

Trendi nakazujejo potrebo po doseganju zanesljive in varne oskrbe z električno energijo na stroškovno učinkovit način. Cilj povečanja konkurenčne sposobnosti družbe DEM in skupine HSE zahteva obvladovanje in primerljivost stroškov s konkurenti in zahtevami trga na vseh področjih delovanja in razvoja energetskih podjetij, tako pri obratovanju, vzdrževanju, trgovanju, investiranju, razvoju, kot pri vpeljavi novih storitev.

ČHE Kozjak

Projekt črpalne hidroelektrarne Kozjak na Dravi in 400 kV daljnovidne povezave do RTP Maribor je z državnim prostorskim načrtom (DPN) umeščen v prostor. Projekt je vključen v »Razvojni načrt prenosnega sistema republike Slovenije od leta 2017 do leta 2026« ter s 400 MW vključen tudi kot podporna točka elektroenergetskega omrežja Slovenije in širše ter prijavljen v Project of common interest (PCI) v Evropski Uniji. Trenutno potekajo aktivnosti na izdelavi analize prihodnjih tržnih gibanj in možnostih plasmaja produktov ČHE na trgu.

Hranilniki električne energije

Namen in cilji uvajanja hranilnikov električne energije je v povečanju fleksibilne proizvodnje zaradi izrazito dinamičnega obratovanja obstoječih enot. Postavitev je predvidena znotraj zemljišč obstoječih hidroelektrarn. Predvidena aktivacija praznjenja/polnjenja se izvaja glede na tržne razmere in stanja regulacijskih aktivnosti in se vrši s centra vodenja DEM (implementacija virtualne elektrarne). Namen uvajanja hranilnikov je prav tako tudi v delnem razbremenjevanju nujenja sistemskih storitev s strani obstoječih proizvodnih enot družbe, saj slednje negativno vpliva na energetsko izkoriščanje vodnega potenciala in na življenjsko dobo opreme. V letu 2019 so bili izdelani Idejne rešitve in Idejna zasnova ter začetna investicijska dokumentacija.

HE na Muri

Vlada Republike Slovenije je na 33. redni seji dne 30.5.2019 sprejela sklep o ustavitvi postopka priprave DPN za območje HE Hrastje Mota. Trenutno na projektu ne potekajo nobene aktivnosti.

MHE Pesnica

Za MHE je izdelan del projektne dokumentacije ter Investicijski program. V letu 2020 je predvidena obravnava IP ter sprejem odločitve o nadaljnji izvedbi projekta.

Ostale MHE na porečju Drave

Namen projekta je povečanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Cilj projekta je, da v največji možni meri izkoristimo razpoložljiv vodni potencial na pritokih reke Drave za proizvodnjo električne energije, seveda ob upoštevanju vseh okoljskih in ekonomskih kriterijev.

V sklopu razvoja projektov MHE na porečju Drave je izdelana dokumentacija (IZP, DIIP) za več potencialnih objektov, za katere so bila v preteklosti pridobljena vodna dovoljenja. V letu 2020 je predvidena nadaljnja izdelava projektne in investicijske dokumentacije za nekatere objekte. Za vse male hidroelektrarne je možna vključitev v podporno shemo za obnovljive vire.

Vetrne elektrarne

Z inštrumentom, ki ga posedujemo (laserski merilnik smeri in jakosti vetra - lidar), smo preverili potencialna področja postavitve vetrnih elektrarn na območju V Slovenije. Opravljene meritve so za enkrat pokazale tri potencialna področja koriščenja energije vetra za proizvodnjo električne energije, in sicer vetrni park Ojstrica, vetrni park Paški Kozjak in vetrni park Rogatec.

Vetrna elektrarna Ojstrica

Načrtuje se postavitve treh agregatov skupne moči 10,8 MW in letne proizvodnje 25 GWh. 8. marca 2018 je Vlada Republike Slovenije sprejela sklep o pripravi državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Ojstrica. Trenutno se pregledujejo zbrane dopolnjene smernice.

Vetrna elektrarna Paški Kozjak

Načrtuje se postavitve štirih agregatov skupne moči 14,4 MW in letne proizvodnje 34 GWh. Aktivnosti so v teku - objavljena je bila pobuda za državno prostorsko načrtovanje, analizirajo se prejete smernice.

Vetrna elektrarna Rogatec

Načrtuje se postavitve šestih agregatov skupne moči do 21,6 MW in letne proizvodnje 55 GWh. Aktivnosti so v teku - objavljena je bila pobuda za državno prostorsko načrtovanje, analizirajo se prejete smernice.

Sončne elektrarne

Izgradnja sončnih elektrarn na dovodnih in odvodnih kanalih hidroelektrarn Zlatoličje in Formin predstavlja možnost dodatnega izkoriščanja naravnih potencialov na področju obnovljivih virov (sončna energija). Letu 2019 so bile izdelane Idejne rešitve ter začetna investicijska dokumentacija. V nadaljnji fazi izvedbe projekta je predviden pričetek aktivnosti umeščanja v prostor ter določitev načina priključitve na omrežje.

Sončne elektrarne na infrastrukturi hidroelektrarn |

Področje pridobivanja EU sredstev

V DEM velik poudarek namenjamo razvoju projektov, podprtih s strani različnih evropskih mehanizmov – na programu Interreg Centralna Evropa smo razvili sisteme za izkoriščanje odvečne toplote na HE, v sodelovanju s kolegi iz sosednje Avstrije smo sodelovali pri pripravi projekta Interreg Slovenija Avstrija, kjer smo kot vodilni partner prijaviili projekt trajnostnega upravljanja hidro objektov. Sodelovali smo tudi pri prijavi na LIFE projekta, kjer smo prijaviili projekt LIFE FOR DRAVA, s čimer je namen zagotoviti prehod živim organizmom čez jez Markovci.

Prehodi za vodne organizme |

Na razvojnih projektih programa Horizon 2020 smo, skupaj s HSE, prijaviili projekt informacijske varnosti, na mehanizmu CLIMATE KIC nadaljujemo z upravljanjem in izkoriščanjem sedimentov na področju Ptujkega jezera. Prav tako pa v okviru ARRS prijaviilamo projekt v zvezi z možnostjo uporabe muljev v akumulaciji za nadaljnjo uporabo. Velik poudarek namenjamo tudi ostali okoljski problematiki, pri čemer ne pozablamo na pospešeno elektrifikacijo prometa in ogrevanja.

Raziskovalne aktivnosti

- Razvoj mikro vetrnih elektrarn, katere so primerne za slovenske vetrovne razmere (raziskovalne aktivnosti v laboratorijskem okolju), Raziskovalni projekt je bil 100 % financiran s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Projekt je zaključen.
- Razvoj in izdelava spletnega kalkulatorja, kateri je namenjen potencialnim investitorjem v odvečno toploto in zajema tako tehnične kot ekonomske kriterije obdelave. Projekt je sofinanciran s strani EU sredstev (85 %). Projekt je zaključen.
- Zasnova poslovnih modelov in sistemov izkoriščanja odpadne toplote na hidroelektrarnah. Projekt je sofinanciran s strani EU sredstev (85 %). Projekt je zaključen.
- Izvedba raziskav na področju možnih metod za ločevanje težkih kovin iz sedimentov. Projekt je v teku.
- Izvedba raziskav na področju shranjevanja presežkov električne energije. Projekt je v teku.
- Izvedba raziskovalnih dejavnosti na področju določevanja uporabne življenjske dobe sistemov (turbinske in generatorske opreme) na hidroelektrarnah. Projekt je v teku.

Načrti za prihodnost

V DEM se zavedamo, da je ključen pogoj za uspešen tržni nastop družbe konkurenčna cena električne energije ter varna, kvalitetna in zanesljiva dobava električne energije.

V letu 2020 kakor tudi v prihodnjih letih bomo nadaljevali z izvajanjem nalog v skladu z zastavljenimi strateškimi cilji.

V letu 2020 in tudi vnaprej bomo razvijali poslovanje na treh strateško pomembnih področjih in sicer:

področje zagotavljanja nemotene proizvodnje električne energije, ki vključuje strateške dejavnosti:

- proizvodnje električne energije - glavni cilj družbe v obravnavanem dolgoročnem obdobju je varna, kvalitetna in zanesljiva proizvodnja električne energije. Poleg ohranitve in povečanja obstoječih proizvodnih kapacitet želimo svoje proizvodne zmogljivosti še povečati in razširiti na druga področja OVE;
- vzdrževanja naprav in objektov - s kvalitetnim vzdrževanjem želimo dolgoročno zagotoviti, da bodo proizvodne naprave in objekti v svoji predvideni življenjski dobi sposobni opravljati svoje projektno predvidene funkcije.

področje za zagotavljanje ekonomske učinkovitosti družbe, ki zajema razvojna področja človeških resursov in usposabljanj, organiziranosti družbe, obvladovanja sistemov kakovosti in ugleda družbe, organizacijo prodaje proizvodov in storitev, sodelovanja DEM v sistemu HSE ter ohranjanja tehnične kulturne dediščine.

področje za zagotavljanje varnosti obratovanja in poslovanja, ki zajema razvojna področja varnosti obratovanja, obvladovanje zahtev okolja, varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom.

Trajnostno poročilo

Odgovornost do zaposlenih

Središče delovanja družbe DEM so zaposleni, ki pomembno prispevajo k uresničevanju ključnih strateških ciljev družbe. Skladno s strateškimi cilji družbe je v okviru upravljanja s človeškimi viri naš ključni cilj **skrbeti za izobražene, kompetentne, zadovoljne in motivirane zaposlene**.

Zastavljen cilj uresničujemo tako, da sami skrbimo za usposabljanje in strokovni razvoj potrebnega strokovnega kadra, saj se zavedamo dejstva, da je eden izmed ključnih dejavnikov za doseg zastavljenih ciljev znanje zaposlenih. Z nudenjem različnih oblik izobraževanj in usposabljanj gojimo skrben odnos do zaposlenih ter skrbimo, da so zaposleni zadovoljni v svojem delovnem okolju.

Število in struktura zaposlenih

Na dan 31.12.2019 je bilo v družbi **236 zaposlenih**, vsi za nedoločen čas. V primerjavi s preteklim letom se je povprečna starost zaposlenih nekoliko znižala in je bila na dan 31.12.2019 47 let in 1 mesec.

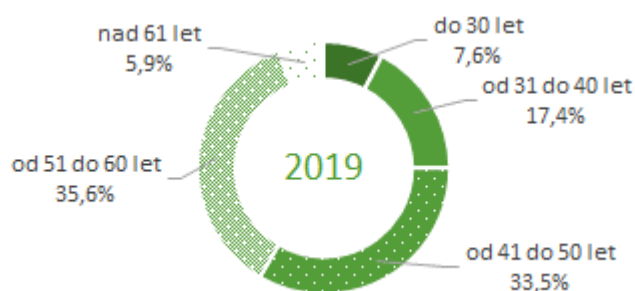
Podatki o zaposlenih	2019	2018
Število zaposlenih 31.12.	236	238
Povprečno število zaposlenih	234	233
Povprečna starost 31.12.	47,1	48,0
Delež zaposlenih moških	83,9%	83,2%
Delež zaposlenih žensk	16,1%	16,8%
Zaposleni za nedoločen čas	236	238
Zaposleni za določen čas	0	0
Zaposleni za polni delovni čas	231	233
Zaposleni za krajši delovni čas	5	5
Zaposleni, ki so koristili starševski dopust	12	8
Delež zaposlenih invalidov	8,5%	8,8%

Konec leta je bilo v družbi zaposlenih 83,9 % moških in 16,1 % žensk, kar je primerljivo s preteklimi leti. Prav tako se v primerjavi s preteklimi leti ni dosti spremenilo razmerje na vodilnih delovnih mestih. Od 13 % zaposlenih na vodilnem položaju je le 2 % žensk.

V letu 2019 je bilo 231 zaposlenih za polni delovni čas, 1 zaposlen za krajši delovni čas (6 ur) in 4 zaposleni za polovični delovni čas.

V letu 2019 je 12 zaposlenih koristilo starševski dopust. Na zadnji dan leta 2019 smo zaposlovali 20 invalidov, kar predstavlja 8,5 %.

Starostna struktura zaposlenih

Gibanje števila zaposlenih

V primerjavi s stanjem na dan 31.12.2018 se je število zaposlenih zmanjšalo za 2 delavca oziroma za 0,84 %. Med letom 2019 smo zaposlili 13 novih sodelavcev, delovno razmerje pa je v letu 2019 prenehalo 15 sodelavcem, od teh se jih je 14 upokojilo.

Prihodi in odhodi zaposlenih po spolu v letu 2019

	Prihodi	Odhodi
Moški	12	12
Ženske	1	3
Skupaj	13	15

Izobrazbena struktura zaposlenih

Po izobrazbeni strukturi ima največ zaposlenih 5 stopnjo izobrazbe oziroma srednjo strokovno izobrazbo (30,9 %).

31.12.2019	Ravni izobrazbe	31.12.2018
3	8/2	3
4	8/1	5
48	7	45
22	6/2	25
43	6/1	44
73	5	66
5	4	6
35	3	41
2	2	2
1	1	1
236	Skupaj	238

V primerjavi s preteklim letom so se stopnje izobrazbe nekoliko spremenile. Zmanjšalo se je število zaposlenih s 3, 4, 6/1, 6/2 in 8/1 stopnjo izobrazbe, povečalo se je število zaposlenih s 5 stopnjo izobrazbe, število zaposlenih s 1, 2, 7 in 8/2 stopnjo izobrazbe pa je ostalo na enaki ravni kot predhodno leto.

Izobraževanje, študij ob delu in štipendiranje

V družbi DEM se zavedamo, da so zaposleni strateška prednost družbe in, da je uspešnost odvisna od zaposlenih, zato nenehno vlagamo v razvoj zaposlenih. Velika pozornost je tako bila tudi v letu 2019 namenjena izobraževanju in usposabljanju zaposlenih.

Zaposleni so se izpopolnjevali z udeležbami na raznih seminarjih, delavnicah in konferencah. Prioriteto so imela zakonsko obvezna izobraževanja oziroma usposabljanja za upravljalce energetskih naprav in usposabljanja s področja varstva pri delu. Izvedena so bila tudi usposabljanja zaposlenih na področju telekomunikacij, elektro in strojne stroke, usposabljanja uporabnikov in administratorjev računalniškega omrežja, usposabljanja zaposlenih na področju vzdrževalne funkcije (priprave dela, organizacija dela, računalniški program,...) ter usposabljanja zaposlenih na drugih področjih dela.

Ure in stroški izobraževanja	2019	2018
Število ur izobraževanja	3.152	3.525
Skupni stroški izobraževanja (v EUR)	105.314	82.090
Ure izobraževanja na zaposlenega	13	15
Stroški izobraževanja na zaposlenega (v EUR)	446	345

Čeprav smo v letu 2019 za izobraževanje in usposabljanje zaposlenih porabili za 28,3 % več sredstev kot v letu 2018, smo realizirali za 10,6 % manj ur izobraževanja. V letu 2019 je tako bilo skupno izvedenih **3.152 ur izobraževanja**, kar predstavlja v povprečju 13 ur izobraževanja na zaposlenega.

Ob zavedanju, da so vodje ključni kader naše organizacije smo v letu 2019 pričeli tudi s **projektom razvoja vodij** v družbi, ki vključuje tri različne faze: testiranje vodij, izpopolnjevanje iz vodstvenih veščin, kjer se bo do konca leta 2020 izvedlo 8 različnih modulov ter ocenjevanje učinkovitosti izpopolnjevanj.

Na dan 31.12.2019 smo imeli v družbi **6 štipendistov**, od tega so bile 4 štipendije podeljene za šolsko leto 2019/2020. Ena štipendija je bila podeljena na podlagi notranjega razpisa, tri pa na podlagi zunanjega razpisa v sodelovanju s Fakulteto za strojništvo in Fakulteto za elektrotehniko, računalništvo in informatiko.

Pri **iskanju novih kadrov** sodelujemo s Fakulteto za strojništvo in Fakulteto za elektrotehniko, računalništvo in informatiko in tako z obvezno prakso študentom zagotavljamo prvi stik z delovnim okoljem. Poleg obvezne prakse mladim omogočamo tudi opravljanje študentskega dela.

Odsotnosti zaposlenih

Leto/delovne ure	2019	2018
Boleznine v breme družbe	12.721	12.472
Boleznine v breme ZZZS	11.850	12.854
Skupaj	24.571	25.326

Zaradi bolniških odsotnosti je bilo v letu 2019 izgubljenih **24.571 delovnih ur**, kar predstavlja 5,2 % skupnega letnega fonda ur rednega dela. V primerjavi s predhodnim letom se je število izgubljenih delovnih ur zaradi bolniških odsotnosti zmanjšalo za 3 %.

Varnost in zdravje pri delu

V družbi DEM je varnost in zdravje eden temeljnih zavez in hkrati zahtev delovanja družbe. Izpolnjujemo vse z zakonodajo določene obveznosti v zvezi z varovanjem zdravja in življenja zaposlenih. Poleg zakonodajnih zahtev, ki so zgolj minimalna osnova, nas v skrb za zdravje zavezuje tudi prejeti certifikat za sistem varnosti in zdravja pri delu v družbi DEM (BS OHSAS 18001).

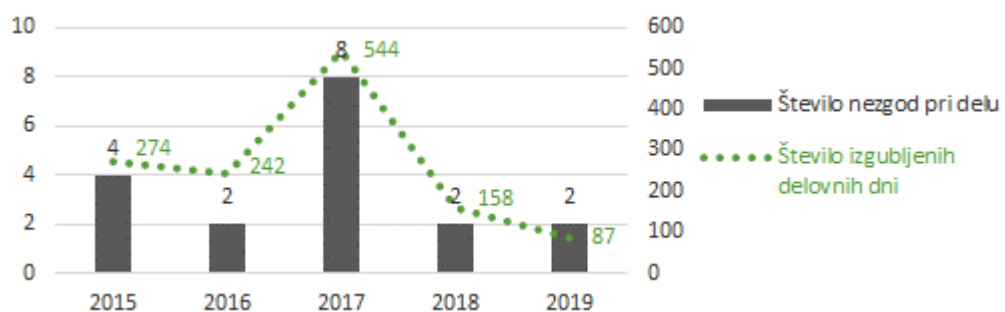
Poleg stalnih aktivnosti na področju zagotavljanja varnosti (rednih usposabljanj, izvajanje vaj ob izrednih razmerah, pregledih delovne opreme, stalnega nadzora nad delovnim okoljem, izbira ustrezne varovalne opreme,..) in zdravja (zdravstvenih pregledov) je bistven poudarek na t.i. zavedni varnosti, v okviru katere:

- zaposlene spodbujamo, učimo in motiviramo za iskanje varnejših načinov dela,
- zaposleni prepoznavajo nevarne dogodke oziroma incidente,
- zaposleni aktivno sodelujejo pri analizi nevarnih dogodkov, ocenjevanju tveganj in določanju ukrepov,
- zaposleni na novo zaposlene in druge izvajalce v družbi DEM prenašajo varnostno kulturo,
- zaposlene usmerjamo k dojemanju zdravega načina življenja, iz vidika vseh komponent zdravja.

Vsi skupaj želimo in stremimo k temu, da nam delo ne bi pustilo negativnih vplivov na naše zdravje; tako nezgod kot tudi prekomernih psihičnih obremenitev, ki bi lahko negativno vplivale na naše zdravje.

Poleg vseh aktivnosti in zavedanju zaposlenih, pa žal kot družba, z zelo velikim in obširnim naborom tveganj, ne moremo mimo nezgod pri delu, ki imajo za posledico bolniške odsotnosti zaposlenih. Tako smo žal tudi v letu 2019 beležili 2 nezgodi pri delu, zaradi katerih smo skupno izgubili 87 delovnih dni.

Nezgode pri delu

Podatek o številu nezgod in izgubljenih delovnih dni v letu 2019 nakazuje na ugoden trend nezgod pri delu in njihovo resnost. Glede na nihanja (ki so razvidna) iz grafičnega prikaza, ugotavljamo da žal nimamo neposrednega vpliva na verjetnost nezgod, upamo pa, da je padeč vseeno posledica vseh t.i. aktivnosti, ki jih izvajamo v nameri zavedne varnosti. Podatek, ki potrjuje, da se zaposleni vedno bolj zavedajo pomena varnosti in zdravja, je vsakoletno povečanje prijav t.i. nevarnih dogodkov oziroma incidentov, ki jih zaposleni prepoznajo v delovnem okolju, z namenom le te odpraviti ali zvišati nivo kvalitete dela.

V skladu z zakonodajo in oceno tveganja se izvajajo tudi preventivni zdravstveni pregledi. V letu 2018 smo pri pooblaščenem izvajalcu medicine dela izvedli 107 zdravstvenih pregledov (10 predhodnih, 97 obdobjnih), v letu 2019 pa 121 (13 predhodnih, 108 obdobjnih) zdravstvenih pregledov. Analiza zdravstvenega stanja zaposlenih v zadnjih letih nakazuje ugoden trend kar zadeva primerno telesno maso zaposlenih ter opuščanje kajenja.

Promocija zdravja na delovnem mestu

Promocija zdravja na delovnem mestu v družbi DEM se izvaja pod sloganom »zDravo vadimo«. Izhodišče za aktivnosti v okviru promocije zdravja so:

- zdravstvene analize zaposlenih,
- upoštevanje specifik delovnih aktivnosti posameznih skupin; pretežno sedeča dela, fizično naporna dela, spreminjajoče delovne operacije,...
- starostne strukture zaposlenih in
- želja zaposlenih.

Aktivnosti v okviru promocije zdravja organizira služba Varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti, pri čemer ji zelo aktivno pomaga Športno društvo DEM (ŠD DEM) in poslovodstvo družbe.

V okviru promocije zdravja smo v letu 2019 izvedli (poleg vseh stalnih aktivnosti ŠD DEM) še:

- organizacijo in izvedbo vodenih vadb; Ohranimo zdravo in gibljivo telo: 35 terminov,
- objavo člankov v internem glasilu Dravski val na temo prehrane, zavedne varnosti,...
- seminar/delavnica o obvladovanju stresa,
- stalne meritve telesne sestave,
- promoviranje uporabe hoje (uporaba stopnišč, namesto dvigal) - motivacijski napisi,
- izvedbo medicinsko programiranega oddiha: 22 zaposlenih,
- objave preko e-pošte in intranetnih strani ob dnevih zdravja, akcijah proti opuščanju kajenja,...
- praktično usposabljanje v Simulacijskem centru na temo Temeljni postopki oživljanja.

Kot dokaz dela in predvsem praktične izvedbe promocije zdravja, smo prejeli tudi Certifikat FIT PODJETJE 2019, ki ga podeljuje društvo Bodifit Slovenija.

Sindikata in Svet delavcev

V družbi delujeta **Sindikata** in **Svet delavcev**, ki imata vlogo povezovalnega člana med zaposlenimi in vodstvom. Preko Sindikata in Sveta delavcev lahko zaposleni posredujejo svoja vprašanja in predloge. Sindikata družbe deluje na podlagi statuta in programa SDE Slovenije ter programa in Pravil sindikata družbe. Sindikata družbe zastopa in predstavlja predsednik, v njegovi odsotnosti pa namestnik predsednika oziroma drugi pooblaščen sindikalni zaupnik. Svet delavcev predstavlja in zastopa predsednik, pristojnosti Sveta delavcev pa so predvsem »upravljalvske« narave.

Certifikat Družini prijazno podjetje

V družbi DEM se zavedamo, da uspešno poslovanje naše družbe ni le plod strokovnosti in dobrega dela, temveč v veliki meri tudi plod dobrih medsebojnih odnosov in zadovoljstva slehernega zaposlenega v družbi. Pomemben ključ do zadovoljstva zaposlenih je zagotovo uspešno usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, zato smo tudi v naši družbi pristopili k pridobivanju certifikata **Družini prijazno podjetje**.

V letu 2019 smo nadaljevali z načrtanimi smernicami iz leta 2011 in 2014 ter uspešno izvajali vseh 17 ukrepov, ki so implementirani v stalno delovanje sistema.

Tako, kot je živ in spreminjajoč naš sistem, tako so spremenljive naše potrebe, zato smo se zaradi ne koriščenja treh sprejetih ukrepov iz leta 2011 in sicer: Psihološko svetovanje, Pooblaščenec za vprašanja enakih možnosti ter Druženje med zaposlenimi, odločili te ukrepe opustiti in jih nadomestiti z novim, primernejšim ukrepi za starejše zaposlene. Tim za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja se je v letu 2019 sestal dvakrat. Konec leta pa je zaznamoval prihod dobrega moža, kateri je obdaril 55 otrok in rojstvo osmih malih nadobudnežev.

Skrb za zaposlene v prostem času

Družba ima **počitniške kapacitete** v Sloveniji in na Hrvaškem preko katerih je zaposlenim omogočeno preživljanje zimskega in letnega dopusta. Prav tako se vsako leto zaposleni zberemo na že tradicionalnem srečanju DAN DEM, v okviru katerega je organiziran team building za vse zaposlene in na novoletnem srečanju zaposlenih. Za krepitev povezanosti, medsebojnega razumevanja in sodelovanja so se zaposleni tekom leta udeležili tudi več interaktivnih delavnic.

Zaposleni v družbi so aktivni tudi v **Športnem društvu DEM (ŠD DEM)**, katerega osnovni namen je, da združuje svoje člane za razvijanje športne in rekreativne dejavnosti na amaterski podlagi. V svojem okviru združuje 16 različnih športnih sekcij. Prireja in organizira športna srečanja ter sodeluje na tekmovanjih in drugih rekreativnih dogodkih (športne igre skupine HSE, športne igre hidroenergetskih družb Slovenije in športne igre z družbo ELES).

Športniki DEM |

Odgovornost do naravnega okolja

Odgovorno do okolja: za kakovost življenja narave in ljudi

Struga Drave je v naravnem stanju tako rekoč samo v spodnjem toku. V zgornjem toku je večinoma regulirana in omejena z nizkimi protipoplavnimi nasipi, tako da teče le skozi ozek pas obvodnega rastja, obdanega s travniki in pašniki. Tudi v Sloveniji je sedanja Drava z nizom zajezitvenih jezer nekaj povsem drugega kot nekdanja deroča reka, zlasti v brezenski soteski med Breznom in Falu, kjer so nekoč plovbo splavov in šajk ogrožale nevarne skale v strugi. Ena najhujših nesreč se je zgodila v noči z 9. na 10. julij 1923, ko se je utrgala žica brezenskega broda in so v reki utonili štirje ljudje.

Kljub energetske rabi ostaja Drava pomembna tudi z naravovarstvenega vidika, saj so ob njej bogati obvodni habitati, ki jim tekoča voda daje izjemno zmožnost prilagajanja človekovim posegom. Dravograjsko jezero je sicer umetno jezero za jezom hidroelektrarne Dravograd, vendar so ob njem nastala pomembna mokrišča z bogatim živim svetom. Tu so pomembna drstišča rib, stalno ali občasno živi na jezeru okoli 150 vrst ptic, tu si je našla dom kolonija bobrov, številne so tudi botanične zanimivosti. Za jezom v Markovcih je na Dravi nastalo največje slovensko umetno jezero - Ptujsko jezero, s katerim je mesto dobilo obsežno vodno površino, ki je pomembna za različne oblike rekreacije ob in na vodi ter za ribolov. Na jezeru in ob njem stalno ali občasno živi več kot 200 vrst ptic, ki so jim namenjeni tudi manjši otočki v jezeru (narejeni v okviru projekta LIFE Drava); pomembno je tudi kot počivališče za ptice med jesensko in spomladansko selitvijo.

Dol-vodno od jezov je v kotu med strugo Drave in Dravinjo na desnem bregu Drave krajinski park Šturmovci. Značilno zanj je prepletanje poplavnih gozdov, mrtvih rokavov in travnikov z bogatim živim svetom, kjer gnezdi okoli 90 vrst ptic, tam je življenjski prostor kačjih pastirjev in metuljev in več kot 500 rastlinskih vrst.

Gnezdenje ptic |

Obsežni deli poplavne ravnice na levi (madžarski) strani Drave so zavarovani kot narodni park Donava-Drava. V njem varujejo zelo raznolike habitate z bogatim živalskim in rastlinskim svetom, od prodišč v rečni strugi do mokrišč, mrtvih rokavov z mrtvicami, poplavnih gozdov in mokrotnih travnikov. Dejstvo je, da sobivanje industrije, narave in ljudi ni nemogoče. Preplet vedno novih znanj, strokovnih ugotovitev in volje lahko poskrbi za primernost prostora za vse.

Izhodišča za trajnostno upravljanje reke Drave z vidika vplivov verige HE na naravno okolje

Načelo trajnostnega razvoja je spodbujanje takšnega gospodarskega in socialnega družbenega razvoja, ki pri zadovoljevanju potreb sedanje generacije upošteva enake možnosti zadovoljevanja potreb prihodnjih in omogoča dolgoročno ohranjanje okolja.

Glavni okoljski cilj Vodne direktive je doseganje dobrega stanja voda do leta 2015, oziroma najkasneje do leta 2027. Za močno preoblikovana ali umetna vodna telesa je namesto dobrega ekološkega stanja okoljski cilj dober ekološki potencial.

Glavni cilj procesa Sistema ravnanja z okoljem je vzpostaviti sistem podpore pri trajnostnem upravljanju verige HE na reki Dravi na način, da bodo upoštevani trajnostni principi upravljanja ter obveznosti DEM (koncesionarja) v skladu z zahtevami Vodne direktive, ki je v slovensko zakonodajo implementirana z Načrtom upravljanja voda. Za trajnostno upravljanje verige HE na reki Dravi se upošteva celoten rečni sistem z vsemi njegovimi medsebojnimi funkcijami in prostorskimi povezavami, pri tem pa so poleg energetske ciljeve upoštevajo relevantna področja kot so varstvo narave in voda, varstvo pred poplavami ter drugo rabo.

Z zakonom so podane naloge spremljanje stanja okolja. Na nivoju države se izvaja monitoring naravnih pojavov, stanja okolja in onesnaževanja okolja. Monitoring naravnih pojavov obsega spremljanje in nadzorovanje meteoroloških, hidroloških, erozijskih, geoloških, seizmoloških, radioloških in drugih geofizikalnih pojavov. Monitoring stanja okolja obsega spremljanje in nadzorovanje kakovosti tal, voda in zraka ter biotske raznovrstnosti. Monitoring onesnaževanja okolja obsega spremljanje in nadzorovanje emisij v tla, vode in zrak.

Model izhodišč za trajnostno upravljanje reke Drave z vidika vplivov verige HE na naravno okolje obsega naslednje vsebine:

- **Analiza zakonodajnega okvirja** predstavlja pregled nacionalne zakonodaje, lokalnih predpisov in prostorskih aktov, mednarodnih pogodb in konvencij ter programsko političnih dokumentov relevantnih za predmetni model trajnostnega upravljanja.
- **Analiza stanja** – vsebuje dva sklopa:
  - Pregled obstoječih baz podatkov o stanju okolja na področju koncesije s katerimi razpolagajo DEM in baz, ki so javno dostopne;
  - Pregled obstoječih načrtov vzdrževanja in drugih ukrepov ter sistemov spremljanja stanja okolja.
- **Analiza deležnikov** predstavlja opredelitev deležnikov na območju koncesije ter možnosti sodelovanja z njimi:
  - Identifikacija in seznam deležnikov;
  - Izhodišča sodelovanja deležnikov na podlagi analiz.
- Razvoj modela trajnostnega upravljanja reke Drave s strani koncesionarja kot orodja namenjenega načrtovanju upravljanja reke Drave z vidika približevanja zahtevam Vodne direktive in načelom trajnostnega razvoja. Izdelan je koncept in opis sklopov splošnega modela trajnostnega upravljanja reke Drave ter metodologija za izvedbo ukrepov.
- Preveritev modela na pilotnem območju. Pripravljen model je bil preverjen na akumulacijskem bazenu HE Formin – Ptujsko jezero.

Okoljski podatki

Okoljski podatki	2019	2018
Število okoljskih incidentov	1	2
Število pritožb	0	0
Povprečna poraba goriva za vozila (l/100km)	8	7
Poraba pitne vode (m ³)	3.352	5.088
Poraba hladilne (tehnološke) vode (m ³)	1.490.501	1.578.369
Poraba električne energije iz omrežja (kWh)	1.540	1.441
Količina nenevarnih odpadkov (t)	833	58
Količina nevarnih odpadkov (t)	35	58
Količina plavja (t)	758	11.710
Investicije za varstvo okolja (EUR)	1.387.227	1.525.600
Tekoči izdatki za varstvo okolja (EUR)	1.074.457	1.545.583
Ekološko stanje površinskih voda (Mo, Sulfat)	2,3/26,6	1,4/18,4
Globe in nederarne sankcije zaradi nespoštovanja okoljskih predpisov 4-EN29 (EUR)	0	0

Ravnanje z odpadki

Ravnanje z odpadki poteka v skladu z internim Navodilom za ravnanje z odpadki. Izdelani so načrti gospodarjenja z odpadki za posamezni proizvodni objekt, v skladu s katerim se izvajajo ukrepi preprečevanja in zmanjševanja nastajanja odpadkov. Družba v okviru tehničnih in ekonomskih možnosti vpeljuje tako tehnologijo, materiale, embalažo, proizvodna sredstva in organizacijo dela, da zagotavlja: zmanjšano nastajanje odpadkov, ponovno uporabo odpadkov, recikliranja, večkratno uporabo embalaže, uporabo okolju prijaznejše embalaže, procesov itd. Kljub temu lahko nastanejo večje količine odpadkov, ki so posledica večjih gradbenih posegov, prenov proizvodnih objektov in ostale infrastrukture.

Osnovno načelo, ki ga upoštevamo pri načrtovanju in izvajanju zbiranja odpadkov je, da se odpadki zbirajo ločeno glede na vrsto odpadka tako, da kasnejše ločevanje ali sortiranje ni več potrebno. Kriteriji za ločeno zbiranje so vzpostavljeni v skladu s predpisi in v dogovoru s prevzemnikom oziroma predelovalcem odpadkov. V skladu s poslovno dejavnostjo družbe vse odpadke predajamo izbranim koncesionarjem.

Plavje se deponira na začasnih deponijah na objektih. Na deponije plavja je prepovedano odlagati vse ostale vrste odpadkov, ki niso posledica čiščenja reke na jezovnih zgradbah. Količine plavja ni mogoče predvideti v naprej, saj je le ta odvisna od hidrologije in ostalih zunanjih dejavnikov.

Hladilna (tehnološka) voda

Poraba hladilne vode je v skladu s podeljenimi delnimi vodnimi dovoljenji. Za vsa mesta odvzema je izdelan Poslovník o obratovanju in vzdrževanju vodnih objektov in naprav, kjer je podrobno določen način obratovanja objekta za rabo vode. V skladu s poslovníkom so nameščene merilne naprave za ugotavljanje dejansko odvzete količine vode.

Analiza vode in sedimentov

V akumulacijah DEM na letni ravni izvajamo analize vode in sedimentov. Rezultati fizikalno kemijske analize vode so ovrednoteni glede na veljavno zakonodajo s področja površinskih voda.

Področje monitoringa	Vrednotenje 2019	Vrednotenje 2018
1. Kemijsko stanje	Dobro	Dobro
2. Ekološko stanje	Zmerno	Dobro
2.1 Biološki elementi – bentoški nevretenčarji – fitobentos	Zmerno	Dobro
2.2 Splošni fizikalno – kemijski elementi	Zelo dobro	Zelo dobro
2.3 Posebna onesnaževala	Dobro	Dobro

Okoljski projekti

Vse, kar deluje, deluje z vplivom na okolje. In okolje ima vpliv na delovanje.

Tam, kjer človek v naravi išče energijo, se dogajajo posegi v krajino. Stebrne elektrarne, postavljene v rečno strugo, imajo manjši vpliv na okolje kot kanalske elektrarne. Pri kanalskih elektrarnah so posegi obsežnejši, a lahko s premišljenimi rešitvami krajino tudi varujejo in bogatijo. Obratovanje hidroelektrarn z ustreznimi tehnološkimi rešitvami ne obremenjuje okolja, izgradnja pa lahko vpliva na podobo krajine, na spremembe vodnega režima reke in s tem na rečna življenjska okolja. Odgovorno ravnanje z okoljem se zato začne že pri načrtovanju tehnoloških rešitev, s preprečevanjem morebitnih neželenih vplivov in z nenehnim nadziranjem možnih posledic delovanja hidroelektrarn za okolje. Nekaterih vplivov ni mogoče povsem preprečiti, zato je še toliko pomembnejša skrb za odpravo njihovih posledic.

V družbi DEM so ekološki projekti usmerjeni predvsem v sanacijo akumulacij in ob tem v revitalizacijo in urejanje brežin ter v odstranjevanje plavja in ekološko izrabo organskih odpadkov. Sanacija akumulacijskih jezer zajema ureditev iztokov pritokov, izvedbe nasipov, umetnih otokov, ovir za zadrževanje plavja in podobne posege, ki prispevajo k naravnemu ravnovesju v okolju. Ustrezna ureditev akumulacijskih jezer in brežin je tudi temelj za razvoj turističnih in rekreacijskih dejavnosti, povezanih z vodnimi površinami.

Med tovrstnimi projekti so projekti urejanja Mariborskega jezera, pilotski projekt urejanja Ptujkega jezera in ureditev deponij plavja na območjih hidroelektrarn ter načrtovani projekt izgradnje ribjih stez na vseh dravskih hidroelektrarnah.

Družba, katere delovanje je v celoti prežeto z načeli trajnostnega razvoja in odgovornega ravnanja z okoljem, pri svojih ekoloških projektih sodeluje z vsemi vpletenimi organizacijami in društvi.

Sanacija usada podslapja HE Vuzenica

Obstoječa zavarovanja so podvržena vplivu obratovanja bazenov in erozije (povečani pretoki ob neurjih - visoke vode), kar ima za posledico poškodovanje obale/zavarovanj obstoječih hidroenergetskih bazenov, hkrati pa se zmanjšuje funkcionalna sposobnost posameznih delov objekta/bazena.

Na podlagi pregledov in poročil ZAG vsako leto saniramo najbolj poškodovane dele brežin, da preprečimo povečanje erozij teh brežin, posledično pa škodo na sosednjih parcelah in v sami strugi reke Drave. Povišani pretoki ob obilnih padavinah so povzročili porušenje kamnitega zavarovanja podslapja na levem bregu neposredno pod kamnito betonskim zavarovanjem jezovne pregrade HE Vuzenica. Dela so bila zaključena v septembru 2019.

Čiščenje sedimentov pred jezovno pregrado HE Vuzenica

Na lokaciji HE Vuzenica, cca 500 m gorvodno od pregrade je bila odložena večja količina mulja. Zaradi nihanja obratovalne gladine se je na posameznih mestih razrastla vegetacija. Ker je v dravski dolini pomanjkanje prostora za odlaganje mulja, smo v dogovoru s soglasodajalci izvedli kontrolirano prečrpavanje mulja v matico struge. Dela so se izvajala ob stalnem nadzoru soglasodajalcev (Zavod za ribištvo) ob kontroli kalnosti. Prečrpalo se je cca 5.500,00 m³ mulja. Dela so bila zaključena do konca leta 2019.

Obnova obrežnih zavarovanj na območjih objektov DEM (ZAG) Spodnji trg Vuzenica

Poplave v letu 2012 in visoke vode lansko jesen (november 2018) so poškodovale brežine podslapja HE Vuzenica na desnem bregu na lokaciji Spodnji trg, Vuzenica v skupni dolžini cca 100,00 m do take mere, da povišani pretoki reke Drave že ogrožajo privatna zemljišča. V decembru 2019 smo končali s sanacijo poškodovanega obrežnega zavarovanja.

Čiščenje sedimentov v Ptujkem jezeru

Z deli na ohranjanju energetskega potenciala oz. odstranjevanju sedimentov - mulja iz Ptujkega jezera na brežine le tega se je nadaljevalo tudi v letu 2019. V okviru teh del so se izvajale naslednje aktivnosti:

- odstranjevanje mulja in zaključevanje revitalizacije brežine do profila P5 na desni strani Ptujkega jezera,
- odstranjevanje mulja v geotube oz. polnjenje geotekstilnih vreč z muljem na globinah, kjer ni možna izvedba z lesenimi kaštami (v nadaljevanju od P5 v dolžini ca. 100 m na desni strani Ptujkega jezera),

- izvedba poizkusnega polja revitalizacije brežine z gabioni iz kamnov v nadaljevanju od polja z geotubami na desni strani Ptujskega jezera,
- obnova dotrajanih lesenih pilotov in dodatna vgradnja za zmanjšanje razdalje med samimi piloti na obstoječi liniji kolišča na levem bregu Ptujskega jezera,
- odstranjevanje mulja in postavitve lesenih kašt na levi strani Ptujskega jezera od profila POS56 proti POS23.

Zagotavljanje poplavne varnosti odvodnega kanala HE Formin

Visoke vode reke Drave so povzročile poškodbe na objektu HE Formin. Poleg zalitja strojnice HE Formin je dolvodno od razbremenilnika reke Pesnice, Drava prebila na dveh lokacijah desni nasip in brežino odvodnega kanala. V času poplavnega vala je bil tako del pretoka reke Drave evakuiran po odvodnem kanalu HE Formin.

V sklopu obnove odvodnega kanala in kasneje zagotavljanja poplavne varnosti (povzetek analiz) je bilo v letu 2018 izvedeno nadvišanje desnega nasipa odvodnega kanala od P68 do P32. Z deli se je nadaljevalo v letu 2019 od P32 do P5 in v tem letu tudi končalo.

Zamenjava merilnika motnosti pred HE Vuhred

Merilnik motnosti vode pred HE Dravograd ni več deloval. Podatki novega merilnika so na takšnem nivoju, da je možna tudi kvalitetna interpretacija podatkov. Meritve so ključnega pomena pri dokazovanju kakšna kvaliteta vode prihaja v Slovenijo iz Avstrijske strani. Vzdrževanje in odčitavanje podatkov bo s pogodbo preneseno na ARSO.

Prehodi za vodne organizme

Vlada Republike Slovenije je oktobra 2016 sprejela »Uredbo o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. [67/16](#))«. Z uredbo je bil sprejet in je v veljavo stopil »Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016 - 2021 (v nadaljevanju NUV)«. NUV podaja obsežen pregled stanja in smernice urejanja voda v Republiki Sloveniji in obenem določa tudi ukrepe, s katerimi se ohranja oz. izboljšuje stanje voda na vodnih telesih in podzemnih vodah. Za doseganje ugodnih okoljskih ciljev je v sklopu NUV, sestavljen nabor temeljnih in dopolnilnih ukrepov, katere je za zagotovitev željenega stanja okolja potrebno izvesti. Med predvidene temeljne ukrepe sodi tudi ukrep HM7a - Ukrep za zagotavljanje prehodnosti za ribe preko prečnih objektov.

V letu 2019 smo naročili izdelavo DGD in PZI dokumentacije za jez Melje, ki bo končana v prvi polovici leta 2020 in idejne zasnove za HE Fala, ki bodo osnova za nadaljevanje izdelave projektne dokumentacije.

Ohranjanje pretočnosti struge reke Drave – vzdrževalna dela na sipini Starše in na sipini Zlatoličje

Sipine se zaradi ugodnih danosti za rast močno zaraščajo, zaradi tega je zmanjšana prevodnost korita v primeru visokih voda. V letu 2019 smo izvajali vzdrževalna dela na sipini Zlatoličje in Starše. Izvedli smo odstranitev vse grmovne in drevesne zarasti skupaj s panji ter odstranili muljasto plast naplavin v debelini cca 20 cm. Na ta način smo očistili cca 44.500,00 m² površin. Z izvedenimi deli smo dosegli povečanje pretočnega profila struge in s tem znižanje gladin visoke vode na tem odseku ter uredili gola prodišča, kar pozitivno vpliva na ohranjanje in ponovno vzpostavitev življenjskega prostora malega deževnika in malega martinca.

Čiščenje izlivnih odsekov reke Drave in območij zaplavnih pregrad

Zaradi vsakoletnih neurij, ekstremnih padavin se nam napolnijo izlivni odseki in pregrade z velikimi količinami mulja in proda, kot posledica spiranja nezavarovanih brežin vodotokov, kateri se izlivajo v reko Dravo. Da bi preprečili nanos mulja in proda v samo strugo reke Drave sproti čistimo najbolj zaprodene izlivne odseke in pregrade na samih vodotokih. V letu 2019 smo tako očistili naslednje pregrade in izlivne odseke: Dravško pregrado, izlivni odsek Cerkevnic, Ehartov potok, Remšniški potok, Brezniški potok - izlivni odsek in pregrado, pregrado na Muški Bistrici in pregrado na Vuhreščici. Skupno smo tako v leto 2019 očistili 30.151,00 m³ mulja in proda.

Odgovornost do širše družbene skupnosti

Komuniciranje in odnosi z javnostmi

Komuniciranje družbe DEM z deležniki in javnostmi v letu 2019 je potekalo v skladu s komunikacijsko strategijo družbe, katere glavni cilji so:

- Ohraniti ugled družbe med splošno in poslovno javnostjo.
- Povečati prepoznavnost družbe in projektov med splošno javnostjo.
- Povečati prepoznavnost pomena razvojnih projektov med odločevalci.
- Doseči razumevanje poslovnih odločitev družbe in potrebnih projektov za dosego energetske neodvisnosti države med splošno in poslovno javnostjo.

Ključne aktivnosti družbe so bile vezane na trajnostni razvoj, ki predstavlja osnovo za komunikacijsko podporo vzdrževanju in prenovi obstoječih energetskih objektov ter načrtovanju in izgradnji novih – male hidroelektrarne na pritokih reke Drave, energetska izraba vetra na vetrovno ugodnih predelih Slovenije, trajnostna in energetska izraba reke Mure, energetska izraba sonca na brežinah dovodnih kanalov hidroelektrarne Zlatoličje in Formin,...).

Za potrebe proaktivnega in reaktivnega komuniciranja z interno javnostjo ter eksternimi javnostmi smo oblikovali splet komunikacijskih orodij, med katerimi velja posebej omeniti:

- Interna glasila;
- Sprotno posodabljanje vsebin na interni in eksterni strani družbe;
- Komunikacijska orodja za komuniciranje z mediji in posledično ostalimi eksternimi javnostmi (sporočila za medije, odgovori na novinarska poročanja in vprašanja);
- Priložnostni dogodki namenjeni ohranjanju in vzpodbujanju zavzetosti zaposlenih (dogodki za interno javnost) ter dogodki namenjeni graditvi prepoznavnosti družbe v ožjem in širšem družbenem okolju (novinarske konference, srečanja z deležniki in javnostmi,...).

V letu 2019 velja posebej omeniti **slavnostni dogodek ob petdeseti obletnici delovanja največje slovenske hidroelektrarne Zlatoličje**, ki smo ga obeležili meseca maja. Kljub predhodnemu proaktivnemu komuniciranju in številnim podanim razlagam in argumentom v ključnih obdobjih smo meseca maja **prejeli sklep Vlade Republike Slovenije o ustavitvi priprave državnega prostorskega načrta za območje hidroelektrarne Hrastje Mota na Muri**. Odločitev sprejemamo, vendar obžalujemo, saj menimo, da je posledica zasledovanja parcialnih interesov na račun širših družbenih, kmetijskih, podnebnih in energetskih ciljev.

V zadnji četrtini leta sta bili objavljeni pobudi za pripravo državnega prostorskega načrta za **vetrni elektrarni Rogatec in Paški Kozjak**, kar pomeni, da smo v letu 2019 izvajali komunikacijske aktivnosti na treh vetrnih projektih (ob omenjenih še **vetrna elektrarna Ojstrica**). Z namenom transparentnega in proaktivnega komuniciranja smo se udeležili dogodka »Energetski zajtrk«, kjer smo predstavili svoje aktivnosti, organizirali novinarsko konferenco, trenutne in načrtovane aktivnosti ter korake v postopku smo predstavili občinskim svetom ter odgovorili na vsa zastavljena vprašanja, tako s strani medijev kot ostalih javnosti.

V sredini novembra smo javnosti ponovno ažurno obveščali o pretokih reke Drave, saj so bili le-ti ponovno več dni povečani.

S ciljem informiranja interne javnosti tako znotraj družbe DEM, kot na nivoju celotne skupine HSE smo izdali dve številki internega glasila **Dravski val** ter prispevali aktualne novice in predstavitve projektov v teku za interni časopis skupine HSE – **Energija** in časopis slovenskega elektrogospodarstva – **Naš stik**.

Interno javnost smo o vseh, za družbo in zaposlene, pomembnih dogodkih in projektih seznanjali tudi preko internega portala družbe ter na druge uveljavljene načine (srečanja zaposlenih z direktorjem, sestanki sektorjev in služb, družabna srečanja zaposlenih, e-sporočila, oglasne deske,...).

Sponzorstva in donacije

Na osnovi zavedanja pomena družbene odgovornosti smo v obliki sponzorstev podprli nekatere ključne športne, kulturne in strokovne dogodke, ki so organizirani v občinah ob reki Dravi. Z donacijami različnim organizacijam smo priskočili na pomoč tistim posameznikom, ki so pomoči najbolj potrebni ter različnim društvom, ki delujejo v javno dobro, omogočili nadaljnje delovanje, predvsem v situacijah, ko nam, družbi kot celoti, priskočijo na pomoč. V sodelovanju z družbo Borzen in ob podpori Mestne občine Maribor smo ob zaključku leta na Trgu svobode postavili energetska obarvana igrala, katerih namen je seznanjanje uporabnikov z obnovljivimi viri energije in učinkovito rabo energije.

V skladu z ekonomskimi možnostmi podpiramo različne posameznike, društva, organizacije in projekte. Vsakoletna sponzorstva in donacije dobrednim, športnim, kulturnim, znanstvenim ter izobraževalnim projektom sledijo ključnemu načelu razpršenosti po celotnem območju reke Drave in predstavljajo pomemben del korporativnega komuniciranja.

Smo ponosni pokrovitelji večjih in manjših, znanih in manj znanih klubov, društev, posameznikov in dogodkov, ki vsak na svojem področju stremijo k najboljšemu, kar je tudi naše pomembno vodilo. Prav posebej pa smo ponosni na Veslaški klub Dravske elektrarne Maribor, katerega sponzor smo že vrsto let in katerega člani vseh generacij vsako leto dosegajo odlične rezultate na nacionalnih in mednarodnih tekmovanjih.

Sponzorstva in donacije po namenu

Postavka v EUR	2019	%	2018	%
Sponzorstva	144.528	100,00	135.575	100,00
Šport	86.250	59,68	87.250	64,36
Kultura	48.630	33,65	40.005	29,51
Strokovni in izobraževalni dogodki	9.648	6,68	8.320	6,14
Donacije	149.490	100,00	130.265	100,00
Šport	55.150	36,89	53.025	40,71
Kultura	25.840	17,29	20.450	15,70
Strokovni in izobraževalni dogodki	27.000	18,06	20.990	16,11
Dobrodelnost	41.500	27,76	35.800	27,48

V letu 2019 smo v družbi DEM namenili 144.528 EUR sredstev za sponzorstva in 149.490 EUR za donacije. Tako kot pretekla leta smo tudi v letu 2019 največji delež sponzorskih kot tudi donatorskih sredstev namenili športnim dejavnostim.

3 Računovodsko poročilo

Revizorjevo poročilo

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
 Dunajska cesta 165
 1000 Ljubljana
 Slovenia
 VAT ID: SI62560085

Tel: +386 (0) 1 3072 800
 Fax: +386 (0) 1 3072 900
 www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA
lastnikom družbe DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR d.o.o.

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR d.o.o. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2019, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz sprememb lastniškega kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključujoč povzetek bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2019 ter njen poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju 'MSRP').

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Druga zadeva

Računovodske izkaze družbe za leto, ki se je končalo 31. decembra 2018, je revidiral drug revizor, ki je 16. maja 2019 izrazil neprilagojeno mnenje.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z našo revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see <http://www.deloitte.com/si> for a more detailed description of DTTL and its member firms.

In Slovenia the services are provided by Deloitte revizija d.o.o. and Deloitte svetovanje d.o.o. (jointly referred to as "Deloitte Slovenia") which are affiliates of Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenia is one of the leading professional services organizations in the country providing services in audit, tax, consulting, financial advisory and legal services, through over 100 national and foreign professionals.

Deloitte revizija d.o.o. - The company is registered with the Ljubljana District Court, registration no. 1647105 - VAT ID SI62560085 - Nominal capital EUR 74,214.30.

© 2020. Deloitte Slovenia

Odgovornosti posloводства in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z MSRP in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovodenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustreznost razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Pristojne za upravljanje med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščenca revizorka
Ljubljana, 10. april 2020

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Izjava o odgovornosti direktorja

Direktor je odgovoren, da za vsako posamezno poslovno leto pripravi računovodske izkaze v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU in veljavno zakonodajo, in to tako, da ti predstavljajo resnično in pošteno sliko poslovanja družbe DEM.

Direktor upravičeno pričakuje, da bo družba v dogledni prihodnosti razpolagala z ustreznimi viri za nadaljevanje poslovanja, zato so računovodski izkazi pripravljeni na osnovi predpostavke o časovni neomejenosti delovanja družbe.

Odgovornost direktorja pri izdelavi računovodskih izkazov zajema naslednje:

- računovodske politike so ustrezno izbrane in dosledno uporabljene,
- presoje in ocene so razumne in preudarne.

Direktor je odgovoren za vodenje ustreznih evidenc, ki v vsakem trenutku z razumljivo natančnostjo prikazujejo finančni položaj družbe ter za to, da so računovodski izkazi družbe v skladu z MSRP. Direktor je prav tako odgovoren za varovanje premoženja družbe ter za preprečevanje in odkrivanje zlorab in drugih nepravilnosti.

Direktor potrjuje, da so računovodski izkazi pripravljeni skladno z določili MSRP brez pridržkov pri njihovi uporabi.

Direktor je računovodske izkaze družbe DEM za poslovno leto, ki se je končalo na dan 31.12.2019, sprejel dne 23.3.2020.

Maribor, 10.4.2020

Andrej Tumpej, direktor

Uvodna pojasnila k pripravi računovodskih izkazov

Na podlagi sklepa 2. skupščine lastnika družbe DEM z dne 22.4.2011 družba od 1.1.2011 pripravlja računovodske izkaze in pojasnila v skladu z MSRP, kot jih je sprejela EU.

Revizijska družba Deloitte Revizija d.o.o. je revidirala računovodske izkaze s pojasnili in pripravila poročilo neodvisnega revizorja, ki je vključeno na začetku poglavja.

Računovodski izkazi

Izkaz finančnega položaja

Postavka v EUR	Pojasnilo	31.12.2019	31.12.2018
SREDSTVA		453.346.543	460.054.050
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		438.565.860	442.251.512
I. Neopredmetena sredstva	1	339.266	241.751
II. Nepremičnine, naprave in oprema	2	346.586.725	357.693.396
III. Pravica do uporabe najetih sredstev	3	527.897	0
IV. Naložbene nepremičnine	4	1.542.546	1.570.261
V. Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe	5	8.116.677	488.241
VI. Ostale dolgoročne finančne naložbe in posojila	6	81.033.077	81.761.513
VIII. Druga dolgoročna sredstva	7	192.383	206.303
IX. Odložene terjatve za davek	8	227.289	290.047
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		14.780.683	17.802.538
I. Sredstva, vključena v skupino za odtujitev	9	485	341.178
II. Zaloge	10	185.704	17.071
III. Kratkoročne finančne naložbe in posojila	11	0	0
IV. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	12	11.093.444	9.227.397
V. Pogodbena sredstva		0	0
VI. Terjatve za odmerjeni davek	31	684.227	0
VII. Druga kratkoročna sredstva	13	2.119.000	574.465
VIII. Denar in denarni ustrezniki	14	697.823	7.642.427
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		453.346.543	460.054.050
A. KAPITAL	15	440.215.315	445.285.553
I. Vpoklicani kapital		395.011.180	395.011.180
III. Rezerve iz dobička		39.501.118	39.501.118
V. Rezerva za pošteno vrednost		(425.218)	(242.982)
VI. Zadržani poslovni izid		6.128.235	11.016.237
B. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		4.158.230	4.841.650
I. Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	16	2.252.437	2.716.688
II. Druge rezervacije	17	1.828.299	2.098.444
V. Dolgoročne finančne obveznosti iz najemov	3	48.302	0
VI. Dolgoročne poslovne obveznosti	18	29.192	26.518
C. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		8.972.998	9.926.847
III. Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov	3	486.676	
IV. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	19	4.741.666	4.282.363
V. Pogodbene obveznosti		0	0
VI. Obveznosti za odmerjeni davek		0	216.561
VII. Druge kratkoročne obveznosti	20	3.744.656	5.427.923

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

Izkaz poslovnega izida

Postavka v EUR	Pojasnilo	2019	2018
POSLOVNI PRIHODKI		65.594.143	61.193.934
1. Čisti prihodki od prodaje	22	65.039.993	60.389.719
2. Drugi poslovni prihodki	23	554.150	804.215
POSLOVNI ODHODKI		61.630.201	54.733.538
3. Stroški blaga, materiala in storitev	24	6.277.607	5.826.875
4. Stroški dela	25	9.816.697	10.940.050
5. Odpisi vrednosti	26	21.668.735	14.941.900
a) amortizacija		15.470.745	14.928.246
b) oslabitve/odpisi/prodaje pri neopredmetenih sredstvih in naložbah, nepremičninah in opremi		6.073.536	13.374
c) oslabitve/odpisi terjatev		1.938	280
d) oslabitve/odpisi zalog		122.516	0
7. Usredstveni lastni proizvodi in storitve	27	(41.471)	0
8. Drugi poslovni odhodki	28	23.908.633	23.024.713
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		3.963.942	6.460.396
9. Finančni prihodki	29	2.085.536	3.541.026
10. Finančni odhodki	30	43.258	24.693
FINANČNI IZID		2.042.278	3.516.333
POSLOVNI IZID PRED DAVKI		6.006.220	9.976.729
DAVEK	31	880.101	1.656.236
12. Odmerjeni davek		817.343	1.638.077
13. Odloženi davek		62.758	18.159
ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	32	5.126.119	8.320.493
Lastnik matične družbe		5.126.119	8.320.493

*Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

Postavka v EUR	Pojasnilo	2019	2018
Čisti poslovni izid poslovnega leta		5.126.119	8.320.493
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlenecv		(196.358)	6.097
Postavke, ki pozneje ne bodo preračunane v poslovni izid		(196.358)	6.097
Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	33	4.929.761	8.326.590
Lastnik matične družbe		4.929.761	8.326.590

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

Izkaz denarnih tokov

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Čisti poslovni izid	5.126.119	8.320.493
Prilagoditve za:		
Amortizacija neopredmetenih sredstev	104.916	94.485
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	14.857.261	14.826.699
Amortizacija naložbenih nepremičnin	27.715	7.062
Amortizacija najemi	480.853	0
Prihodki od odprave rezervacij in vračunanih stroškov	0	(83)
Odpisi nepremičnin, naprav in opreme	6.073.107	13.285
Odpisi neopredmetenih sredstev	428	0
Odpis poslovnih terjatev	1.938	280
Odprava odpisa/slabitev poslovnih terjatev	0	(19.751)
Finančni prihodki	(2.085.536)	(3.541.026)
Finančni odhodki	43.258	24.693
Dobiček pri prodaji NNO	(87.718)	(501.445)
Davke	880.101	1.656.236
Dobički iz poslovanja pred spremembami čistih kratkoročnih sredstev in davkov	25.422.443	20.880.928
Spremembe čistih kratkoročnih sredstev in rezervacij		
Sprememba v:		
Zalogah	(168.633)	71.696
Poslovnih terjatev do kupcev in drugih sredstvih	(3.398.603)	(1.128)
Sredstvih namenjenih za prodajo	340.693	0
Poslovnih obveznostih do dobaviteljev in drugih obveznostih	(1.221.290)	2.466.789
Rezervacijah	(952.690)	34.075
Finančni odhodki za najeme	(21.322)	0
Plačnem davku iz dobička	(1.718.131)	(132.454)
Denarna sredstva iz poslovanja	18.282.467	23.319.906
FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
Prejete obresti	64.707	199.740
Prejemki iz drugega financiranja	2.020.833	3.341.143
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	99.391	709.363
Prejemki od zmanjšanja danih kratkoročnih posojil	10.000.000	15.000.000
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme	(9.813.850)	(7.999.870)
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	(224.379)	(207.903)
Izdatki za povečanje danih kratkoročnih posojil	(10.000.000)	(15.000.000)
Izdatki za povečanje drugih dolgoročnih finančnih naložb	(6.900.000)	-328.436
Denarna sredstva iz naložbenja	-14.753.298	-4.285.963
FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Izdatki za vračilo drugih dolgoročnih finančnih obveznosti	(473.773)	0
Izplačane dividende	(10.000.000)	(30.000.000)
Denarna sredstva iz financiranja	(10.473.773)	(30.000.000)
ZAČETNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	7.642.427	18.608.484
Finančni izid v obdobju	-6.944.604	-10.966.057
KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	697.823	7.642.427

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

Izkaz sprememb lastniškega kapitala

Postavka v EUR	Vpoklicani kapital		Rezerve iz dobička		Rezerve za pošteno vrednost	Zadržani poslovni izid		Skupaj
	Osnovni kapital	Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička	Preneseni čisti poslovni izid		Čisti dobiček poslovnega leta		
Stanje na dan 1.1.2018	395.011.180	39.501.118	24.712.151	(252.728)	270.510	7.716.732	466.958.963	
B.1. Transakcije z lastniki	0	0	(24.712.151)	0	(5.287.849)	0	(30.000.000)	
Izplačilo dividend					(30.000.000)		(30.000.000)	
Druge spremembe lastniškega kapitala			(24.712.151)		24.712.151		0	
B.2. Spremembe celotnega vseobsegajočega donosa	0	0	0	9.746	(3.649)	8.320.493	8.326.590	
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja						8.320.493	8.320.493	
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	0	0	0	9.746	(3.649)	0	6.097	
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zasluži zaposlenecv				9.746	(3.649)		6.097	
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	7.716.732	(7.716.732)	0	
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala					7.716.732	(7.716.732)	0	
Stanje na dan 31.12.2018	395.011.180	39.501.118	0	(242.982)	2.695.744	8.320.493	445.285.553	
Stanje na dan 1.1.2019	395.011.180	39.501.118	0	(242.982)	2.695.744	8.320.493	445.285.553	
B.1. Transakcije z lastniki	0	0	0	0	(10.000.000)	0	(10.000.000)	
Izplačilo dividend					(10.000.000)		(10.000.000)	
B.2. Spremembe celotnega vseobsegajočega donosa	0	0	0	(182.236)	(14.122)	5.126.119	4.929.761	
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja						5.126.119	5.126.119	
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	0	0	0	(182.236)	(14.122)	0	(196.358)	
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zasluži zaposlenecv				(182.236)	(14.122)		(196.358)	
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	8.320.493	(8.320.493)	0	
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala					8.320.493	(8.320.493)	0	
Stanje na dan 31.12.2019	395.011.180	39.501.118	0	(425.218)	1.002.116	5.126.119	440.215.315	

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

Pojasnila k računovodskim izkazom

Poročajoča družba

DEM je družba registrirana s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Obrežna ulica 170, Maribor.

Poslovno leto družbe je enako koledarskemu letu.

V nadaljevanju so predstavljeni računovodski izkazi družbe za leto, ki se je končalo dne 31. decembra 2019.

Skupinske računovodske izkaze za skupino HSE sestavlja družba HSE. Skupinsko letno poročilo za skupino HSE je moč dobiti na sedežu družbe HSE.

Glavna aktivnost družbe DEM je proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah.

Podlaga za sestavo

Pri pripravi računovodskih izkazov na dan 31.12.2019 je družba upoštevala:

- MSRP, ki vključujejo Mednarodne računovodske standarde (MRS), Pojasnila Stalnega odbora za pojasnjevanje (SOP), Mednarodne standarde računovodskega poročanja (MSRP) in Pojasnila Odbora za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), kot jih je sprejela EU;
- Zakon o gospodarskih družbah;
- Energetski zakon;
- Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb in njegove podzakonske akte;
- Pravilnik o računovodstvu družbe DEM ter
- Ostalo veljavno zakonodajo.

Računovodski izkazi družbe so izdelani ob upoštevanju temeljnih računovodskih predpostavk:

- upoštevanje nastanka poslovnega dogodka in
- upoštevanje časovne neomejenosti delovanja.

Učinki poslov in drugih poslovnih dogodkov se pripoznajo takrat, ko nastanejo in ne takrat, ko so plačani, ter se evidentirajo in se o njih poroča za obdobja, na katera se nanašajo. Tako vsebujejo računovodski izkazi tudi informacije o obveznostih glede denarnih plačil v prihodnosti ter o sredstvih, ki bodo prinašala denarna sredstva v prihodnosti.

Računovodski izkazi so pripravljani tudi ob upoštevanju predpostavke, da družba ne bo bistveno skrčila obsega svojega poslovanja ali ga celo ukinila, torej da bo delovala še v dogledni prihodnosti.

Upoštewane so tudi sledeče kakovostne značilnosti računovodskih izkazov:

- Pošteno predstavljanje in skladnost z MSRP: računovodski izkazi pošteno prikazujejo finančno stanje, finančno uspešnost in denarne tokove družbe.
- Doslednost predstavljanja: predstavljanje in razvrščanje postavk v računovodskih izkazih je enako iz obdobja v obdobje.
- Bistvenost in združevanje: vsaka bistvena skupina, sestavljena iz podobnih postavk, je v računovodskih izkazih predstavljena posebej. Postavke različne narave ali vloge so predstavljene posebej, razen če so nebistvene.

- Pobotanje: niti sredstva in obveznosti do virov sredstev, niti prihodki in odhodki niso pobotani, razen če standard ali pojasnilo pobotanje zahteva oziroma dovoljuje.
- Primerjalne informacije: razen če standard ali pojasnilo dovoljuje ali zahteva drugače, je pri vseh prikazanih zneskih v računovodskih izkazih razkrita primerjalna informacija iz preteklega obdobja. Primerjalne informacije so vključene v besedne in opisne informacije, če je to potrebno za razumevanje računovodskih izkazov obravnavanega obdobja.

Spremembe pomembnih računovodskih usmeritev

Začetna uporaba novih sprememb obstoječih standardov, ki veljajo v tekočem poročevalskem obdobju

V tekočem poročevalskem obdobju veljajo naslednji novi standardi, spremembe obstoječih standardov in pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) ter sprejela EU:

- **MSRP 16 – Najemi**, ki ga je EU sprejela 31. oktobra 2017 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2019 ali pozneje).

MSRP 16 – Najemi, ki ga je OMRS objavil 13. januarja 2016. Najemnik v skladu z MSRP 16 pripozna pravico do uporabe sredstva ter obveznosti iz najema. Pravica do uporabe sredstva je obravnavana na podoben način kot ostala nefinančna sredstva in se v skladu s tem tudi amortizira. Obveznost iz najema je na začetku vrednotena po sedanji vrednosti najemnin, plačanih v obdobju najema, diskontirani po implicitni obrestni meri, če jo je mogoče takoj določiti. Če te mere ni mogoče takoj določiti, mora najemnik uporabiti predpostavljeno obrestno mero izposojanja. Tako kot pri MRS 17, ki ga je MSRP 16 nadomestil, najemodajalec najem opredeli kot poslovni ali finančni glede na naravo najema. Najem se razvrsti kot finančni najem, če se z njim prenesejo skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva. V nasprotnem primeru gre za poslovni najem. Pri finančnem najemu najemodajalec finančne prihodke pripozna v obdobju najema na podlagi vzorca, ki odraža stalno obdobjno stopnjo donosnosti čiste naložbe. Plačila iz poslovnega najema najemodajalec pripozna kot prihodke na podlagi enakomerne časovne metode oz., če vzorec odraža prej zmanjšanje koristi iz rabe tega sredstva, uporabi drugo sistematično metodo.

- **Spremembe MSRP 9 – Finančni instrumenti** – Elementi predplačila z negativnim nadomestilom (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Spremembe MSRP 9 – Finančni instrumenti – Elementi predplačila z negativnim nadomestilom, ki jih je OMRS izdal 12. oktobra 2017. Obstoječe zahteve MSRP 9 glede pravice do prekinitve pogodbe se spremenijo tako, da omogočajo merjenje po odplačni vrednosti (oz. po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, odvisno od poslovnega modela) tudi v primeru plačil negativnega nadomestila. V skladu s spremembami podpis zneska predplačila ni pomemben – plačilo je glede na prevladujočo obrestno mero v času prekinitve mogoče opraviti tudi v korist pogodbene stranke, ki predčasno plačilo opravi. Izračun nadomestila mora biti v tako v primeru kazni zaradi predčasnega odplačila kot v primeru nagrade zaradi predčasnega odplačila enak. Spremembe obsegajo tudi pojasnila glede obračunavanja sprememb finančnih obveznosti, ki ne povzročijo odprave pripoznanja. V tem primeru se knjigovodska vrednost prilagodi rezultatu, pripoznanemu v vseobsegajočem donosu. Efektivna obrestna mera se ne preračuna.

- **Spremembe MRS 19 – Zasluzki zaposlencev** – Sprememba, omejitev ali poravnava programa, ki jih je EU sprejela 13. marca 2019 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Spremembe MRS 19 – Zasluzki zaposlencev – Sprememba, omejitev ali poravnava programa, ki jih je OMRS izdal 7. februarja 2018. Spremembe zahtevajo uporabo posodobljenih predpostavk iz ponovnega merjenja za določitev stroškov tekočega službovanja in neto obresti za preostanek poročevalskega obdobja po spremembi programa.

- **Spremembe MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige** – Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih, ki jih je EU sprejela 8. februarja 2019 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Spremembe MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige – Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih, ki jih je OMRS objavil 12. oktobra 2017. Namen sprememb je pojasniti, da podjetje uporablja MSRP 9, vključno z zahtevami po oslabitvi, za dolgoročne deleže v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, ki so del čiste naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig in za katere se kapitalska metoda ne uporablja. Spremembe prav tako odpravljajo 41. odstavek, saj je po mnenju Odbora le ponavljal zahteve v MSRP 9 in povzročal zmedo glede obračunavanja dolgoročnih deležev.

- **Spremembe različnih standardov zaradi izboljšav MSRP (obdobje 2015–2017)**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 11, MRS 12 in MRS 23), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 14. marca 2019 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Spremembe različnih standardov zaradi izboljšav MSRP (obdobje 2015–2017), ki jih je OMRS objavil 12. decembra 2017. Spremembe različnih standardov izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 11, MRS 12 in MRS 23), njihov namen pa je predvsem odpravljanje neskladnosti in razloga besedila. Spremembe vsebujejo naslednja pojasnila: podjetje ponovno izmeri svoj prejšnji delež v skupni dejavnosti, ko pridobi obvladovanje nad poslovnim subjektom (MSRP 3); če podjetje pridobi skupno obvladovanje nad poslovnim subjektom, svojega prejšnjega deleža v skupni dejavnosti ne izmeri ponovno (MSRP 11); podjetje vse posledice izplačila dividend na davek iz dobička obračuna na enak način (MRS 12); in podjetje kot del splošnih posojil obravnava vsa posojila, ki so bila prvotno namenjena razvoju sredstva, kot je sredstvo usposobljeno za nameravano uporabo ali prodajo (MRS 23).

- **OPMSRP 23 – Negotovost glede obravnave davka iz dobička**, ki ga je EU sprejela 23. oktobra 2018 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

OPMSRP 23 – Negotovost pri obravnavi davka iz dobička, ki ga je OMRS izdal 7. junija 2017. Možne so nejasnosti glede tega, kako se davčna zakonodaja uporablja za določeno transakcijo ali okoliščino oz. ali bo davčni organ sprejel obravnavanje davka v podjetju. MRS 12 Davek iz dobička določa, kako je treba obračunati tekoči in odloženi davek, ne pa, na kakšen način bi se morali odražati učinki negotovosti. OPMSRP 23 dopolnjuje zahteve MRS 12 z določili, kako se mora učinek negotovosti odražati pri obračunavanju davka iz dobička.

Sprejetje teh novih standardov, sprememb k obstoječim standardom in pojasnil ni privedlo do pomembnih sprememb računovodskih izkazov družbe, razen uvedbe MSRP 16, katerih učinki prehoda so opisani v nadaljevanju.

Skladno s 5. točko MSRP 16 je družba uporabila izjemo glede priznanja pravice do uporabe sredstev za poslovni prostor v občini Selnica ob Dravi v kratkoročnem najemu ter za najem poslovnega prostora v TEŠ, saj je sredstvo, ki je predmet najema majhne vrednosti.

Družba je priznala pravico do uporabe sredstev in obveznost za najem prostora varne celice in prostora UPS ter za najem oz. zakup telekomunikacijskih storitev.

Vrednosti pravice do uporabe najetih sredstev in obveznost iz najema so ocenjene na podlagi diskontiranja prihodnjih denarnih tokov za obdobje trajanja najema. Pri najemih je družba uporabila obrestno mero, ki je izračunana kot povprečje obrestnih mer za leto 2018, objavljenih v Biltenu Banke Slovenije, in sicer za ročnost nad 1 do 5 let ločeno za zneske do 1 mio EUR in za zneske nad 1 mio EUR. Tako izračunana povprečna obrestna mera za zneske do 1 mio EUR znaša 2,69 % in za zneske nad 1 mio EUR 1,96 %.

Učinek sprejetja standarda MSRP 16 na izkaz finančnega položaja družbe DEM na dan 1. januar 2019

Postavka v EUR	31.12.2018	Sprememba MSRP 16	1.1.2019
SREDSTVA			
Dolgoročna sredstva	0	1.008.750	1.008.750
Pravica do uporabe najetih sredstev	0	1.008.750	1.008.750
SKUPAJ SREDSTVA	0	1.008.750	1.008.750
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Dolgoročne obveznosti	0	534.978	534.978
Dolgoročne finančne obveznosti iz najem	0	534.978	534.978
Kratkoročne obveznosti	0	473.772	473.772
Kratkoročne finančne obveznosti iz najem	0	473.772	473.772
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI	0	1.008.750	1.008.750

Učinek sprejetja standarda MSRP 16 na izkaz poslovnega izida družbe DEM v obdobju od 1. januar do 31. december 2019

Postavka v EUR	MSRP 16
Amortizacija pravic do upora	480.853
Stroški najema	(495.092)
Poslovni izid iz poslovanja	14.239
Odhodki financiranja	21.323
Poslovni izid pred davki	(7.083)

Standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, vendar še niso sprejeti

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so bili izdani naslednji standardi, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki pa še niso stopili v veljavo:

- **Spremembe MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov in MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake** – Opredelitev Bistven (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje).

Spremembe MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov in MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake – Opredelitev Bistven, ki jih je OMRS objavil 31. oktobra 2018. Spremembe pojasnjujejo opredelitev izraza bistven in kako ga je treba vključiti v napotke glede opredelitev.

- **Spremembe MSRP 9 – Finančni instrumenti, MRS 39 – Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje in MSRP 7 – Finančni instrumenti: razkritja** – Reforma referenčnih obrestnih mer (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje).

Spremembe MSRP 9 – Finančni instrumenti, MRS 39 – Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje in MSRP 7 – Finančni instrumenti: razkritja – Reforma referenčnih obrestnih mer, ki jo je OMRS izdal 26. septembra 2019. Spremembe reforme referenčnih obrestnih mer:

- spreminjajo posebne zahteve glede obračunavanja varovanja pred tveganji tako, da lahko podjetja obračunavajo varovanje pred tveganji ob predpostavki, da se referenčna obrestna mera, na kateri temeljijo varovani denarni tokovi in denarni tokovi od instrumenta za varovanje, zaradi reforme referenčnih obrestnih mer ne bodo spremenili;
- so obvezne za vsa razmerja varovanja pred tveganjem, na katera reforma referenčnih obrestnih mer neposredno vpliva;
- niso namenjene olajševanju drugih posledic reforme referenčnih obrestnih mer (če razmerje varovanja pred tveganjem ne izpolnjuje več zahtev za obračunavanje varovanja pred tveganji iz razlogov, ki niso navedeni v spremembah, je treba prenehati z obračunavanjem varovanja pred tveganjem) in
- zahtevajo posebna razkritja o tem, v kolikšni meri spremembe reforme vplivajo na razmerja varovanja pred tveganji med podjetji.

- **Spremembe sklicevanj na konceptualni okvir v MSRP** (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje).

Spremembe sklicevanj na konceptualni okvir v MSRP, ki jih je OMRS izdal 29. marca 2018. OMRS je zaradi revizije konceptualnega okvira za MSRP posodobil sklicevanje nanj v standardih MSRP. Dokument vsebuje spremembe MSRP 2, MSRP 3, MSRP 6, MSRP 14, MRS 1, MRS 8, MRS 34, MRS 37, MRS 38, OPMSRP 12, OPMSRP 19, OPMSRP 20, OPMSRP 22 in SIC-32. Namen sprememb je podpora prehodu na revidirani konceptualni okvir za podjetja, ki s pomočjo tega okvira razvijajo svoje računovodske usmeritve, kadar se za določeno transakcijo ne uporablja noben standard MSRP.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov, ki na dan 31. december 2019 (spodaj navedeni datumi začetka veljavnosti veljajo za MSRP, kot jih je izdal OMRS):

▪ MSRP 14 – Zakonsko predpisani odlog plačila računov

(velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje) – Evropska komisija je sklenila, da ne bo pričela postopka potrjevanja tega vmesnega standarda ter da bo počakala na izdajo njegove končne verzije.

MSRP 14 – Zakonsko predpisani odlog plačila računov, ki ga je OMRS objavil 30. januarja 2014. Cilj standarda je omogočiti podjetjem, ki MSRP uporabljajo prvič in ki zakonsko predpisane odloge plačila računov trenutno pripoznavajo v skladu s prejšnjimi SSRN, da ob prehodu na MSRP s takšnim pripoznavanjem nadaljujejo.

▪ MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe

(velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje).

MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe, ki ga je OMRS objavil 18. maja 2017. Novi standard zahteva merjenje zavarovalnih obveznosti po trenutni vrednosti izpolnjevanja in prinaša enotnejšo metodo merjenja in predstavitev za vse zavarovalne pogodbe. Namen zahtev je zagotoviti dosledno in na načelih temelječe obračunavanje zavarovalnih pogodb. MSRP 17 nadomešča MSRP 4 – Zavarovalne pogodbe in z njim povezana pojasnila.

▪ Spremembe MSRP 3 – Poslovne združitve – Opredelitev poslovnega subjekta

(v veljavi za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema enak datumu začetka prvega letnega poročevalskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2020 ali pozneje, in pridobitve sredstev, do katerih pride na začetku tega obdobja ali po njem).

Spremembe MSRP 3 – Poslovne združitve – Opredelitev poslovnega subjekta, ki jih je OMRS izdal 22. oktobra 2018. Spremembe so bile uvedene za izboljšanje opredelitve poslovnega subjekta. Spremenjena opredelitev izpostavlja, da je namen poslovanja poslovnega subjekta zagotavljati blago in storitve za stranke, medtem ko je prejšnja opredelitev poudarjala donose v obliki dividend, nižje stroške in druge gospodarske koristi za vlagatelje ter druge deležnike. Poleg spremenjene ubeseditve je Odbor podal dodatne napotke k opredelitvi.

▪ Spremembe MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem oz. skupnim podvigom, ter nadaljnje spremembe

(datum pričetka veljavnosti je odložen za nedoločen čas do zaključka raziskovalnega projekta v zvezi s kapitalsko metodo).

Spremembe MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem oz. skupnim podvigom, ki jih je OMRS objavil 11. septembra 2014. Spremembe se nanašajo na razhajanje zahtev po MRS 28 in MSRP 10 ter pojasnjujejo, da je obseg pripoznavanja dobička oz. izgube pri poslu s pridruženim podjetjem ali pri skupnem podvigu odvisen od tega, ali prodana oz. prispevana sredstva predstavljajo poslovni subjekt.

Družba predvideva, da uvedba teh novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Obračunavanje varovanja pred tveganjem v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU ni sprejela, ostaja še naprej neregulirano.

Družba ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s finančnimi sredstvi ter obveznostmi v skladu z MRS 39 – Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze podjetja, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi družbe so pripravljani na osnovi izvirnih vrednosti bilančnih postavk.

Valutna poročanja

Funkcijska in predstavitevna valuta

Računovodski izkazi v tem poročilu so predstavljeni v evrih (EUR) brez centov, ki je hkrati funkcijska in predstavitevna valuta družbe. Zaradi zaokroževanja vrednostnih podatkov lahko prihaja do nepomembnih odstopanj v seštevkih v preglednicah.

Prevedba tujih valut

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti ob koncu poročevalskega obdobja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju.

Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, in sicer po neto načelu (razlika med pozitivnimi in negativnimi tečajnimi razlikami med prihodki oziroma razlika med negativnimi in pozitivnimi tečajnimi razlikami med odhodki).

Uporaba ocen in presoje

Priprava računovodskih izkazov zahteva, da direktor oblikuje določene ocene in predpostavke, ki vplivajo na izkazane zneske sredstev in obveznosti, prihodkov in odhodkov ter razkritja pogojnih sredstev in obveznosti v poročevalnem obdobju.

Ocene in predpostavke temeljijo na preteklih izkušnjah in drugih dejavnikih, ki se v danih okoliščinah štejejo za utemeljene, na podlagi katerih so izražene presoje o knjigovodski vrednosti sredstev in obveznosti.

Ker so ocene in predpostavke podvržene subjektivni presoji in določeni stopnji negotovosti, se poznejši dejanski rezultati lahko razlikujejo od ocen. Ocene se redno preverjajo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, v katerem so bile ocene spremenjene, če sprememba vpliva samo na to obdobje, ali v obdobju spremembe in v prihodnjih obdobjih, če sprememba vpliva na prihodnja obdobja.

Ocene in predpostavke so prisotne pri najmanj naslednjih presojah:

- oceni dobe koristnosti amortizirljivih sredstev (poglavje pojasnila k računovodskim izkazom - neopredmetena sredstva ter nepremičnine, naprave in oprema);
- preizkusu oslabitve nepremičnin, naprav in opreme v pridobivanju (poglavje razkritja k računovodskim izkazom - razkritje 2);
- oceni udenarljive vrednosti terjatev do kupcev (razkritje finančni instrumenti in tveganja – kreditno tveganje stran 109);
- oceni rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi (poglavje razkritja k računovodskim izkazom - razkritje 16);
- oceni drugih rezervacij (poglavje razkritja k računovodskim izkazom - razkritje 17).

Podružnice in predstavništva

Družba nima podružnic.

Pomembne računovodske usmeritve

Računovodski izkazi družbe so izdelani na osnovi računovodskih usmeritev, prikazanih v nadaljevanju. Navedene računovodske usmeritve so uporabljene za obe predstavljeni leti, razen če ni drugače navedeno.

Kadar je bilo potrebno, smo primerjalne informacije prilagodili, tako da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva sodijo med dolgoročna sredstva in omogočajo izvajanje dejavnosti družbe, pri tem pa fizično ne obstajajo. Med neopredmetenimi sredstvi družba izkazuje dolgoročne premoženjske pravice.

Neopredmeteno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vštejejo tudi uvozne ali nevračljive nakupne terjatve, po odštetju trgovskih in drugih popustov, ter vsi stroški, neposredno pripisljivi pripravljanju sredstva za nameravano uporabo. Stroški izposojanja, ki se pripišejo neposredno nakupu neopredmetenega sredstva v pripravi (to je do aktivacije sredstva), se pripoznajo kot del nabavne vrednosti takega sredstva.

Za poznejše merjene neopredmetenih sredstev se uporablja model nabavne vrednosti.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela neopredmetenega sredstva. Amortizacija se začne obračunavati od nabavne vrednosti, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo.

Preostala vrednost neopredmetenega sredstva je ocenjeni znesek, ki bi ga družba v sedanosti dobila pri odtujitvi sredstva po zmanjšanju za ocenjene stroške odtujitve, če bi bilo sredstvo že toliko staro in v takšnem stanju, kot se pričakuje ob koncu njegove dobe koristnosti. Družba nima neopredmetenih sredstev, za katere bi ob nabavi evidentirala preostalo vrednost.

Neopredmetena sredstva z nedoločenimi dobami koristnosti se ne amortizirajo, temveč se slabijo. Amortizacijske metode, dobe koristnosti in preostale vrednosti skupin neopredmetenih sredstev se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo. V primeru podaljšane dobe koristnosti se stroški obračunane amortizacije v poslovnem letu zmanjšajo, v primeru skrajšanja dobe koristnosti pa povečajo. Prilagoditev dobe koristnosti je potrebno preračunati tako, da se bo neopredmeteno sredstvo dokončno amortiziralo v novi predvideni dobi koristnosti. Sprememba dobe koristnosti se obravnava kot sprememba računovodske ocene ter vpliva le na obdobje, v katerem je bila računovodska ocena spremenjena, in na vsako naslednje obdobje v preostali dobi koristnosti.

Ocenjene dobe koristnosti za posamezna neopredmetena sredstva so:

	v letih od - do
Računalniški programi	3 - 5
Licence	3 - 5
Druge dolgoročne premoženjske pravice	5

Poznejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarski koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se stroški nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj, ko pride do njih.

Nepremičnine, naprave in oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so del dolgoročnih sredstev v lasti družbe, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti družbe. Nepremičnine, naprave in oprema vključujejo zemljišča, zgradbe, proizvodjalno opremo, drugo opremo ter nepremičnine, naprave in opremo v pridobivanju.

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube iz oslabitev, razen zemljišč in drugih sredstev, ki se ne amortizirajo in ki se prikažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za vse oslabitve. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi posameznega sredstva.

Deli naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva. Stroški izposojanja, ki se pripišejo neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi (to je do aktivacije sredstva), se pripoznajo kot del nabavne vrednosti takega sredstva.

Za poznejše merjenje nepremičnin, naprav in opreme se uporablja model nabavne vrednosti.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela sredstva in preostale vrednosti. Amortizacija se začne obračunavati od nabavne vrednosti, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Sredstva v gradnji oziroma izdelavi se ne amortizirajo.

Amortizacijske metode, dobe koristnosti in preostale vrednosti skupin sredstev se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo.

V primeru podaljšanja dobe koristnosti družba zmanjša, v primeru skrajšanja dobe koristnosti pa poveča že obračunane stroške amortizacije v obravnavanem poslovnem letu. Prilagoditev dobe koristnosti je potrebno preračunati tako, da se bo sredstvo dokončno amortiziralo v novi predvideni dobi koristnosti.

Sprememba dobe koristnosti se obravnava kot sprememba računovodske ocene ter vpliva le na obdobje v katerem je bila računovodska ocena spremenjena in na vsako naslednje obdobje v preostali dobi koristnosti.

Ocenjene dobe koristnosti za posamezne nepremičnine, naprave in opremo so:

	v letih od - do
Zgradbe	20 - 80
Deli zgradb	17 - 40
Proizvajalna oprema	10 - 65
Računalniška oprema	4 - 20
Pohištvo	8 - 33
Drobni inventar	5
Osebna vozila	7
Druga vozila	7 - 15
Druge naprave in oprema	3 - 33

Stroški zamenjave nekega dela sredstva se pripišejo knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v družbo, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi stroški (npr. tekoče vzdrževanje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko pride do njih.

Preostala vrednost sredstva je ocenjeni znesek, ki bi ga družba v tistem trenutku prejela za odtujitev sredstva, po zmanjšanju za pričakovane stroške odtujitve, če bi starost in stanje sredstva že nakazovala na konec njegove dobe koristnosti. Družba nima nepremičnin, naprav in opreme, za katere bi ob nabavi opredelila preostalo vrednost.

Dobički in izgube, nastali pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme, se ugotavljajo kot razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega sredstva in se izkažejo med drugimi poslovnimi prihodki oziroma odpisi vrednosti.

Najeta sredstva

Najeta sredstva vključujejo najem prostora varne celice in prostora UPS ter najem oz. zakup telekomunikacijskih storitev.

Po začetnem pripoznanju je najeto sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe izkazano po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube iz oslabitev.

Pri amortiziranju sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe so uporabljene zahteve, ki veljajo za istovrstna sredstva, ki jih ima družba v lasti.

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine (zgradbe oziroma deli zgradb), ki jih ima družba v lasti, z namenom pridobivanja najemnin ali večanja vrednosti premoženja. Naložbene nepremičnine se ne uporabljajo za proizvodnjo in prodajo blaga oziroma storitev ter za administrativne namene ali za običajno poslovanje.

Naložbene nepremičnine se merijo po modelu nabavne vrednosti. Po pripoznanju se sredstvo pripozna po njegovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Amortizacijske stopnje in obračun amortizacije družba obravnava enako kot pri nepremičninah.

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe

Naložbe v odvisne družbe so tiste, v katerih ima družba prevladujoč vpliv in za to skupino družb matična družba skupine praviloma sestavlja tudi skupinske računovodske izkaze.

V računovodskih izkazih so naložbe v odvisne družbe izkazane po nabavni vrednosti.

Družba pripoznava prihodke iz finančne naložbe v obdobju, ko je sprejet sklep o izplačilu deležev v dobičku.

Dodatni vložki v odvisne družbe povečujejo nabavno vrednost naložb.

Morebitni znaki slabitve naložb v odvisne družbe se ugotavljajo na letni ravni. V primeru, da obstajajo nepristranski dokazi, da je nastala izguba zaradi oslabitve, se znesek izgube izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančne naložbe in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po tržni obrestni meri za podobne naložbe in pripozna kot poslovni odhodek.

Dolgoročne finančne naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe

Naložbe v pridružene družbe so tiste, v katerih ima družba oziroma skupina podjetij, v katero družba spada, pomemben vpliv, praviloma se njen delež v takih družbi giblje med 20 in 50 %.

Naložbe v skupaj obvladovane družbe so tiste, v katerih družba skupaj z drugimi lastniki skupno obvladuje delovanje take družbe in sicer na podlagi pogodbeno dogovorjene delitve obvladovanja.

Tako naložbe v pridružene kot v skupaj obvladovane družbe so v računovodskih izkazih družbe izkazane po nabavni vrednosti.

Morebitni znaki slabitve naložb v pridružene družbe se ugotavljajo na letni ravni. V primeru, da obstajajo nepristranski dokazi, da je nastala izguba zaradi oslabitve, se znesek izgube izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo naložbe in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po tržni obrestni meri za podobne naložbe in pripozna kot poslovni odhodek.

Finančni instrumenti

Finančna sredstva

Finančni instrumenti družbe se ob začetnem pripoznanju razvrstijo v eno od naslednjih skupin:

- finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti,
- finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa in
- finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Razvrstitev je odvisna od izbranega poslovnega modela za upravljanje sredstev in od tega ali družba pridobiva pogodbene denarne tokove iz naslova finančnih instrumentov izključno iz naslova plačil glavnice in obresti od neporavnane zneska glavnice. Z izjemo terjatev iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, ob prvotnem pripoznanju družba izmeri finančno sredstvo po pošteni vrednosti, ki je povečana za stroške transakcije. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, se merijo po transakcijski ceni.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida vključujejo finančna sredstva, namenjena trgovanju, finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida in finančna sredstva, ki jih mora družba izmeriti po pošteni vrednosti.

Finančna sredstva so razvrščena med sredstva, namenjena trgovanju, če so pridobljena z namenom prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. Izvedeni finančni instrumenti so razvrščeni v skupino finančnih sredstev, ki so namenjena trgovanju, razen v primeru instrumentov učinkovitega varovanja pred tveganjem.

Finančna sredstva, ki ustvarjajo denarne tokove in ki niso izključno plačila glavnice in obresti, se razvrstijo in izmerijo po pošteni vrednosti preko poslovnega izida ne glede na izbran poslovni model.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida so v izkazu finančnega položaja izkazana po pošteni vrednosti vključno z neto spremembo poštene vrednosti, ki je pripoznana v izkazu poslovnega izida.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)

Finančna sredstva pripoznana po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, ki imajo naravo kapitalskega instrumenta, so tista finančna sredstva, ki izpolnjujejo opredelitev kapitala v skladu z MRS 32 – Finančni instrumenti, in za katera se družba odloči za nepreklicno razvrstitev v skupino kapitalskih instrumentov po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa ter jih ne poseduje za namen trgovanja. Razvrstitev se določi po posameznem finančnem instrumentu.

Dobički in izgube iz naslova teh finančnih sredstev se nikoli ne prerazporedijo v izkaz poslovnega izida.

Finančna sredstva po odplačni vrednosti

Med finančna sredstva po odplačni vrednosti družba razvršča finančna sredstva, ki jih poseduje v okviru poslovnega modela za pridobivanje pogodbenih denarnih tokov in če denarni tokovi predstavljajo izključno plačila glavnice in obresti od neporavnane glavnice. Družba med finančna sredstva po odplačni vrednosti razvršča posojila in terjatve. Glede na zapadlost so razvrščena med kratkoročna finančna sredstva (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročna finančna sredstva (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja).

Finančna sredstva po odplačni vrednosti so na začetku pripoznana po pošteni vrednosti, povečani za neposredne stroške posla. Po začetnem pripoznanju se izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavne obrestne mere, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi, spremembe ali oslabitvi.

Finančne obveznosti

Med finančne obveznosti družba vključuje prejeta posojila in obveznosti do dobaviteljev. Ob začetnem pripoznanju se razvrstijo med finančne obveznosti po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, prejeta posojila ali obveznosti iz poslovanja. Vse druge finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja, oziroma ko družba postane pogodbeni stranka v zvezi z instrumentom. Razen prejetih posojil se vse finančne obveznosti ob začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti.

Prejeta posojila se merijo po odplačni vrednosti z uporabo veljavne obrestne mere. Glede na zapadlost so posojila razvrščena med kratkoročne finančne obveznosti (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročne finančne obveznosti (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja). Vsi dobički in izgube se pripoznajo v izkazu poslovnega izida ob odpravi pripoznanja finančne obveznosti in v okviru amortizacije veljavne obrestne mere.

Družba odpravi pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

Sredstva razpoložljiva za prodajo

Sredstvo ali skupina sredstev, namenjenih za prodajo, so tista, za katera se utemeljeno predvideva, da bo njihova vrednost poravnana s prodajo v naslednjih 12 mesecih, ne pa z nadaljnjo uporabo.

Sredstvo ali skupina sredstev, namenjenih za prodajo, se izmeri po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer po tisti, ki je manjša.

Zaloge

Zaloge so vrednotene po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Izvirna vrednost zajema nabavno vrednost, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Nakupna cena je zmanjšana za dobljene popuste. Neposredni stroški nabave so prevozniki stroški, stroški nakladanja, prekladanja in razkladanja, stroški spremljanja blaga in drugi stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno pridobljenemu trgovskemu blagu in materialu. Popusti pri nakupni ceni obsegajo tako tiste, ki so navedeni na računu, kot tiste, ki so dobljeni kasneje in se nanašajo na posamezno nabavo.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena na podlagi prodajne cene v običajnem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

Če se cene v obračunskem obdobju novo nabavljenih količinskih enot razlikujejo od cen količinskih enot iste vrste v zalogi, se med letom za zmanjšanje teh količin uporablja metoda zaporednih cen (fifo).

Odpisi poškodovanih, pretečenih, neuporabnih zalog se opravijo redno med letom po posameznih postavkah.

Najmanj enkrat na leto in sicer po stanju na dan izdelave letnih računovodskih izkazov se oceni dokaze o oslabitvi zalog. Oslabljenost zalog se oceni za vsako posamezno vrsto zalog. Posamezne vrste zalog se razporedi v skupine zalog s podobnimi lastnostmi, na podlagi časovne komponente gibanja zalog. Pri oceni oslabitve za posamezno skupino se uporabljajo kriteriji strokovne presoje, nadaljnje uporabe ali prodaje.

Oslabitev sredstev

Finančna sredstva

V skladu z MSRP 9 je družba s 1.1.2018 prešla iz modela nastalih izgub na model pričakovanih izgub v skladu s katerim družba pripoznava ne samo nastale izgube, temveč tudi izgube, za katere se pričakuje, da bodo nastale v prihodnosti.

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih prihodnjih denarnih tokov iz naslova tega sredstva, ki se dajo zanesljivo izmeriti.

Objektivni dokazi o oslabitvi finančnih sredstev so lahko: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika; znaki, da bo dolжник šel v stečaj; prestrukturiranje zneska, ki so ga drugi dolžni družbi, če se ta strinja; izginotje delujočega trga za tovrstni instrument.

Oslabitev terjatev in danih posojil

Če se oceni, da knjigovodska vrednost terjatve presega njeno pošteno, to je udenarljivo vrednost, se terjatev slabi.

Za dokončne odpise terjatev so potrebne ustrezne dokazne listine: pravnomočni sklepi prisilne poravnave, stečajnega postopka, sodne odločbe ali druge ustrezne listine.

Ocena slabitev temelji na pričakovanih kreditnih izgubah, povezanih z verjetnostjo neplačil terjatev in posojil v naslednjih 12 mesecih, razen če se je kreditno tveganje bistveno povečalo od začetnega pripoznanja. V teh primerih ocena slabitev temelji na verjetnosti neplačila v obdobju celotnega trajanja finančnega sredstva (LECL). Pričakovane kreditne izgube predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi in vsemi denarnimi tokovi, za katere družba pričakuje, da jih bo prejela. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja.

Slabitve za pričakovane kreditne izgube se ocenjujejo v dveh fazah. Za kreditne izpostavljenosti, pri katerih po začetnem pripoznanju ni bilo znatnega povečanja kreditnega tveganja, se slabitve za pričakovane kreditne izgube pripoznajo za kreditne izgube, ki so posledica neplačil, ki so možna v naslednjih 12 mesecih. Za tiste kreditne izpostavljenosti, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, družba pripozna popravek iz naslova izgub, ki jih pričakuje v preostali življenjski dobi izpostavljenosti, ne glede na obdobje neplačila.

Kot dvomljive terjatve do drugih se izkažejo tiste, ki niso poravnane v roku 180 dni od datuma zapadlosti.

Kot sporne terjatve se štejejo tiste, ki izpolnjujejo enega izmed naslednjih pogojev:

- na sodišču se je pričel sodni postopek izterjave,
- objavljen je sklep o začetku postopka prisilne poravnave, likvidacije ali stečaja.

Oslabljenost terjatev, ki same zase niso pomembne, se oceni skupno, in sicer tako, da se terjatve vključijo v skupino s podobnimi značilnostmi tveganja. Družba oblikuje skupine terjatev na podlagi zapadlosti terjatev. Pri oceni skupne oslabilve družba uporablja pretekli razvoj verjetnosti neizpolnitve, čas povrnitve in znesek nastale izgube, ki je popravljen za oceno uprave o tem, ali so dejanske izgube zaradi tekočih gospodarskih in kreditnih pogojev lahko večje ali manjše od izgub, kot jih predvideva pretekli razvoj.

V primeru, da so bila opravljena vsa dejanja s skrbnostjo dobrega gospodarja za doseg poplačila določene neporavnane terjatve in v primeru, da bi bilo zaradi višine zneska terjatve za družbo negospodarno, da se gre v postopek izterjave preko sodišča, se terjatev v celoti dokončno odpiše na podlagi sklepa posloводства.

Družba oceni dokaze o oslabilvi posojil za vsako posojilo posamično.

Izguba zaradi oslabilve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po udenarljivi vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi prihodnjimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvirni veljavni obrestni meri. Izgube se pripoznajo med poslovnimi odhodki v poslovnem izidu.

Oslabitev finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa

Odhodki zaradi oslabilve finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa se pripoznajo preko drugega vseobsegajočega donosa in se nikoli ne pripoznajo v izkazu poslovnega izida, niti ne ob prodaji oslabiljenega finančnega sredstva.

Nefinančna sredstva

Družba ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost pomembnih nefinančnih sredstev z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabilve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo.

Za namen preizkusa oslabilve se sredstva, ki jih ni mogoče preizkusiti posamično, uvrstijo v najmanjšo možno skupino sredstev, ki ustvarjajo denarne tokove iz nadaljnje uporabe in, ki so pretežno neodvisna od prejemkov drugih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoča enota).

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova/njena knjigovodska vrednost presega njegovo/njeno nadomestljivo vrednost. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida.

Družba izgube zaradi oslabilve v preteklih obdobjih ob koncu poročevalskega obdobja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja.

Izguba zaradi oslabilve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabilve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabilve.

Kapital

Celotni kapital družbe je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati, pri čemer se velikost kapitala popravi glede na tedaj dosegljivo ceno čistega premoženja.

Opredeljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, ter z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšuje ga izguba pri poslovanju in izplačila lastnikom, povečuje pa dobiček ustvarjen v obdobju.

Osnovni kapital predstavlja denarni vložek lastnika.

Splošni prevrednotovalni popravki kapitala so dne 31. decembra 2002 v skladu s tedaj veljavnimi Slovenskimi računovodskimi standardi vključevali revalorizacijo osnovnega kapitala pred letom 2002. Popravek zaradi prehoda na nove Slovenske računovodske standarde je bil prenesen v kapitalne rezerve.

Zakonske in druge rezerve iz dobička so zneski, ki so namensko zadržani iz dobička predhodnih let, predvsem za poravnavo potencialnih prihodnjih izgub. Oblikovane so na podlagi sklepa ustreznega organa vodenja in nadzora.

Med rezervo za pošteno vrednost so izkazani aktuarski dobički oziroma izgube iz naslova rezervacij za zaposlene za odpravnine ob upokojitvi.

V zadržanem poslovnem izidu je izkazan še nerazporejen dobiček tekočega leta.

Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade, diskontirane na konec poslovnega leta. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi in stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun z uporabo projicirane enote pripravi aktuar, ki se izbere na nivoju skupine. Plačila za odpravnine ob upokojitvi in izplačila jubilejnih nagrad zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

Zasluzki zaposlenih

Obveze kratkoročnih zaslužkov zaposlenih so merjene brez diskontiranja in so izkazane med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno. Obveznosti so izkazane v višini, za katero se pričakuje plačilo v obliki kratkoročnim prejemkov, če ima družba sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklega opravljenega dela zaposlene osebe in je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti.

Druge rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Vrednost rezervacije mora biti enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki bodo po pričakovanju potrebni za poravnavo obveze. Ker so rezervacije namenjene pokrivanju verjetnih, ne pa gotovih obveznosti, je znesek, pripoznan kot rezervacija, najboljša ocena izdatkov, potrebnih za poravnavo obveze, obstoječe na dan izkaza finančnega položaja. Pri doseganju najboljše ocene rezervacije se upoštevajo tveganja in negotovosti, ki neizogibno spremljajo dogodke in okoliščine.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane. To pomeni, da se v poslovnem letu takšni stroški oziroma odhodki ne pojavijo več v poslovnem izidu. V primeru, da se predvidene obveznosti ne pojavijo, se znesek oblikovanih rezervacij odpravi in izkaže med drugimi poslovnimi prihodki.

Druga sredstva in obveznosti

Med drugimi sredstvi so izkazane dolgoročne in kratkoročne aktivne časovne razmejitve (odloženi stroški in nezaračunani prihodki, razen za prihodke iz prodajnih pogodb).

Odloženi stroški oziroma odhodki so zneski, ki ob svojem nastanku še ne bremenijo poslovnega izida. Nezaračunani prihodki so prihodki, ki se upoštevajo v poslovnem izidu, čeprav še niso bili zaračunani.

Med drugimi obveznostmi so izkazane kratkoročne pasivne časovne razmejitve (vnaprej vračunani stroški). Vnaprej vračunani stroški so zneski, ki se še niso pojavili, ampak se bodo v prihodnje in že trenutno vplivajo na poslovni izid.

Pogojne obveznosti in pogojna sredstva

Pogojna obveznost je:

- možna obveznost, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katere obstoj potrdi samo pojavitev ali nepojavitev enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki jih družba ne obvladuje v celoti ali

- sedanja obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov, vendar se ne priznava, ker ni verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi, ali zneska obveze ni mogoče izmeriti dovolj zanesljivo.

Pogojno sredstvo je možno sredstvo, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katerega obstoj potrdi le pojavitev ali nepojavitev enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki jih družba ne obvladuje v celoti.

Družba pogojnih obveznosti in sredstev še ne priznava v izkazu finančnega položaja.

Med pogojnimi obveznostmi družba izkazuje dana poroštva.

Prihodki iz pogodb s kupci

Prihodki iz pogodb s kupci se priznajo ob prenosu obvladovanja blaga ali storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega družba meni, da bo do njega upravičena v zameno za to blago ali storitve. Prihodki iz pogodb s kupci se priznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste.

Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov in ko družba preneha odločati o prodanih proizvodih.

Pogodbe s kupci zajemajo prodajo blaga in storitev, ki jih družba v računovodskih izkazih izkazuje ločeno.

Prodaja blaga

Pri prodaji blaga, izvršitvena obveza nastane ob dobavi blaga. Prodajo blaga v glavnini predstavlja prodaja električne energije.

V primeru, da ima družba več pozitivnih, kot negativnih tečajnih razlik iz poslovanja, te izkaže med čistimi prihodki od prodaje blaga.

Prodaja storitev

Prodaja storitev se priznava v obračunskem obdobju, v katerem se opravijo storitve, glede na zaključek posla, ocenjenega na podlagi dejansko opravljene storitve kot sorazmernega dela celotnih storitev (poslovne storitve, najem sistemske in TK infrastrukture, najem poslovnih prostorov, ostale najemnine).

Drugi poslovni in finančni prihodki

Drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki, so prihodki od črpanja odloženih prihodkov, dobički pri prodaji stalnih sredstev, odprave slabitev terjatev, prejete odškodnine in pogodbene kazni ter podobni prihodki.

Prihodki iz naslova obračunanih zamudnih obresti in z njimi povezane terjatve se ob nastanku priznajo, če je verjetno, da bodo gospodarske koristi povezane s poslom, pritekale v družbo. V nasprotnem primeru se obračuni zamudnih obresti evidentirajo kot pogojna sredstva in v poslovnih knjigah družbe priznajo ob plačilu. Evidentiranje zamudnih obresti se obravnava individualno.

Finančni prihodki obsegajo prihodke iz deležev v naložbah, obresti danih posojil in depozitov ter prihodke od prodaje finančnih naložb.

Odhodki

Odhodki se priznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstev ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni odhodki se priznajo, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog, proizvodov in nedokončane proizvodnje, oziroma ko je trgovsko blago prodano. Stroški, ki se ne morejo zadrževati v zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje so ob svojem nastanku že priznani kot poslovni odhodki.

Stroški materiala so izvirni stroški kupljenega materiala, ki se neposredno porablja pri ustvarjanju poslovnih učinkov (neposredni stroški materiala), pa tudi stroški materiala, ki nimajo take narave in so zajeti v ustrezne namenske (funkcionalne) skupine posrednih poslovnih stroškov.

V prvo podskupino spadajo stroški surovin, drugih materialov in kupljenih delov ter polproizvodov, katerih porabo je mogoče povezovati z ustvarjanjem poslovnih učinkov. V drugo skupino spadajo stroški pomožnega materiala za vzdrževanje nepremičnin, naprav in opreme, drobnega inventarja, katerega doba koristnosti ne presega leta dni, pisarniškega materiala, strokovne literature in drugega.

Stroški storitev so izvirni stroški kupljenih storitev, ki so neposredno potrebne pri nastajanju poslovnih učinkov (stroški neposrednih storitev), pa tudi stroški storitev, ki nimajo take narave in so zajeti v ustrezne namenske (funkcionalne) skupine posrednih poslovnih stroškov.

V prvo skupino spadajo stroški predvsem storitev pri izdelovanju proizvodov, v drugo pa predvsem prevoznih storitev, storitev za vzdrževanje, reklamnih storitev, reprezentance, zavarovalnih premij, plačilnega prometa in drugih bančnih storitev (razen obresti), najemnin, svetovalnih storitev, službenih potovanj in podobnih storitev.

Med **odpisi vrednosti** so izkazani stroški amortizacije, ki so povezani z doslednim prenašanjem vrednosti amortizirljivih neopredmetenih sredstev ter nepremičnin, naprav in opreme v poslovni izid.

Prav tako so med odpisi vrednosti izkazani odpisi in izgube pri prodaji neopredmetenih sredstev in nepremičnin, naprav in opreme ter izgube iz naslova oslabitve terjatev do kupcev in zalog.

Stroški dela so izvirni stroški, ki se nanašajo na obračunane plače in ostala izplačila zaposlenim v bruto zneskih pa tudi na dajatve, ki se obračunavajo od te osnove in niso sestavni del bruto zneskov.

Drugi poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi oblikovanjem rezervacij, dajatvami za varstvo okolja koncesninami, donacijami in drugimi dajatvami.

Finančni odhodki obsegajo druge finančne odhodke (stroški obresti).

Obdavčitev

Davki vključujejo obveznosti za odmerjeni davek in odloženi davek. Odmerjeni davek je izkazan v izkazu poslovnega izida. Odloženi davek je izkazan v izkazu poslovnega izida in izkazu finančnega položaja.

Obveznosti za odmerjeni davek temeljijo na obdavčljivem dobičku za poslovno leto. Obdavčljivi dobiček se razlikuje od čistega dobička, poročanega v poslovnem izidu, ker izključuje postavke prihodkov ali odhodkov, ki so obdavčljive ali odbitne v drugih letih, in tudi postavke, ki niso nikoli obdavčljive ali odbitne. Obveznost družbe za odmerjeni davek se izračuna z uporabo davčnih stopenj, ki so veljavne na dan poročanja.

Odloženi davek je v celoti izkazan z uporabo metode obveznosti po izkazu finančnega položaja začasne razlike, ki nastajajo med davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti ter njihovimi knjigovodskimi vrednostmi v računovodskih izkazih.

Odloženi davek se določi z uporabo davčnih stopenj (in zakonov), ki so bili veljavni na dan izkaza finančnega položaja in za katere se pričakuje, da bodo uporabljeni, ko se odložena terjatev za davek realizira ali pa se odložena obveznost za davek poravna.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če obstaja verjetnost, da bo v prihodnosti na razpolago obdavčljiv dobiček, iz katerega bo mogoče koristitičasne razlike. Predstavlja višino obračunanega davka od dohodka pravnih oseb od odbitnih časnih razlik.

V letu 2018 je bila veljavna davčna stopnja davka od dohodkov pravnih oseb 19 %. V letu 2019 je po trenutno veljavni davčni zakonodaji veljavna davčna stopnja davka od dohodkov pravnih oseb 19 %.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

Izkaz vseobsegajočega donosa zajema vse spremembe v kapitalu v tekočem obdobju, ki so nastale iz vseh transakcij in dogodkov, razen tistih, ki so posledica transakcij z lastnikom.

Izkaz denarnih tokov

V izkazu denarnih tokov prikazujemo spremembe stanja denarnih sredstev in denarnih ustreznikov za poslovno leto, za katero se sestavlja.

Denarna sredstva družbe so denar na transakcijskih računih, depoziti na odpoklic in depoziti, vezani do treh mesecev.

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi iz podatkov izkaza finančnega položaja in izkaza poslovnega izida, v skladu z MSRP.

Poročanje po odsekih

Družba v letnem poročilu ne razkriva poslovanja po odsekih. Poročanje po odsekih morajo v letnih poročilih razkriti družbe, s katerih lastniškimi ali dolžniškimi vrednostnicami se javno trguje in družbe, ki šele izdajajo lastniške ali dolžniške vrednostnice na javnih trgih vrednostnic.

Določanje poštene vrednosti

V zvezi z izkazovanjem in razkrivanjem finančnih instrumentov je potrebna predstavitev njihove poštene vrednosti. Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče prodati sredstvo ali zamenjati obveznost med dobro obveščena in voljnima strankama v preišljenem poslu.

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov se upošteva naslednjo hierarhijo ravni določanja poštene vrednosti:

- prva raven zajema kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti.
- druga raven zajema vhodne podatke poleg kotiranih cen, vključenih v prvo raven, ki so neposredno (tj. kot cene) ali posredno (tj. kot izpeljani iz cen) zaznavni za sredstvo ali obveznosti,
- tretja raven zajema vhodne podatke za sredstvo ali obveznost, ki ne temeljijo na zaznavnih tržnih podatkih.

Kotirane cene se uporabljajo kot osnova za določanje poštene vrednosti finančnih instrumentov. V kolikor finančni instrument ne kotira na organiziranem trgu oziroma se trg ocenjuje kot nedelujoč, se uporabi vhodne podatke druge in tretje ravni za ocenitev poštene vrednosti finančnega instrumenta.

Obvladovanje finančnih tveganj

Finančna tveganja, ki jim je izpostavljena družba so kreditno tveganje, likvidnostno tveganje ter obrestno in valutno tveganje.

Vse vrste tveganj so podrobneje opredeljene v poslovnem delu letnega poročila (poglavje Upravljanje tveganj in priložnosti), pri pojasnilih k računovodskih izkazom pa so tveganja predstavljena v povezavi s postavkami v računovodskih izkazih (poglavje Finančni instrumenti in tveganja).

Razkritja k računovodskim izkazom

Razkritja k izkazu finančnega položaja

Neopredmetena sredstva (1)

Med neopredmetenimi osnovnimi sredstvi so izkazana naslednja sredstva:

- služnostne pravice,
- programska računalniška oprema in
- licence.

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Druge dolgoročne premoženjske pravice	339.266	241.751
Skupaj	339.266	241.751

Povečanje neopredmetenih sredstev v letu 2019 v višini 224.379 EUR se nanaša na povečanje dolgoročnih premoženjskih pravic ter na povečanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev v pridobivanju:

- licence za nadgradnjo sistema vodenja HE Vuhred v višini 55.280 EUR,
- programska oprema v višini 17.557 EUR,
- razne licence v višini 151.542 EUR.

Zmanjšanje vrednosti neopredmetenih sredstev v letu 2019 se nanaša na izločitev programske opreme in licenc.

Prenosi/preknjižbe v letu 2019 v višini 21.520 EUR se nanašajo na prenos iz neopredmetenih osnovnih sredstev na opremo.

Gibanje v letu 2019

Postavka v EUR	Druge dolgoročne premoženjske pravice	Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2019	3.435.817	3.435.817
Pridobitve	224.379	224.379
Prenosi - preknjižbe	(21.520)	(21.520)
Odpisi	(374.927)	(374.927)
Nabavna vrednost 31.12.2019	3.263.749	3.263.749
Odpisana vrednost 1.1.2019	3.194.066	3.194.066
Amortizacija	104.916	104.916
Odpisi	(374.499)	(374.499)
Odpisana vrednost 31.12.2019	2.924.483	2.924.483
Knjigovodska vrednost 1.1.2019	241.751	241.751
Knjigovodska vrednost 31.12.2019	339.266	339.266

Gibanje v letu 2018

Postavka v EUR	Druge dolgoročne premoženjske pravice	Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2018	3.227.974	3.227.974
Pridobitve	207.903	207.903
Odpisi	(60)	(60)
Nabavna vrednost 31.12.2018	3.435.817	3.435.817
Odpisana vrednost 1.1.2018	3.099.641	3.099.641
Amortizacija	94.485	94.485
Odpisi	(60)	(60)
Odpisana vrednost 31.12.2018	3.194.066	3.194.066
Knjigovodska vrednost 1.1.2018	128.333	128.333
Knjigovodska vrednost 31.12.2018	241.751	241.751

Družba v svojih knjigovodskih evidencah nima:

- neopredmetenih sredstev, pridobljenih z državno podporo,
- neopredmetenih sredstev, danih kot poroštvo za obveznosti,
- pogodbenih obvez za pridobitev neopredmetenih sredstev.

Na dan 31.12.2019 ima družba za 92.367,17 EUR pogodbenih obvez za pridobitev sredstev.

Nepremičnine, naprave in oprema (2)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Zemljišča	13.138.135	13.145.056
Zgradbe	190.761.455	190.930.744
Proizvajalna oprema	123.011.096	125.952.216
Druga oprema	239.003	228.145
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	19.437.036	27.437.235
Skupaj	346.586.725	357.693.396

V letu 2019 so se povečale nepremičnine, naprave in oprema v višini 9.813.850 EUR.

Zemljišča

Zmanjšanje vrednosti zemljišč v letu 2019 v višini 6.921 EUR se nanaša na prodajo zemljišč.

Zgradbe in objekti

Družba razpolaga s sledečimi vrstami zgradb in objektov:

- zajezitve,
- kanali, nasipi in obrežna zavarovanja,
- proizvodni objekti HE,
- kablovodi,
- ostali gradbeni objekti,
- poslovne zgradbe,
- stanovanjski objekti,
- rekreacijski objekti,
- ostali gradbeni objekti.

Povečanje vrednosti zgradb in objektov, kot del povečanja nepremičnin v pridobivanju v letu 2019 v višini 4.791.580 EUR se nanaša na:

- ohranitev energetskega potenciala in ekološka sanacija akumulacij DEM v višini 1.122.188 EUR,
- sanacija mostu Prepolje/Starše, Formin/Placerovci višini 600.046 EUR,
- sanacija odvodnega kanala HE Formin v višini 597.276 EUR,
- izgradnja MHE v višini 234.832 EUR,
- čiščenje komunalnih odpadnih vod HE Formin višini 184.121 EUR,
- rekonstrukcija žerjavne proge HE Vuhred v višini 160.017 EUR,
- nadomestno cestišče preko objekta jez Markovci v višini 152.614 EUR,
- razširitev zajeznega praga v podslapju jez Markovci v višini 152.093 EUR,
- sanacija poškodb na odvodnem kanalu HE Zlatoličje v višini 138.057 EUR,
- sanacija obloge Ptujskega jezera, ureditev servisne poti ob Ptujskem jezeru v višini 133.883 EUR,
- izgradnja vetrnih elektrarn v višini 125.518 EUR,
- sanacija betonov v predelu vtoka in iztoka HE Fala v višini 108.999 EUR,
- nova betonska površina na vtoku HE Formin v višini 106.407 EUR,
- obnova elektro delavnice HE Dravograd v višini 103.596 EUR,
- obrežno zavarovanje HE Vuzenica v višini 93.939 EUR,
- ureditev 3. etaže strojnice HE Formin v višini 85.830 EUR,
- nadstrešek za bager HE Formin, nadstrešek MHE Markovci, nadstrešek HE Vuhred, nadstrešek HE Zlatoličje v višini 77.503 EUR,
- sanacija usada podslapja HE Vuzenica v višini 73.621 EUR,
- rekonstrukcija lesenega skladišča HE Zlatoličje v višini 61.938 EUR,
- kovinska zaščitna ograja HE Vuzenica, HE Zlatoličje v višini 55.026 EUR,
- sanacija prelivnega zidu in ceste na dovodnem kanalu HE Zlatoličje v višini 47.070 EUR,
- izgradnja kanalizacijskega priključka jez Markovci v višini 41.669 EUR,

- izgradnja ribje steze jez Melje, HE Fala v višini 34.334 EUR,
- izgradnja HE na Muri v višini 33.417 EUR,
- odstranitev podvodnega grebena HE Fala v višini 30.813 EUR,
- obnova kanalizacije, sanitarij in skladišča HE Dravograd v višini 29.028 EUR,
- izvedba deponije plavja HE Zlatoličje v višini 26.540 EUR,
- ureditev dostopa do servisne ceste ob kanalu HE Zlatoličje v višini 24.591 EUR,
- obnova jez Markovci v višini 23.006 EUR,
- energetske sanacije stavb v višini 21.547 EUR,
- konzolni podest MHE Melje v višini 19.524 EUR,
- sanacija opornega zidu v podslapju HE Dravograd v višini 16.837 EUR,
- izgradnja malih čistilnih naprav v višini 14.826 EUR,
- črpalna hidroelektrarna Kozjak v višini 14.723 EUR,
- izgradnja interventnega izpusta za čolne HE Formin v višini 13.652 EUR,
- betonski zadrževalnik na Trbonjski reki v višini 9.261 EUR,
- ostalo v višini 23.238 EUR.

Zmanjšanje vrednosti zgradb in objektov se nanaša na:

- odpis skladiščne zgradbe HE Zlatoličje,
- odpis ograje okoli elektrarne HE Formin,
- delni odpis odvodnega kanala HE Zlatoličje,
- delni odpis strojnično jezovne zgradbe HE Formin,
- delni odpis odvodnega kanala HE Formin.

Naprave in oprema

Povečanje vrednosti naprav in opreme, kot del povečanja OS v pridobivanju v letu 2019 v višini 5.022.270 EUR se nanaša na:

- prenova zapornih tabel obratovalnih zapornic HE Fala v višini 410.220 EUR,
- prenova zapornih tabel obratovalnih zapornic HE Ožbalt v višini 394.435 EUR,
- obnova pretočnega polja 3 HE Dravograd v višini 342.494 EUR,
- sanacija generatorja 3 HE Ožbalt v višini 297.677 EUR,
- rekonstrukcija HE Formin v višini 342.132 EUR,
- prenova sekundarnih sistemov HE Dravograd, HE Vuzenica, HE Mariborski otok v višini 243.457 EUR,
- nadgradnja sistema vodenja HE Vuhred, HE Ožbalt v višini 240.560 EUR,
- havarija zapornice HE Mariborski otok v višini 197.999 EUR,
- rekonstrukcija portalnega žerjava na turbinskem iztoku HE Zlatoličje v višini 168.890 EUR,
- nadgradnja centra vodenja HSE/DEM v višini 126.460 EUR,
- rekonstrukcija sistema ogrevanja muzeja in upravne stavbe HE Fala v višini 122.330 EUR,
- obnova opreme tehničnega opazovanja na objektih DEM v višini 17.226 EUR,
- dobava zaščitnih relejev HE Ožbalt v višini 85.780 EUR,
- oprema za brezžično omrežje skupine HSE v višini 84.211 EUR,
- nadgradnja, razširitev in poenotenje telefonskega omrežja skupine HSE v višini 76.496 EUR,
- sistemi brezprekinitvenega napajanja AC in DC napetosti v višini 73.740 EUR,
- prenova 110 KV stikališča HE Formin v višini 15.140 EUR,
- monitoring sistema agregata 1,2 MHE Melje, MHE Markovci v višini 65.475 EUR,
- obnova sistema za meritev gladin akumulacij v višini 64.176 EUR,
- prenova pomožne zapornice turbinskih vtokov v višini 61.576 EUR,
- obnova žerjavne proge na iztoku HE Zlatoličje v višini 61.001 EUR,
- konsolidacija mrežne in varnostne infrastrukture v višini 56.644 EUR,
- hranilniki električne energije v višini 54.327 EUR,
- obnova zalogovnika tehnološke vode HE Mariborski otok v višini 39.540 EUR,
- prenova razsvetljave in male moči jez Markovci v višini 38.178 EUR,
- prenova sistema varnostne razsvetljave HE Dravograd v višini 37.615 EUR,

- remont tesnilnih igel jez Melje v višini 29.646 EUR,
- rekonstrukcija žerjavnih prog HE Dravograd v višini 24.700 EUR,
- nabava zaščitnih relejev za objekte DEM v višini 20.972 EUR,
- zamenjava opreme za meritev nivoja zgornje vode jez Markovci v višini 18.526 EUR,
- obnova hidravličnih pogonov jez Markovci v višini 18.522 EUR,
- izraba sončne energije na območju DEM v višini 15.684 EUR,
- nabava informacijske tehnologije – strojna oprema v višini 266.623 EUR,
- nabava vozil, delovnih strojev v višini 229.682 EUR,
- nabava orodja, naprav in opreme v višini 79.301 EUR,
- nabava opreme za investicijsko vzdrževanje naprav v višini 77.956 EUR,
- nabava opreme prostorov v višini 104.114 EUR,
- nabava turbinskega olja in PKZ zaščita v višini 59.621 EUR,
- druge naprave in opremo v višini 291.327 EUR,
- prenova sistema za javljanje požarov v višini 36.733 EUR,
- izvedba PAS sistema HE Fala v višini 18.400 EUR,
- ostalo v višini 12.684 EUR.

Zmanjšanje nabavne vrednosti proizvodne in druge opreme v višini 1.159.136 EUR se nanaša predvsem na:

- izločitev sistema tehničnega varovanja v višini 627.440 EUR,
- izločitev strojne in elektro opreme v višini 319.516 EUR,
- izločitev opreme zgradb in objektov v višini 47.416 EUR,
- izločitev orodja, instrumentov in ostale opreme v višini 31.459 EUR,
- izločitev specialne in ostale računalniške opreme v višini 19.769 EUR,
- izločitev ostalih dotrajanih sredstev v višini 12.120 EUR,
- prodajo opreme zgradb in objektov v višini 38.399 EUR,
- prodajo informacijske opreme v višini 23.771 EUR,
- prodajo motornih osebnih vozil in delovnih strojev v višini 39.246 EUR.

Osnovna sredstva, ki se pridobivajo

V okviru opredmetenih osnovnih sredstev v gradnji ali izdelavi, družba v poslovnem letu 2019 izkazuje končno stanje nepremičnin, naprav in opreme v pridobivanju:

- nepremičnine v gradnji ali izdelavi v višini 16.385.968 EUR,
- naprave in oprema v pridobivanju v višini 3.051.068 EUR.

Knjigovodske vrednosti nepremičnin v gradnji ali izdelavi v višini 16.385.968 EUR se nanašajo na:

- črpalna hidroelektrarna Kozjak v višini 10.375.177 EUR,
- izgradnja HE na Muri v višini 1.922.500 EUR,
- ohranitev energetskega potenciala in ekološka sanacija akumulacij DEM v višini 817.340 EUR,
- sanacija mostov v višini 796.297 EUR,
- izgradnja MHE v višini 532.052 EUR,
- izgradnja vetrnih elektrarn v višini 490.589 EUR,
- izgradnja ribjih stez v višini 266.707 EUR,
- rekonstrukcija žerjavne proge HE Vuhred v višini 224.422 EUR,
- razširitev zajeznega praga v podslapju jez Markovci v višini 191.583 EUR,
- obnova jez Markovci v višini 147.366 EUR,
- nova betonska površina na vtoku HE Formin v višini 106.407 EUR,
- sanacija leve brežine po poplavih HE Fala v višini 93.038 EUR,
- sanacija prelivnega zidu in ceste na dovodnem kanalu HE Zlatoličje v višini 85.185 EUR,
- obnova sistemov vodostajev HE na Dravi v višini 60.274 EUR,
- tehnično opazovanje odvodnega kanala HE Formin v višini 56.237 EUR,
- betonski zadrževalnik na Trbonjski reki v višini 55.718 EUR,
- odstranitev podvodnega grebena HE Fala v višini 41.084 EUR,

- energetske sanacije stavb v višini 28.475 EUR,
- izvedba deponije plavja HE Zlatoličje v višini 26.540 EUR,
- dograditev sistema zasilne razsvetljave objekti DEM v višini 24.260 EUR,
- sanacija opornega zidu v podslapju HE Dravograd v višini 16.837 EUR,
- izgradnja malih čistilnih naprav v višini 16.776 EUR,
- nadstrešek 10 KV trase HE Zlatoličje v višini 11.104 EUR.

Knjigovodske vrednosti naprav in opreme v pridobivanju v višini 3.051.068 EUR se nanašajo na:

- rekonstrukcija HE Formin v višini 505.770 EUR,
- obnova pretočnih polj na objektih DEM v višini 455.967 EUR,
- prenova sekundarnih sistemov HE Dravograd, HE Vuzenica, HE Mariborski otok v višini 358.530 EUR,
- nadgradnja centra vodenja HSE/DEM v višini 354.284 EUR,
- havarija zapornice HE Mariborski otok v višini 250.314 EUR,
- nadgradnja sistema vodenja HE Vuhred v višini 154.411 EUR,
- rekonstrukcija žerjavnih prog HE Dravograd, HE Vuzenica v višini 126.505 EUR,
- tehnično opazovanje odvodnega kanala HE Formin v višini 95.865 EUR,
- oprema za brezžično omrežje skupine HSE v višini 84.211 EUR,
- hranilniki električne energije v višini 79.415 EUR,
- nadgradnja, razširitev in poenotenje telefonskega omrežja skupine HSE v višini 76.496 EUR,
- sistemi brezprekinitvenega napajanja AC in DC napetosti v višini 73.740 EUR,
- obnova sistema za meritev gladin akumulacij v višini 64.176 EUR,
- prenova sistema varnostne razsvetljave HE Dravograd v višini 62.862 EUR,
- obnova žerjavne proge na iztoku HE Zlatoličje v višini 61.001 EUR,
- transportno TK in MAN omrežje DEM v višini 59.483 EUR,
- zamenjava hladilnih sistemov v višini 57.690 EUR,
- prenova razsvetljave in male moči jez Markovci v višini 38.178 EUR,
- izraba sončne energije na območju DEM v višini 26.687 EUR,
- nabava zaščitnih relejev za objekte DEM v višini 20.972 EUR,
- prenova 110 KV stikališča HE Formin v višini 15.140 EUR,
- sanacija niš zapornic PZI v višini 11.860 EUR,
- ostale naprave in opremo v pridobivanju v višini 17.511 EUR.

Ostali prenosi nepremičnin, naprav in opreme v pridobivanju v letu 2019 v višini 21.520 EUR se nanašajo na prenos iz neopredmetenih osnovnih sredstev na opremo.

V okviru odpisov investicij v teku v višini 5.972.434 EUR se je izvedel delni odpis investicij v teku, za katere se je v družbi sprejela odločitev, da določena pretekla sredstva niso več potrebna za nadaljnjo fazo izvedbe projekta in potrebnih dokumentacij. Zaradi sprejetega sklepa vlade o ustavitvi priprave državnega prostorskega načrta za območje hidroelektrarne Hrastje-Mota na Muri je bil tako na dan 31.12.2019 izveden odpis investicije v teku v vrednosti 5.960.636 EUR.

Slabitev neopredmetenih sredstev ter nepremičnin, naprav in opreme družba v letu 2019 ni opravljala.

Na nepremičninah, napravah in opremi družba nima vpisanih hipotek. Na dan 31.12.2019 ima družba za 5.990.843,68 EUR pogodbenih obvez za pridobitev sredstev.

Gibanje v letu 2019

Postavka v EUR	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Druga oprema	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2019	13.145.056	398.757.138	359.184.576	14.472.750	27.437.235	812.996.755
Pridobitve	0	0	0	0	9.813.850	9.813.850
Odtujitve	(6.921)	0	(88.967)	(12.449)	0	(108.337)
Prenosi iz investicij	0	7.274.723	4.564.955	23.457	(11.863.135)	0
Prenosi - preknjižbe	0	0	0	0	21.520	21.520
Sprememba skupine	0	0	(9.907)	0	0	(9.907)
Odpisi	0	(66.383)	(1.043.266)	(14.454)	(5.972.434)	(7.096.537)
Nabavna vrednost 31.12.2019	13.138.135	405.965.478	362.607.391	14.469.304	19.437.036	815.617.344
Odpisana vrednost 1.1.2019	0	207.826.394	233.232.360	14.244.605	0	455.303.359
Odtujitve	0	0	(85.121)	(11.543)	0	(96.664)
Sprememba skupine	0	0	(9.907)	0	0	(9.907)
Amortizacija	0	7.431.369	7.414.198	11.694	0	14.857.261
Odpisi	0	(53.740)	(955.235)	(14.455)	0	(1.023.430)
Odpisana vrednost 31.12.2019	0	215.204.023	239.596.295	14.230.301	0	469.030.619
Knjigovodska vrednost 1.1.2019	13.145.056	190.930.744	125.952.216	228.145	27.437.235	357.693.396
Knjigovodska vrednost 31.12.2019	13.138.135	190.761.455	123.011.096	239.003	19.437.036	346.586.725

Gibanje v letu 2018

Postavka v EUR	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Druga oprema	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2018	13.162.547	400.171.975	357.170.163	14.456.993	22.987.492	807.949.170
Pridobitve	0	0	0	0	7.999.870	7.999.870
Odtujitve	(15.935)	(24.026)	(603.137)	0	0	(643.098)
Prenosi iz investicij	0	492.450	3.036.410	21.267	(3.550.127)	0
Prenosi - preknjižbe	0	(1.883.261)	0	0	0	(1.883.261)
Odpisi	(1.556)	0	(418.860)	(5.510)	0	(425.926)
Nabavna vrednost 31.12.2018	13.145.056	398.757.138	359.184.576	14.472.750	27.437.235	812.996.755
Odpisana vrednost 1.1.2018	0	200.853.035	226.497.856	14.229.476	0	441.580.367
Odtujitve	0	(21.125)	(414.055)	0	0	(435.180)
Prenosi - preknjižbe	0	(255.969)	0	0	0	(255.969)
Amortizacija	0	7.250.453	7.555.615	20.631	0	14.826.699
Odpisi	0	0	(407.056)	(5.502)	0	(412.558)
Odpisana vrednost 31.12.2018	0	207.826.394	233.232.360	14.244.605	0	455.303.359
Knjigovodska vrednost 1.1.2018	13.162.547	199.318.940	130.672.307	227.517	22.987.492	366.368.803
Knjigovodska vrednost 31.12.2018	13.145.056	190.930.744	125.952.216	228.145	27.437.235	357.693.396

Najemi (3)

Na osnovi novega standarda MSRP 16 s katerim se bistveno spreminja računovodsko izkazovanje in vrednotenje najemov je družba na dan 1.1.2019 med sredstvi pripoznala pravico do uporabe za najem prostora varne celice in prostora UPS ter za najem oz. zakup telekomunikacijskih storitev v skupni višini 1.008.750 EUR ter v enaki višini obveznosti iz najemov. Vrednosti pravice do uporabe najetih sredstev in obveznost iz najema so ocenjene na podlagi diskontiranja prihodnjih denarnih tokov za obdobje trajanja najema.

Na dan 31.12.2019 družba med sredstvi izkazuje pravico do uporabe v skupni višini 527.897 EUR, na strani obveznosti pa dolgoročne finančne obveznosti iz najemov v višini 48.302 EUR in kratkoročne finančne obveznosti iz najemov v višini 486.676 EUR.

Strošek amortizacije (kot amortizacijska doba je upoštevana doba trajanja najema) iz naslova pravice do uporabe sredstva znaša 480.853 EUR, finančni odhodki za obresti iz naslova izračuna obveznosti iz najema pa 21.323 EUR.

Skladno s 5. točko MSRP 16 je družba uporabila izjemo glede pripoznanja pravice do uporabe sredstev za poslovni prostor v občini Selnica ob Dravi v kratkoročnem najemu (1.502,28 EUR – pogodba je potekla 31.12.2019) ter za najem poslovnega prostora v TEŠ, saj je sredstvo, ki je predmet najema majhne vrednosti (6.591,60 EUR).

Gibanje pravice do uporabe sredstev v letu 2019

Postavka v EUR	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2019	78.407	930.343	1.008.750
Nabavna vrednost 31.12.2019	78.407	930.343	1.008.750
Odpisana vrednost 1.1.2019	0	0	0
MSRP 16	15.681	465.172	480.853
Odpisana vrednost 31.12.2019	15.681	465.172	480.853
Knjigovodska vrednost 1.1.2019	78.407	930.343	1.008.750
Knjigovodska vrednost 31.12.2019	62.726	465.171	527.897

Gibanje finančnih obveznosti iz najemov

Postavka v EUR	Dolgoročne finančne obveznosti iz najemov	Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2019	0	0	0
Pridobitve	1.008.750	0	1.008.750
Prenosi	(486.676)	486.676	0
Odplačila	(473.772)	0	(473.772)
Stanje na dan 31.12.2019	48.302	486.676	534.978
Stanje na dan 1.1.2018	0	0	0
Stanje na dan 31.12.2018	0	0	0

Naložbene nepremičnine (4)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Zgradbe	1.542.546	1.570.261
Skupaj	1.542.546	1.570.261

Naložbene nepremičnine v skupni višini 1.542.546 EUR predstavljajo nepremičnine, dane v najem. Razporeditev dela upravne stavbe med naložbene nepremičnine je bila izvedena skladno z določili MRS, ki za nepremičnine v najemu opredeljuje izkazovanje v okviru postavke naložbenih nepremičnin. Relativno pomemben del nepremičnine je namreč dan v najem povezanima družbama HSE d.o.o. in HSE Invest d.o.o. (57,53 % od celote), celotna nepremičnina pa je bila do leta 2018 v celoti izkazana v okviru postavke nepremičnin, naprav in opreme. Poslovna zgradba, ki jo imenujemo OCV III, se namreč uporablja tako za oddajanje v najem, kot za opravljanje lastne temeljne dejavnosti.

Gibanje v letu 2019

Postavka v EUR	Zgradbe	Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2019	1.745.350	1.745.350
Nabavna vrednost 31.12.2019	1.745.350	1.745.350
Odpisana vrednost 1.1.2019	175.089	175.089
Amortizacija	27.715	27.715
Odpisana vrednost 31.12.2019	202.804	202.804
Knjigovodska vrednost 1.1.2019	1.570.261	1.570.261
Knjigovodska vrednost 31.12.2019	1.542.546	1.542.546

Gibanje v letu 2018

Postavka v EUR	Zgradbe	Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2018	0	0
Prenosi - preknjižbe	1.745.350	1.745.350
Nabavna vrednost 31.12.2018	1.745.350	1.745.350
Odpisana vrednost 1.1.2018	0	0
Prenosi - preknjižbe	168.027	168.027
Amortizacija	7.062	7.062
Odpisana vrednost 31.12.2018	175.089	175.089
Knjigovodska vrednost 1.1.2018	0	0
Knjigovodska vrednost 31.12.2018	1.570.261	1.570.261

Pri naložbenih nepremičninah ni novih nabav in izločitev. Opravljene so bile interne presoje, ki niso pokazale znakov slabitve.

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe (5)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
MHE Lobnica d.o.o.	407.241	407.241
Pomurski razvojni inštitut	1.000	1.000
HSE Invest d.o.o.	80.000	80.000
RGP d.o.o.	7.628.436	0
Skupaj	8.116.677	488.241

Podatki o odvisnih družbah

Družba	Naslov	Dejavnost	% lastništva	% glasovalnih pravic
MHE Lobnica d.o.o.	Obrežna ulica 170, 2000 Maribor	Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah	65,0%	65,0%
Pomurski razvojni inštitut	Slovenska ulica 43, 9000 Murska Sobota	Raziskovalna in razvojna dejavnost	100,0%	100,0%
HSE Invest d.o.o.	Obrežna ulica 170, 2000 Maribor	Drugo tehnično projektiranje in svetovanje	25,0%	25,0%
RGP d.o.o.	Rudarska cesta 6, 3320 Velenje	Specializirana gradbena dela	86,9%	86,9%

Pomembnejši zneski iz izkazov odvisnih družb za leto 2019

Postavka v EUR	Sredstva	Obveznosti (brez kapitala)	Prihodki	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Višina celotnega kapitala
MHE Lobnica d.o.o.	617.439	2.514	28.951	(978)	614.925
Pomurski razvojni inštitut	47.102	1.176	50.686	(1.509)	45.926
HSE Invest d.o.o.	2.034.631	1.688.589	3.830.532	(232.382)	346.041
RGP d.o.o.	9.958.998	6.991.261	18.125.943	703.937	2.967.738
Skupaj	12.658.170	8.683.540	22.036.112	469.068	3.974.630

Naložbe v odvisne družbe v skupni višini 8.116.677 EUR predstavljajo:

- 100 % delež v Pomurskem razvojnem inštitutu Murska Sobota v višini 1.000 EUR; v skladu s 56. členom ZGD-1 se konsolidirano letno poročilo izdelava za nadrejeno družbo in podrejene družbe, ki so organizirane kot kapitalske družbe.

Pomurski razvojni inštitut Murska Sobota je ustanovljen kot zasebni zavod na podlagi Zakona o zavodih. Pomurski razvojni inštitut Murska Sobota se v konsolidacijo ne vključuje ker rezultati zavoda niso pomembni za pošten prikaz.

Pomurski razvojni inštitut je trenutno v postopku likvidacije, ki bo predvidoma zaključen do konca meseca marca 2020.

- 86,9 % delež v družbi RGP d.o.o. v višini 7.628.436 EUR; na osnovi prejetega obvestila o nameravani prodaji poslovnih deležev v družbi RGP d.o.o. s strani Premogovnika Velenje smo se odločili uveljaviti predkupno pravico do nakupa 56,9 % poslovnega deleža in tako s skupnim deležem v višini 86,9 % postali večinski lastnik družbe RGP d.o.o..
- 65 % delež v družbi MHE Lobnica d.o.o. v višini 407.241 EUR;
- 25 % delež v družbi HSE Invest d.o.o. v višini 80.000 EUR.

Gibanje dolgoročnih finančnih naložb v odvisne družbe

Postavka v EUR	2019	2018
Nabavna vrednost 1.1.	488.241	488.241
Pridobitve	6.900.000	0
Prenosi - preknjižbe	728.436	0
Nabavna vrednost 31.12.	8.116.677	488.241
Odpisana vrednost 1.1.	0	0
Odpisana vrednost 31.12.	0	0
Knjigovodska vrednost 1.1.	488.241	488.241
Knjigovodska vrednost 31.12.	8.116.677	488.241

Ostale dolgoročne finančne naložbe in posojila (6)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Dolgoročne finančne naložbe v pridružene družbe	81.027.886	81.756.322
Druge dolgoročne finančne naložbe	5.191	5.191
Skupaj	81.033.077	81.761.513

Naložbe v pridružene družbe

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Hidroelektrarne na spodnji Savi d.o.o.	81.027.886	81.027.886
Skupaj	81.027.886	81.027.886

Med naložbami v pridružene družbe družba izkazuje 30,8 % delež v družbi HESS d.o.o. v višini 81.027.886 EUR.

Podatki o pridruženih družbah

Družba	Naslov	Dejavnost	% lastništva	% glasovalnih pravic
Hidroelektrarne na spodnji Savi d.o.o.	Cesta bratov Cerjakov 33a, 8250 Brežice	Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah	30,8%	30,8%

Pomembnejši zneski iz izkazov pridruženih družb za leto 2019

Postavka v EUR	Sredstva	Obveznosti (brez kapitala)	Prihodki	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Višina celotnega kapitala
Hidroelektrarne na spodnji Savi d.o.o.	342.521.057	58.002.887	20.040.681	2.391.060	284.518.170
Skupaj	342.521.057	58.002.887	20.040.681	2.391.060	284.518.170

Gibanje dolgoročnih finančnih naložb v pridružene družbe

Postavka v EUR	2019	2018
Nabavna vrednost 1.1.	81.756.322	81.027.886
Pridobitve	0	728.436
Prenosi - preknjižbe	(728.436)	0
Nabavna vrednost 31.12.	81.027.886	81.756.322
Odpisana vrednost 1.1.	0	0
Odpisana vrednost 31.12.	0	0
Knjigovodska vrednost 1.1.	81.756.322	81.027.886
Knjigovodska vrednost 31.12.	81.027.886	81.756.322

Druge dolgoročne finančne naložbe

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Druge dolgoročne finančne naložbe	5.191	5.191
Skupaj	5.191	5.191

Druge dolgoročne finančne naložbe v višini 5.191 EUR so vložena sredstva v počitniški dom Krvavec (menjava strešne kritine).

Družba ima dolgoročne finančne naložbe v počitniški dom Portorož, Krvavec in Rab po nabavni vrednosti 154.890 EUR, ki pa so v preteklosti bile oslabiljene v višini 149.699 EUR.

Gibanje drugih dolgoročnih finančnih naložb

Postavka v EUR	2019	2018
Stanje 1.1.	5.191	5.191
Stanje 31.12.	5.191	5.191

Druga dolgoročna sredstva (7)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Stanovanjska zadruga Smreka	199	49
Staninvest	195	195
Drugi dolgoročno odloženi stroški	191.989	206.060
Skupaj	192.383	206.303

Med drugimi dolgoročnimi sredstvi je izkazan rezervni sklad SZ Smreka v višini 199 EUR, rezervni sklad podjetja Staninvest v višini 195 EUR ter drugi dolgoročno odloženi stroški v višini 191.989 EUR, ki jih predstavljajo dolgoročne časovne razmejitve nabavljenega, a še neporabljenega turbinskega olja.

Odložene terjatve za davek (8)

Med odloženimi terjatvami za davek družba izkazuje odložene terjatve za odbitne davčne razlike iz naslova začasno davčno nepriznanih stroškov oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade v višini 20.211 EUR in rezervacij za odpravnine ob upokojitvi v višini 151.175 EUR, odložene terjatve za slabitev finančnih naložb v višini 28.443 EUR in odložene terjatve za slabitev terjatev do kupcev v višini 27.460 EUR.

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Rezervacije	171.386	234.144
Oslabitve	55.903	55.903
Skupaj	227.289	290.047

Gibanje odloženih terjatev za davek

Postavka v EUR	Rezervacije	Oslabitev	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2019	234.144	55.903	290.047
V breme/dobro poslovnega izida	(62.758)	0	(62.758)
Stanje na dan 31.12.2019	171.386	55.903	227.289
Stanje na dan 1.1.2018	254.158	54.048	308.206
V breme/dobro poslovnega izida	(20.014)	1.855	(18.159)
Stanje na dan 31.12.2018	234.144	55.903	290.047

Sprememba odloženih terjatev za davek v letu 2019 znaša -62.758 EUR in je pripoznana v izkazu poslovnega izida.

Sredstva razpoložljiva za prodajo (9)

Sredstva namenjena za prodajo znašajo konec leta 2019 485 EUR.

Gibanje sredstev razpoložljivih za prodajo

Postavka v EUR	2019	2018
Stanje 1.1.	341.178	291.208
Prodaja	(49.485)	49.970
Prenos na zalogo	(291.208)	0
Stanje 31.12.	485	341.178

V letu 2019 smo prodali počitniški kapaciteti v Maredi in Moravcih, ki sta bili knjiženi na nekratkoročnih sredstvih za prodajo. Opremo geotermične elektrarne v višini 291.208 EUR pa smo preknjižili na zalogo blaga.

Zaloge (10)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Proizvodi in trgovsko blago	185.704	17.071
Skupaj	185.704	17.071

Zaloge predstavljajo zaloge proizvodov in trgovskega blaga v višini 185.704 EUR. Izdelati smo dali cenitev sredstev (oprema geotermične elektrarne). Namen cenitve je bila ocena poštene vrednosti obravnavanih sredstev za potrebe računovodskega poročanja in preizkus oslabitve. Ugotovljeno je bilo, da knjigovodska vrednost sredstev presega njegovo nadomestljivo vrednost, zato je družba pripoznala izgubo zaradi oslabitve.

Gibanje zalog

Postavka v EUR	2019	2018
Stanje 1.1.	17.071	88.767
Povečanje	291.208	0
Prenos na stroške	0	(71.552)
Prodaja	(58)	(145)
Drugo - slabitev	(122.517)	0
Stanje 31.12.	185.704	17.071

Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti. Knjigovodska vrednost zalog ne presega njihove čiste izdržljive vrednosti.

Kratkoročne finančne terjatve in posojila (11)

Družba je v letu 2019 dogovorila dano posojilo obvladujoči družbi v višini 10 mio EUR, od česar je bilo v mesecu februarju s strani posojilojemalca črpanih 5 mio EUR, v mesecu aprilu 2 mio EUR in v mesecu maju še 3 mio EUR. V mesecu juliju je bil skladno s pobotno izjavo izvršen enostranski pobot obveznosti iz naslova izplačila bilančnega dobička v skupnem znesku 10 mio EUR in terjatve iz naslova pogodbe o kratkoročnem okvirnem posojilu št. 1/DEM/HSE/19 v znesku 10 mio EUR), zato družba konec leta 2019 ne izkazuje kratkoročnih finančnih terjatev in posojil.

Gibanje kratkoročnih finančnih terjatev in posojil

Postavka v EUR	2019	2018
Stanje 1.1.	0	0
Pridobitve	10.064.658	15.528.150
Odplačila	(10.064.658)	(15.528.150)
Stanje 31.12.	0	0

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (12)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	11.032.627	9.148.235
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	60.817	79.162
Skupaj	11.093.444	9.227.397

Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini

Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini predstavljajo v glavnini terjatve do družbe HSE za prodano električno energijo, terjatve za najem poslovnih prostorov za družbi HSE in HSE Invest, storitve izvajanja določenih poslovnih funkcij za družbi HSE Invest in MHE Lobnica ter terjatve za zagotavljanje storitev na področju sistemskih informacijsko komunikacijskih storitev za družbe v skupini.

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Holding slovenske elektrarne d.o.o.	10.693.000	8.811.372
MHE Lobnica d.o.o.	415	415
HSE Invest d.o.o.	96.126	132.693
HSE EDT d.o.o.	1.708	2.562
Termoelektrarna Šoštanj d.o.o.	47.805	57.538
Premogovnik Velenje d.o.o.	193.573	143.655
Skupaj	11.032.627	9.148.235

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev predstavljajo terjatve do domačih kupcev v višini 59.917 EUR ter kupcev v tujini v višini 900 EUR.

Družba je imela ob koncu leta 2019 med odprtimi kratkoročnimi poslovnimi terjatvami do kupcev 11.091.476 EUR nezapadlih terjatev ter 1.968 EUR zapadlih terjatev do 3 mesece.

Družba na dan 31.12.2019 nima zastavljenih terjatev do kupcev. Terjatve do kupca HSE so zavarovane z menicami, vse ostale terjatve do kupcev na dan 31.12.2019 so nezavarovane.

Druga kratkoročna sredstva (13)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročno dani predujmi	350	4.893
Kratkoročne poslovne terjatve do državnih in drugih inštitucij	1.769.008	393.811
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	175.927	66.990
Kratkoročno odloženi stroški in odhodki	173.715	108.771
Skupaj	2.119.000	574.465

Med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami do državnih in drugih inštitucij so izkazane terjatve za vstopni DDV, terjatve za koncesijske dajatve ter ostale terjatve v skupni višini 1.769.008 EUR.

Družba med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami izkazuje tudi kratkoročno dane predujme v višini 350 EUR ter terjatve do drugih v višini 175.927 EUR.

V okviru drugih kratkoročnih sredstev izkazuje družba tudi vnaprej plačane obveznosti iz naslova zavarovalnih premij ter vnaprej plačane članarine in druge obveznosti v skupni višini 173.715 EUR.

Družba konec leta 2019 nima terjatev do poslovodstva.

Denar in denarni ustrezniki (14)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Gotovina v blagajni in prejeti čeki	20	20
Denarna sredstva v banki	197.803	2.142.407
Depoziti na odpoklic	500.000	5.500.000
Skupaj	697.823	7.642.427

Denar in denarne ustreznike predstavljajo:

- 20 EUR blagajniški maksimum pri poslovanju Muzeja Fala,
- denarna sredstva na računu pri NKBM v višini 188.415 EUR,
- denarna sredstva na računu pri NLB v višini 9.388 EUR,
- depoziti na odpoklic v višini 500.000 EUR.

Kapital (15)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Vpoklicani kapital	395.011.180	395.011.180
Rezerve iz dobička	39.501.118	39.501.118
Rezerva za pošteno vrednost	(425.218)	(242.982)
Zadržani poslovni izid	6.128.235	11.016.237
Skupaj	440.215.315	445.285.553

Celotni kapital družbe sestavljajo vpoklicani kapital, rezerve iz dobička, rezerva za pošteno vrednost in zadržani poslovni izid.

Vrednost kapitala se je v primerjavi z letom 2018 zmanjšala za 1,14 %.

Osnovni kapital družbe znaša 395.011.180 EUR in se v primerjavi z letom 2018 ni spremenil.

Rezerve iz dobička, ki jih predstavljajo zakonske rezerve znašajo 39.501.118 EUR.

Družba med **rezervo za pošteno vrednost** v skupni vrednosti -425.218 EUR konec leta 2019 izkazuje aktuarsko izgubo pri rezervacijah za odpravnine ob upokojitvi. Aktuarska izguba se je v letu 2019 povečala za 214.198 EUR ter zmanjšala za 31.962 EUR, kar ustreza sorazmernemu delu črpanja rezervacij za odpravnine ob upokojitvi.

Gibanje rezerve za pošteno vrednost

Postavka v EUR	Aktuarski dobički/izgube pri odpravninah ob upokojitvi	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2019	(242.982)	(242.982)
Oblikovanje, povečanje	17.840	17.840
Zmanjšanje	(214.198)	(214.198)
Prenos na preneseni poslovni izid	14.122	14.122
Stanje na dan 31.12.2019	(425.218)	(425.218)
Stanje na dan 1.1.2018	(252.728)	(252.728)
Oblikovanje, povečanje	34.837	34.837
Zmanjšanje	(28.740)	(28.740)
Prenos na preneseni poslovni izid	3.649	3.649
Stanje na dan 31.12.2018	(242.982)	(242.982)

Zadržani poslovni izid v skupni višini 6.128.235 EUR sestavljata čisti poslovni izid poslovnega leta v višini 5.126.119 EUR in preneseni čisti poslovni izid v višini 1.002.116 EUR.

Na podlagi sklepa HSE kot ustanovitelja in edinega družbenika DEM je bilo izplačano 10 mio EUR bilančnega dobička, za kar je bil izvršen enostranski pobot obveznosti iz naslova izplačila bilančnega dobička in terjatve iz naslova pogodbe o kratkoročnem okvirnem posojilu št. 1/DEM/HSE/19.

Pomembni podatki v zvezi s stanjem in gibanjem sestavin kapitala so razvidni tudi iz Izkaza sprememb lastniškega kapitala.

Bilančni dobiček

Družba je na dan 31.12.2019 ugotovila bilančni dobiček v višini 6.128.235 EUR.

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Čisti poslovni izid poslovnega leta	5.126.119	8.320.493
Preneseni dobiček/ prenesena izguba	(14.122)	(3.649)
Preneseni dobiček/ prenesena izguba iz prejšnjih let	1.016.238	2.699.393
Bilančni dobiček	6.128.235	11.016.237

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade (16)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	2.039.694	1.972.518
Rezervacije za jubilejne nagrade	212.743	744.170
Skupaj	2.252.437	2.716.688

Konec leta 2019 družba med rezervacijami izkazuje:

- rezervacije za jubilejne nagrade v višini 212.743 EUR in
- rezervacije za odpravnine ob upokojitvi v višini 2.039.694 EUR.

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna na dan 31.12.2019.

Merjenje sedanjih vrednosti obvez za dolgoročne zasluge zaposlenih (izračunavanje rezervacij) je izvedeno skladno z MRS 19 in sicer se uporablja aktuarska metoda - metoda predvidene pomembnosti enot (metoda obračunavanja zaslužkov sorazmerno z opravljenim delom ali kot metoda zaslužkov na leta službovanja v družbi), ki omogoča izdelavo zanesljive ocene končnih stroškov zaslužkov, ki so jih zaposleni dobili v zameno za svoje službovanje v tekočem in preteklih obdobjih.

V izračunu so se upoštevale aktuarske predpostavke, predstavljene v nadaljevanju. Na višino rezervacij za jubilejne nagrade pa je vplivala tudi nova kolektivna pogodba.

■ Demografske predpostavke:

■ Tablice smrtnosti:

Tablice smrtnosti prebivalstva Slovenije iz leta 2007, ločene za moške in ženske, znižane za 10 % (aktivna populacija).

Skupno za zaposlene na dan 31.12.2019 to pomeni 0,5 % smrtnost za naslednje poslovno leto (glede na število zaposlenih).

Povprečna starost zaposlenih na dan 31.12.2019 znaša 46,8 let.

■ Fluktuacija zaposlenih:

Fluktuacija zaposlenih zaradi odpovedi delovnega razmerja s strani delojemalca:

Linearno padajoča od 2,0 % pri 18 letih do 0,5 % pri 58 letih, nato konstantna 0,0 %. Skupno na zaposlenih na dan 31.12.2019 to pomeni letno fluktuacijo 0,9 % za naslednje poslovno leto.

Fluktuacija zaposlenih zaradi večjega obsega odpovedi delovnega razmerja s strani delodajalca ni upoštevana.

■ Upokojevanje:

Predvideni datum upokojitve za posameznega zaposlenega je izračunan na podlagi podatkov o spolu, datumu rojstva in doseženi skupni delovni dobi na dan 31.12.2019 v skladu s 27. členom ZPIZ-2 (upoštevajo se pogoji za pridobitev pravice do starostne pokojnine) in s 3. alinejo 1. odstavka 28. člena (delo pred 18-im letom). Hkrati se upošteva, da se ženske ne bodo upokojile pred 56-im letom in moški pred 58-im letom starosti ne glede na skupno delovno dobo.

Ne glede na zgoraj navedene se je upošteval podatek o predvidenem datumu upokojitve, če je bil podan s strani družbe.

Zgodnejše upokojevanje glede na predvideni datum upokojitve ni upoštevano.

Kljub temu, da je predvideno polnjenje rezervacij do datuma previdene upokojitve, določene na zgoraj določeni način, se upošteva, da se bo 10 % zaposlenih odločilo za upokojitve v mesecu, ko dosežejo pravico do starostne ali poklicne pokojnine po ZPIZ-1.

V primeru, da zaposlenemu pripada jubilejna nagrada v roku šestih mesecev po predvidenem datumu upokojitve ali višja odpravnina ob upokojitvi po KP, se oblikujejo rezervacije tudi za to jubilejno nagrado oziroma višjo odpravnino ob upokojitvi.

■ Finančne predpostavke:

Vse finančne predpostavke so določene nominalno.

■ Stopnje povečanja povprečnih plač in zneskov iz Uredbe v RS:

Za leti 2020 in 2021 so upoštewane stopnje povečanja povprečnih plač v RS iz Jesenske napovedi gospodarskih gibanj 2019 (UMAR). Od leta 2022 naprej je predvideno, da se bodo povprečne plače v RS letno višale za 2,0 % inflacijo in za realno rast v višini 1,0 %. Predpostavlja se, da se zneski iz Uredbe ne bodo povišali do 2021, kasneje se predvideva rast teh zneskov skladno z inflacijo.

■ Stopnje povečanja plač v družbi:

Predpostavljeno je povečanje plač zaposlenih v družbi v višini 85 % letne inflacije.

Predpostavljeno je povečanje povprečnih plač v elektrogospodarstvu in v družbi v višini 85 % inflacije. Upošteva se rast plač zaradi napredovanja v višini 0,2 % letno od plače.

Upošteva se dodatek na skupno delovno dobo v višini 0,5 % od osnovne plače za vsako izpolnjeno leto skupne delovne dobe za zaposlene po kolektivni pogodbi. Delavkam z več kot 25 let delovne dobe se dodatek za delovno dobo poveča za 0,25 % plače.

- **Diskontne stopnje:**

Diskontna stopnja za izračun na dan 31.12.2019 je določena v višini 0,4 %, na osnovi objavljenih donosnosti slovenskih državnih obveznic na dan 30.12.2019 (vir: <https://www.mtsdata.com>), z interpolacijo glede na povprečno uteženo trajanje obvez družbe (10,4 let).

Gibanje rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade

Postavka v EUR	Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	Rezervacije za jubilejne nagrade	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2019	1.972.518	744.170	2.716.688
Oblikovanje - povečanje	344.388	40.500	384.888
Zmanjšanje - črpanje	(123.237)	(34.127)	(157.364)
Zmanjšanje - odprava	(153.975)	(537.800)	(691.775)
Stanje na dan 31.12.2019	2.039.694	212.743	2.252.437
Stanje na dan 1.1.2018	2.163.093	770.370	2.933.463
Oblikovanje - povečanje	151.911	80.626	232.537
Zmanjšanje - črpanje	(302.555)	(83.231)	(385.786)
Zmanjšanje - odprava	(39.931)	(23.595)	(63.526)
Stanje na dan 31.12.2018	1.972.518	744.170	2.716.688

Postavka v EUR	Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	Rezervacije za jubilejne nagrade	Skupaj
Znesek sedanje vrednosti obvez na dan 31.12.2018	1.972.518	744.170	2.716.688
Stroški obresti	19.561	2.375	21.936
Stroški sprotnega službovanja	110.629	18.698	129.326
Stroški preteklega službovanja	(136.134)	(513.259)	(649.393)
Aktuarski dobički (-) in izgube (+) – spr. akt. predpostavk	194.215	18.306	212.522
Aktuarski dobički – odprava	(17.840)	(24.541)	(42.382)
Aktuarske izgube – oblikovanje in poraba	19.983	1.121	21.104
Izplačila zaslužkov v letu 2019	(123.237)	(34.126)	(157.364)
Dobički in izgube ob poravnavi	0	0	0
Znesek sedanje vrednosti obvez na dan 31.12.2019	2.039.693	212.744	2.252.437

Analiza občutljivosti za rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade

Postavka v EUR	2019			
	Diskontna stopnja		Rast plač	
	Povečanje za 0,5	Zmanjšanje za 0,5	Povečanje za 0,5	Zmanjšanje za 0,5
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	85.546	(98.493)	(99.392)	105.374
Rezervacije za jubilejne nagrade	8.914	(10.296)	(10.710)	11.398
Skupaj	94.460	(108.789)	(110.102)	116.772

Druge rezervacije (17)

Konec leta 2019 družba med drugimi rezervacijami izkazuje rezervacije za obveznosti predaje nepremičnin na Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS (SKZG) v višini 1.828.299 EUR.

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Rezervacije za tožbe	0	269.931
Druge rezervacije	1.828.299	1.828.513
Skupaj	1.828.299	2.098.444

Gibanje drugih rezervacij

Postavka v EUR	Rezervacije za tožbe	Druge rezervacije	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2019	269.931	1.828.513	2.098.444
Zmanjšanje - črpanje	(269.931)	(135)	(270.066)
Zmanjšanje - odprava	0	(79)	(79)
Stanje na dan 31.12.2019	0	1.828.299	1.828.299
Stanje na dan 1.1.2018	0	1.828.997	1.828.997
Oblikovanje - povečanje	269.931	0	269.931
Zmanjšanje - črpanje	0	(401)	(401)
Zmanjšanje - odprava	0	(83)	(83)
Stanje na dan 31.12.2018	269.931	1.828.513	2.098.444

Dolgoročne poslovne obveznosti (18)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	29.192	26.518
Skupaj	29.192	26.518

Med dolgoročnimi poslovnimi obveznostmi družba izkazuje druge dolgoročne poslovne obveznosti (vračunane obveznosti za nagrade za zaposlene na podlagi IP) v višini 29.192 EUR.

Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (19)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	1.766.693	1.670.380
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	2.974.973	2.611.983
Skupaj	4.741.666	4.282.363

Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi do družb v skupini družba izkazuje obveznosti do družb HSE, RGP, HSE Invest, HTZ Velenje I.P., TEŠ in PV v skupni višini 1.766.693 EUR.

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Holding slovenske elektrarne d.o.o.	131.252	177.357
HTZ Velenje I.P. d.o.o.	97.914	61.174
RGP d.o.o.	1.230.733	1.011.885
Pomurski razvojni inštitut	0	23.750
HSE Invest d.o.o.	287.178	376.057
Termoelektrarna Šoštanj d.o.o.	19.616	19.616
Premogovnik Velenje d.o.o.	0	541
Skupaj	1.766.693	1.670.380

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi do dobaviteljev družba izkazuje obveznosti do:

- domačih dobaviteljev v višini 2.929.753 EUR in
- tujih dobaviteljev v višini 45.220 EUR.

Družba je imela ob koncu leta 2019 med odprtimi kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi do dobaviteljev 4.741.666 EUR nezapadlih obveznosti.

Druge kratkoročne obveznosti (20)

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	105	5.480
Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlencev	1.094.524	1.744.134
Kratkoročne poslovne obveznosti do državnih in drugih inštitucij	2.399.706	1.874.760
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih	157.798	5.186
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki	92.523	1.798.363
Skupaj	3.744.656	5.427.923

Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlencev vsebujejo obveznosti za čiste plače, čista nadomestila, davke in prispevke iz kosmatih plač, ter druge obveznosti iz naslova plač v skupni višini 1.094.524 EUR.

Obveznosti do državnih in drugih inštitucij so obveznosti za plačilo DDV, koncesije ter davki in prispevki za plače v skupni višini 2.399.706 EUR.

Družba med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi izkazuje tudi kratkoročno prejete predujme v višini 105 EUR ter obveznosti do drugih v višini 157.798 EUR.

V okviru drugih kratkoročnih obveznosti izkazuje družba tudi kratkoročno vnaprej vračunane stroške koncesije, vodnih povračil, HRM in druge vnaprej vračunane stroške v skupni višini 92.523 EUR.

Družba nima kratkoročnih oziroma dolgoročnih dolgov do člana uprave.

Pogojne obveznosti in pogojna sredstva (21)

Pogojna sredstva

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Prejete bančne garancije za investicije	879.276	560.949
Drugo	10.659.531	8.489.602
Skupaj	11.538.807	9.050.551

Med pogojnimi sredstvi družba izkazuje prejete bančne garancije za dobro izvedbo del in za odpravo napak v garancijski dobi v višini 879.276 EUR ter druga pogojna sredstva v skupni višini 10.659.531 EUR. Druga pogojna sredstva se v večini nanašajo na prejeto menico iz naslova zavarovanja odprtih terjatev do kupca HSE.

Pogojne obveznosti

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Dana poročstva do podjetij v skupini	0	210.000.000
Drugo	12.866	262.550
Skupaj	12.866	210.262.550

Med pogojnimi obveznostmi družba izkazuje dane menice v višini 12.866 EUR.

Konec leta 2019 družba med pogojnimi obveznostmi ne izkazuje več vrednosti danega poročstva, saj je poročstvo prenehalo v mesecu avgustu 2019.

Razkritja k izkazu poslovnega izida

Prihodki iz pogodb s kupci (22)

Postavka v EUR	2019	2018
Na domačem trgu	65.000.673	60.343.156
Električna energija	62.307.316	59.132.158
Ostalo trgovsko blago in material	26.317	1.055
Ostale storitve	2.667.040	1.209.943
Na tujem trgu	39.320	46.563
Ostale storitve	39.320	46.563
Skupaj	65.039.993	60.389.719

Družba je dosegla čiste prihodke od prodaje v višini 65.039.993 EUR, ki so v primerjavi s čistimi prihodki od prodaje predhodnega leta višji za 7,70 %.

Čiste prihodke od prodaje sestavljajo prihodki od prodaje na domačem trgu v višini 65.000.673 EUR in prihodki od prodaje na tujem trgu v višini 39.320 EUR.

95,86 % prihodkov od prodaje na domačem trgu predstavljajo prihodki od prodaje električne energije (62.307.316 EUR), ustvarjeni s prodajo električne energije družbi HSE v višini 61.919.973 EUR in družbi Borzen v višini 387.343 EUR.

Prihodke od prodaje ostalih storitev na domačem trgu v višini 2.693.357 EUR in tujem trgu v višini 39.320 EUR predstavljajo prihodki iz naslova storitev (poslovne storitve, druge storitve za informatiko,...), najemnin in drugi prihodki od prodaje.

Prikaz prihodkov od prodaje glede na geografska in območja in področja prodaje ter glede na trenutek pripoznanja prihodkov od prodaje (izpolnitev izvršitvenih obvez):

Postavka v EUR	2019	2018	Pripoznanje
Na domačem trgu	65.000.673	60.343.156	
Električna energija	62.307.316	59.132.158	ob dobavi
Ostalo trgovsko blago in materi	26.317	1.055	ob dobavi
Ostale storitve	2.667.040	1.209.943	
<i>Najemnine</i>	<i>471.225</i>	<i>518.623</i>	<i>v času opravljene</i>
<i>Ostale storitve</i>	<i>2.195.816</i>	<i>691.320</i>	<i>v času opravljene</i>
Na tujem trgu - EU	39.320	46.563	
Ostale storitve	39.320	46.563	v času opravljene
Na tujem trgu - ne EU	0	0	
Skupaj	65.039.993	60.389.719	

Drugi poslovni prihodki (23)

Postavka v EUR	2019	2018
Prihodki od odprave rezervacij	210	400
Odprava slabitve terjatev	0	19.751
Prihodki od odškodnin in pogodbenih kazni	241.018	121.134
Zamudne obresti	65.578	3.485
Dobiček pri prodaji stalnih sredstev	87.718	501.445
Ostalo	159.626	158.000
Skupaj	554.150	804.215

Druge poslovne prihodke predstavljajo dobički pri prodaji stalnih sredstev v višini 87.718 EUR (prodaja zemljišč, prodaja vozil, prodaja računalniške opreme, prodaja pohištva, prodaja snežnega pluga in prodaja počitniških kapacitet Mareda in Moravci), prihodki od odškodnin in pogodbenih kazni v višini 241.018 EUR, prihodki od odprave rezervacij v višini 210 EUR, zamudne obresti v višini 65.578 EUR ter drugi poslovni prihodki v višini 159.626 EUR.

Stroški blaga, materiala in storitev (24)

Postavka v EUR	2019	2018
Nabavna vrednost prodanega blaga	26	0
Skupaj nabavna vrednost prodanega blaga	26	0
Stroški pomožnega materiala	45.350	42.461
Stroški energije	208.435	220.959
Stroški nadomestnih delov	284.341	251.012
Stroški drobnega inventarja	95.072	75.209
Pisarniški material	19.593	47.593
Strokovna literatura	22.266	22.084
Stroški za požarno preventivo	2.627	3.696
Stroški materiala za odpravo škod	0	1.056
Ostalo	13.906	9.418
Skupaj stroški materiala	691.589	673.488
Stroški transportnih storitev	57.970	52.740
Storitve vzdrževanja	2.537.114	2.424.456
Stroški najemnin	85.854	151.079
Stroški povračil zaposlenec v zvezi z delom	58.499	33.206
Stroški zavarovanja in bančnih storitev	860.409	860.523
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	648.442	451.593
Stroški za raziskave in razvoj	56.637	124.942
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	202.978	192.697
Stroški storitev fizičnih oseb	41.981	36.883
Komunalne storitve	186.337	179.339
Stroški varovanja in nadzora	155.668	147.466
Storitve čiščenja	182.100	177.921
Članarine	39.782	37.801
Upravljanje nepremičnin	5.740	8.298
Stroški urejanja deponij	2.295	0
Oblikovanje letnih poročil in revij	1.699	1.983
Ostalo	462.487	272.460
Skupaj stroški storitev	5.585.992	5.153.387
Skupaj	6.277.607	5.826.875

Pretežni del stroškov materiala predstavljajo stroški energije, stroški nadomestnih delov, stroški drobnega inventarja ter stroški pomožnega materiala.

Stroški storitev zajemajo storitve vzdrževanja, stroške sejmov, reklame in reprezentance, stroške intelektualnih in osebnih storitev, stroške zavarovanja in bančnih storitev, stroške transportnih storitev ter ostale stroške storitev.

Stroški storitev zajemajo tudi stroške revizorja, ki v letu 2019 znašajo 12.800 EUR.

Postavka v EUR	2019	2018
Revidiranje letnega poročila	12.800	13.758
Skupaj	12.800	13.758

Stroški dela (25)

Postavka v EUR	2019	2018
Plače	7.603.727	7.891.325
Stroški pokojninskih zavarovanj	1.084.841	1.107.919
Stroški drugih zavarovanj	567.923	577.680
Drugi stroški dela	560.206	1.363.126
Skupaj	9.816.697	10.940.050

Stroški dela so obračunani v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih, Kolektivno pogodbo elektrogospodarstva Slovenije oziroma v skladu z individualnimi pogodbami o zaposlitvi.

Med stroški plač so izkazane plače in nadomestila zaposlencem, med drugimi stroški dela pa regres, stroški oblikovanja rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade, neobvezna osebna zavarovanja, prehrana in prevoz. Stroški socialnih zavarovanj vsebujejo prispevke delodajalca v višini 16,1 % in stroške dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Število zaposlenih in povprečno število zaposlenih po izobrazbeni strukturi

Izobrazbeni razred	1.1.2019	31.12.2019	Povprečno št. zaposlenih
1	1	1	1
2	2	2	2
3	35	35	35
4	5	5	5
5	66	73	70
6/1	43	43	43
6/2	23	22	23
7	45	48	47
8/1	5	4	5
8/2	3	3	3
Skupaj	228	236	232

Odpisi vrednosti (26)

Med odpisi vrednosti je izkazana:

- amortizacija neopredmetenih sredstev v višini 104.916 EUR,
- amortizacija nepremičnin, naprav in opreme v višini 14.857.261 EUR,
- amortizacija naložbenih nepremičnin v višini 27.715 EUR,
- amortizacija najemi v višini 480.853 EUR, ki jo predstavlja amortizacija najema prostora varne celice in prostora UPS ter najema oz. zakupa telekomunikacijskih storitev (na osnovi določb, ki jih prinaša novi standard MSRP 16 – Najemi),
- odpisi terjatev v višini 1.938 EUR,
- odpisi zalog v višini 122.516 EUR, ki jih predstavlja slabitev opreme geotermične elektrarne ter
- odhodki iz naslova prodaje in odpisov nepremičnin, naprav in opreme v višini 6.073.536 EUR, med katerimi glavnino predstavlja odpis investicije v teku hidroelektrarne Hrastje-Mota na Muri. Zaradi sprejetega sklepa vlade o ustavitvi priprave državnega prostorskega načrta za območje hidroelektrarne Hrastje-Mota na Muri je bil tako na dan 31.12.2019 izveden odpis investicije v teku v vrednosti 5.960.636 EUR.

Postavka v EUR	2019	2018
Amortizacija neopredmetenih sredstev	104.916	94.485
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	14.857.261	14.826.699
Amortizacija naložbenih nepremičnin	27.715	7.062
Amortizacija najemi	480.853	0
Oslabitev/odpisi terjatev	1.938	280
Oslabitev/odpisi zalog	122.516	0
Odpisi pri nepremičninah, napravah in opremi	6.073.536	13.285
Prodaje pri nepremičninah, napravah in opremi ter naložbenih nepremičninah	0	89
Skupaj	21.668.735	14.941.900

Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve (27)

Usredstvene lastne proizvode in lastne storitve predstavlja lastno delo na investiciji v teku - izboljšanje vibracijskega stanja generatorjev II. faze v višini 41.471 EUR.

Drugi poslovni odhodki (28)

Postavka v EUR	2019	2018
Oblikovanje rezervacij	0	269.931
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	2.098.347	2.453.142
Koncesije	13.620.235	12.260.578
Izdatki za varstvo okolja	7.779.982	7.509.068
Donacije	149.490	130.265
Drugi poslovni odhodki	260.579	401.729
Skupaj	23.908.633	23.024.713

Druge poslovne odhodke sestavljajo:

- nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v višini 2.098.347 EUR,
- koncesije v višini 13.620.235 EUR,
- izdatki za varstvo okolja (izdatki za vodna povračila, ekološko sanacijo in drugi izdatki za varstvo okolja) v višini 7.779.982 EUR,
- donacije v višini 149.490 EUR,
- drugi odhodki (davek na finančne storitve, stroški v povezavi z zaposlenimi, štipendije, trošarine in drugo) v skupni višini 260.579 EUR.

Finančni prihodki (29)

Postavka v EUR	2019	2018
Finančni prihodki iz danih posojil in depozitov	64.703	199.883
Drugi finančni prihodki	2.020.833	3.341.143
Skupaj	2.085.536	3.541.026

Med finančnimi prihodki družba izkazuje obresti iz danih posojil (posojilo dano družbi HSE) in depozitov ter druge finančne prihodke iz naslova obresti oziroma provizij za dano poroštvo družbi HSE kot posojilojemalcu pri tretji osebi. Dano poroštvo družbi HSE je prenehalo v mesecu avgustu 2019.

Finančni odhodki (30)

Postavka v EUR	2019	2018
Drugi finančni odhodki	43.258	24.693
Skupaj	43.258	24.693

Med finančnimi odhodki družba izkazuje stroške obresti, izhajajoče iz aktuarskega izračuna odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad v višini 21.936 EUR ter obresti za najem prostora varne celice in prostora UPS ter najema oz. zakupa telekomunikacijskih storitev v skupni višini 21.323 EUR.

Davki (31)

Postavka v EUR	2019	2018
Odmerjeni davek	817.343	1.638.077
Odloženi davki	62.758	18.159
Skupaj davek od dobička, pripoznan v IPI	880.101	1.656.236

Družba je davčni zavezanec po Zakonu o davku na dodano vrednost in Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb.

Skladno z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb se davek za leto 2019 plačuje po stopnji 19 % od ugotovljene davčne osnove v davčnem obračunu družbe.

Odmerjeni davek družbe za leto 2019 znaša 817.343 EUR. Družba je v letu 2019 na podlagi davčnega obračuna iz leta 2018 plačala 1.501.570 EUR akontacij davka od dohodkov in konec leta 2019 izkazuje terjatve za odmerjeni davek v višini 684.227 EUR.

Med odloženimi davki družba izkazuje odložene terjatve za davek. Vrednostno je oblikovanje in črpanje prikazano v okviru razkritja za odložene terjatve za davek (pojasnilo 8).

Izračun efektivne davčne stopnje

Postavka v EUR	2019	2018
Poslovni izid pred davki	6.006.220	9.976.729
Izračunani davek po veljavni davčni stopnji	1.141.182	1.895.578
Davek od prihodkov, ki znižujejo davčno osnovo	(64.064)	(5.768)
Davek od davčnih olajšav	(367.154)	(371.386)
Davek od odhodkov, ki znižujejo davčno osnovo	(26.730)	(43.301)
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	152.482	145.432
Davek od ostalih sprememb v davčni bilanci	(18.373)	17.522
Obračunani davek	817.343	1.638.077
Odloženi davki	62.758	18.159
Skupaj davki	880.101	1.656.236
Efektivna davčna stopnja	14,65%	16,60%

Efektivna davčna stopnja za leto 2019 znaša 14,65 %.

Čisti poslovni izid (32)

Družba je leto 2019 zaključila s pozitivnim čistim poslovnim izidom v višini 5.126.119 EUR.

Postavka v EUR	2019	2018
Kosmati donos iz poslovanja	65.635.614	61.193.934
Poslovni izid iz poslovanja	3.963.942	6.460.396
Finančni izid	2.042.278	3.516.333
Poslovni izid pred davki	6.006.220	9.976.729
Čisti poslovni izid poslovnega leta	5.126.119	8.320.493

Razkritja k izkazu drugega vseobsegajočega donosa

Celotni vseobsegajoči donos (33)

V izkazu drugega vseobsegajočega donosa družba med postavkami, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid izkazuje aktuarske izgube iz naslova obveznosti do zaposlenih za odpravnine ob upokojitvi.

Ob upoštevanju zgoraj navedenega celotni vseobsegajoči donos konec leta 2019 znaša 4.929.761 EUR.

Razkritja k izkazu denarnih tokov

Pri poslovanju smo ustvarili prebitek prejemkov pri poslovanju v višini 18.282.467 EUR. Denarni tokovi pri poslovanju so tako pozitivni.

Denarni tokovi pri naložbenju so negativni, prebitek izdatkov pri naložbenju znaša 14.753.298 EUR.

Denarni tokovi pri finančnih aktivnostih so prav tako negativni, prebitek izdatkov znaša 10.473.773 EUR.

Družba na koncu opazovanega obdobja izkazuje denarni izid v višini -6.944.604 EUR.

Razkritja k izkazu sprememb lastniškega kapitala

V izkazu sprememb lastniškega kapitala so predstavljene spremembe sestavin kapitala za poslovno leto.

Družba sestavlja izkaz sprememb lastniškega kapitala v obliki sestavljene razpredelnice.

Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja se je spremenil za 4.929.761 EUR in sicer se je:

- povečal za čisti poslovni izid tekočega leta v višini 5.126.119 EUR in
- zmanjšal za aktuarsko izgubo iz naslova rezervacij za odpravnine ob upokojitvi v višini 196.358 EUR.

Druga razkritja

Povezane osebe

Družba kot povezane osebe opredeljuje obvladujočo družbo skupine HSE in vse odvisne družbe v skupini HSE. Med povezane družbe spadajo tudi pridružene družbe in skupaj obvladovane družbe, prav tako pa tudi družbe v večinski državni lasti.

Družba je v letu 2019 poslovala z naslednjimi povezanimi osebami: Holding slovenske elektrarne d.o.o., HSE Invest d.o.o., MHE Lobnica d.o.o., RGP d.o.o., HTZ Velenje I.P. d.o.o., Pomurski razvojni inštitut Murska Sobota, HSE EDT d.o.o., Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. in Premogovnik Velenje d.o.o..

Družba je s povezanimi osebami (strankami) poslovala na osnovi sklenjenih pogodb, kjer so bile v medsebojnem prometu povezanih oseb uporabljene tržne in obligacijske zakonitosti.

Posamezni posli s povezanimi osebami (strankami) so razkriti v poročilu o poslih s povezanimi osebami, katero je dostopno na sedežu družbe.

Postavka v EUR	Prodaje	Nakupi	Prihodki od danih star. gar.
Holding slovenske elektrarne d.o.o.	63.517.422	572.047	2.020.833
MHE Lobnica d.o.o.	4.080	0	0
Termoelektrarna Šoštanj d.o.o.	211.187	97.073	0
HSE EDT d.o.o.	8.400	0	0
Premogovnik Velenje d.o.o.	476.000	3.572	0
HTZ Velenje I.P. d.o.o.	0	481.160	0
HSE Invest d.o.o.	237.172	1.394.143	0
RGP d.o.o.	303	5.121.504	0
PRI MS	0	50.686	0
Skupaj	64.454.564	7.720.185	2.020.833

V stolpcih prodaje in nakupi je prikazan promet vseh poslov (brez DDV) med družbo in povezanimi družbami v letu 2019.

Največjo prodajo predstavlja prodaja električne energije družbi HSE d.o.o., največje nakupe pa izvajanje investicijskega inženiringa s strani družbe HSE Invest d.o.o. ter gradbenih in drugih storitev s strani družbe RGP d.o.o..

Prodajne in nakupne cene za storitve so definirane na podlagi veljavnega internega cenika družb skupine HSE, najemnine so določene na podlagi primerljivih prostih cen, prodajne cene električne energije pa na podlagi metode dodatka na stroške.

Družba je v poslovnem letu 2019 poslovala tudi z družbami, ki so v neposredni ali posredni večinski lasti Republike Slovenije (več kot 50 % lastništvo).

V tabeli so prikazani posli s takšnimi pravnimi osebami, ki so za družbo z vidika ravni pomembnosti transakcij pomembni po kriteriju velikosti transakcije (prihodki oziroma odhodki v obdobju leta 2019 presegajo 250 tisoč EUR), razen za banke, kjer so razkriti vsi posli. Ostali posli z gospodarskimi družbami, ministrstvi, agencijami in drugimi pravnimi osebami, kjer je RS večinski ali manjšinski lastnik, so z vidika poročanja nepomembni.

Poslovni partner/vrednost v EUR	Odperte terjatve na dan 31.12.2019	Odperte obveznosti na dan 31.12.2019	Prihodki 1-12 2019	Odhodki 1-12 2019
Borzen d.o.o.	32.727	0	387.343	0
Drava vodnogospodarsko podjetje Ptuj d.o.o.	0	211.724	0	643.426
Skupaj	32.727	211.724	387.343	643.426

Prejemki

Prejemki posloводства

Postavka v EUR	Bruto plača	Drugi prejemki	Boniteta	Povračilo stroškov	Skupaj
Andrej Tumpej	107.058	4.725	7.830	1.921	121.534
Skupaj	107.058	4.725	7.830	1.921	121.534

Prejemki posloводства vključujejo:

- bruto prejemke, ki so vsebovani v obvestilu za napoved dohodnine,
- druge prejemke (prehrana, prevoz, dnevnice),
- premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Družba v letu 2019 ni odobrila predujmov, posojil ter poroštev tem skupinam oseb.

Prejemki zaposlenih, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe

Postavka v EUR	Bruto plača	Drugi prejemki	Boniteta	Povračilo stroškov	Skupaj
Zaposleni po individualnih pogodbah	284.655	14.173	9.011	5.523	313.362
Skupaj	284.655	14.173	9.011	5.523	313.362

Finančni inštrumenti in tveganja

Kreditno tveganje

Največji kupec družbe je obvladujoča družba HSE, ki odkupi celotno proizvedeno električno energijo.

Kreditno tveganje, ki predstavlja nevarnost, da terjatve do kupcev in drugih pravnih oseb ne bodo plačane v celoti, ali pa sploh ne bodo plačane, v družbi minimiziramo tako, da imamo sklenjeno letno pogodbo o prodaji električne energije, ki vsebuje elemente zavarovanja terjatev.

Ocenjujemo torej, da so tveganja iz naslova terjatev do kupcev glede na navedene ukrepe obvladovana in, da je bila izpostavljenost kreditnim tveganjem v letu 2019 nizka.

Kratkoročne poslovne in finančne terjatve (neoslabljene in oslabljene) po rokih zapadlosti

Postavka v EUR	Zapadlost v plačilo					Skupaj
	nezapadle	zapadle do 3 mesece (do 90 dni)	Zapadle od 3 do 6 mesecev (od 91 do 180 dni)	zapadle od 6 do 9 mesecev (od 181 do 272 dni)	zapadle nad leto dni (od 361 dni naprej)	
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	11.032.627	0	0	0	0	11.032.627
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	58.849	1.968	0	0	144.526	205.343
Kratkoročno dani predujmi	350	0	0	0	0	350
Kratkoročne posl. terjatve do državnih in drugih inštitucij	1.769.008	0	0	0	0	1.769.008
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	175.927	0	0	0	0	175.927
Skupaj 31.12.2019	13.036.761	1.968	0	0	144.526	13.183.255

Postavka v EUR	Zapadlost v plačilo					Skupaj
	nezapadle	zapadle do 3 mesece (do 90 dni)	Zapadle od 3 do 6 mesecev (od 91 do 180 dni)	zapadle od 6 do 9 mesecev (od 181 do 272 dni)	zapadle nad leto dni (od 361 dni naprej)	
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	9.148.235	0	0	0	0	9.148.235
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	67.482	11.379	301	0	144.526	223.688
Kratkoročno dani predujmi	4.893	0	0	0	0	4.893
Kratkoročne posl. terjatve do državnih in drugih inštitucij	393.811	0	0	0	0	393.811
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	66.990	0	0	0	0	66.990
Skupaj 31.12.2018	9.681.411	11.379	301	0	144.526	9.837.617

Gibanje popravkov vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev

Postavka v EUR	2019	2018
Stanje na dan 1.1.	144.526	168.227
Izterjane odpisane terjatve	0	(23.701)
Stanje na dan 31.12.	144.526	144.526

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje zmanjšanja likvidnosti in spremembe cen vrednostnih papirjev.

Ker družba nima več naložb v vrednostne papirje, zaznavamo le tveganje zmanjšanja likvidnosti, ki ga ocenjujemo kot nizko, kajti plačila največjega kupca so predvidljiva in stabilna. Obveznosti do dobaviteljev in iz financiranja so znane vnaprej.

Likvidnostna tveganja smo v letu 2019 dobro obvladovali, saj smo dnevno, tedensko in mesečno spremljali denarne tokove, viške likvidnih sredstev smo deponirali pri priznanih bankah po načelu razpršitve tveganja in največjega donosa in oblikovali smo potrebno likvidnostno rezervo.

Dolgoročne obveznosti po zapadlosti

Postavka v EUR	Zapadlost v plačilo		Skupaj
	do 2 leti po datumu IFP	od 3 do 5 let po datumu IFP	
Dolgoročne finančne obveznosti iz najemov	15.670	32.632	48.302
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	29.192	0	29.192
Skupaj 31.12.2019	44.862	32.632	77.494

Postavka v EUR	Zapadlost v plačilo		Skupaj
	do 2 leti po datumu IFP	od 3 do 5 let po datumu IFP	
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	26.518	0	26.518
Skupaj 31.12.2018	26.518	0	26.518

Kratkoročne poslovne in finančne obveznosti po rokih zapadlosti

Postavka v EUR	Zapadlost v plačilo		Skupaj
	nezapadle	zapadle do 3 mesece (do 90 dni)	
Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov	486.676	0	486.676
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	1.766.693	0	1.766.693
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	2.974.973	0	2.974.973
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	105	0	105
Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlencev	786.992	0	786.992
Kratkoročne posl. obveznosti do državnih in drugih inštitucij	2.399.706	0	2.399.706
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	157.798	0	157.798
Skupaj 31.12.2019	8.572.943	0	8.572.943

Postavka v EUR	Zapadlost v plačilo		Skupaj
	nezapadle	zapadle do 3 mesece (do 90 dni)	
Kratk. poslovne obveznosti do družb v skupini	1.670.380	0	1.670.380
Kratk. poslovne obveznosti do dobaviteljev	2.610.979	1.004	2.611.983
Kratk. poslovne obveznosti na podlagi predujmov	5.480	0	5.480
Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlencev	1.371.562	0	1.371.562
Kratkoročne posl. obveznosti do državnih in drugih inštitucij	1.874.760	0	1.874.760
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	5.186	0	5.186
Skupaj 31.12.2018	7.538.347	1.004	7.539.351

Tečajno tveganje

Izpostavljenost tveganju sprememb deviznih tečajev

Postavka v EUR	EUR	Skupaj
Kratkoročne poslovne terjatve	13.038.729	13.038.729
Dolgoročne poslovne obveznosti	(29.192)	(29.192)
Kratkoročne poslovne obveznosti	(8.086.267)	(8.086.267)
Neto izpostavljenost IFP 31.12.2019	4.923.270	4.923.270

Postavka v EUR	EUR	Skupaj
Kratkoročne poslovne terjatve	9.693.091	9.693.091
Dolgoročne poslovne obveznosti	(26.518)	(26.518)
Kratkoročne poslovne obveznosti	(7.539.351)	(7.539.351)
Neto izpostavljenost IFP 31.12.2018	2.127.222	2.127.222

Družba ni izpostavljena tečajnemu tveganju saj posluje le v valuti EUR.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje v DEM ocenjujemo kot nizko, zato v letu 2019 nismo imeli izdelane aktivne politike obvladovanja tovrstnih tveganj.

Za dana posojila v skupini, ki na zaključni dan poslovnega leta ne obstajajo so bile dogovorjene fiksne obrestne mere, zato analiza občutljivosti za ta del ni narejena.

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in investicij. Ustrezen obseg kapitala družbi zagotavlja zaupanje upnikov, trga ter vzdržuje prihodnji razvoj dejavnosti.

Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo neto obveznosti, s skupnim zneskom neto obveznosti in celotnim zneskom kapitala. V okviru neto obveznosti družba vključuje prejeta posojila in finančne obveznosti iz najemov, znižane za denarna sredstva.

Kazalnik kaže razmerje med zadolženostjo družbe in kapitalom.

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Dolgoročne finančne obveznosti iz najemov	48.302	0
Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov	486.676	0
Skupaj finančne obveznosti	534.978	0
Kapital	440.215.315	445.285.553
Finančne obveznosti/Kapital	0,00	0,00
Denar in denarni ustrezniki	697.823	7.642.427
Neto finančna obveznost	(697.823)	(7.642.427)
Neto dolg/kapital	(0,00)	(0,02)

Poštene vrednosti

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov

Postavka v EUR	31.12.2019		31.12.2018	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Neizvedena finančna sredstva po poštenu vrednosti	5.191	5.191	5.191	5.191
Finančna sredstva po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	5.191	5.191	5.191	5.191
Neizvedena finančna sredstva po odplačni vrednosti	13.736.552		17.335.518	
Finančne terjatve	0		0	
Poslovne in druge terjatve	13.038.729		9.693.091	
Denarna sredstva	697.823		7.642.427	
Skupaj	13.741.743	5.191	17.340.709	5.191
Neizvedene finančne obveznosti po odplačni vrednosti	8.422.991		7.938.441	
Bančna posojila	0		0	
Druge finančne obveznosti	0		0	
Poslovne obveznosti in druge obveznosti	8.422.991		7.938.441	
Skupaj	8.422.991		7.938.441	

Družba ocenjuje, da je knjigovodska vrednost finančnih instrumentov dovolj natančen približek za njihove poštene vrednosti, zato se poštene vrednosti le-teh niso ločeno opredeljevale.

Finančna sredstva po poštenu vrednosti glede na hierarhijo

Postavka v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Finančna sredstva po poštenu vrednosti tretje ravni	5.191	5.191
Skupaj	5.191	5.191

Dogodki po datumu poročanja

Korona virus

V družbi smo ob prvi javni informaciji, 24. februarja, da obstaja sum okužbe s korona virusom znotraj Republike Slovenije, nemudoma sprejeli osnovne preventivne ukrepe za preprečitev širjenja omenjenega virusa ter določene varnostne (zaščitne) ukrepe in naloge za zmanjšanje tveganja pred okužbo.

Ukrepi so se v naslednjih dneh še dopolnjevali in nadgrajevali ter se dnevno spremljajo in usklajujejo na ravni skupine HSE.

Vsa prizadevanja smo, ob tem, da imamo ves čas v prvi vrsti v mislih zdravje sodelavcev, usmerili v zagotavljanje temeljne dejavnosti naše družbe - zagotavljanja varnega in stabilnega obratovanja objektov in s tem proizvodnje električne energije ter izvajanje in zaključevanje nujnih vzdrževalnih del (remonti in revizije). Nujno potrebni podporni procesi proizvodnji električne energije se zagotavljajo z delom od doma in potekajo razmeram primerno, a nemoteno.

Glede na trenutno stanje smo ocenili tudi vpliv epidemije oz. sprejetih ukrepov po posameznih področjih na poslovanje družbe. Kot dodatno tveganje smo prepoznali tveganje okužbe ključnega kadra, ki je usposobljen za delo v centu vodenja DEM, usposobljen za obratovanje elektrarn in strokovni kader za nujno odpravo napak, ki se pojavijo med obratovanjem strojev za proizvodnjo električne energije.

Če se nam kader, ki je usposobljen za obratovanje okuži in ne more opravljati dela potem ne moremo izvajati temeljnega procesa to je proizvodnja električne energije. S tem nam nastane izredno velika škoda, zato imamo v primeru dodatnih zaostritev pripravljene tudi dodatne ukrepe za zagotavljanje nemotene proizvodnje. Vpliva na proizvodnjo v času izrednih razmer v krajšem roku ne pričakujemo, pričakujemo pa, da bodo zaradi izrednih razmer še nastajali dodatni stroški, vendar ocenjujemo, da le-ti ne bodo imeli bistvenega vpliva na poslovanje družbe.

Tveganja, ki jim je družba najbolj izpostavljena tako še vedno ostajajo tveganja naravnih nesreč, ki lahko povzročijo poškodbe ali uničenje naprav in opreme ter posledično nerazpoložljivost ali zmanjšano razpoložljivost naprav in opreme in tveganja izrednih dogodkov, predvsem tveganje visokih vod in razlitja vode ter poplave, regulatorna tveganja (tveganja dviga stopnje nadomestil za uporabo stavbnih zemljišč, koncesnin in vodnih prispevkov, ki močno vplivajo na stroške ter s tem na poslovne rezultate družbe) ter tveganje izpada načrtovane hidrologije in izpada proizvodnih naprav.

4 Priloge

Kontaktne podatki

DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR d.o.o.

Obrežna ulica 170

2000 MARIBOR

Telefon: 02 3005 000

Fax: 02 3005 655

Spletni naslov: www.dem.si

E-pošta: info@dem.si

Pomen kratic

CV	Center vodenja
ČHE	Črpalna hidroelektrarna
DDV	Davek na dodano vrednost
DEM	Dravske elektrarne Maribor d.o.o.
DPN	Državni prostorski načrt
DV	Daljnovod
EBIT	Poslovni izid iz poslovanja
EBITDA	Poslovni izid iz poslovanja skupaj z amortizacijo
EES	Elektro energetske sistem
ELES	Elektro Slovenija d.o.o.
EU	Evropska unija
EUR	Evro
HE	Hidroelektrarna
HESS	Hidroelektrarne na spodnji Savi d.o.o.
HSE	Holding Slovenske elektrarne d.o.o.
IDP	Idejni projekt
IS	Informacijski sistem
ISO	Mednarodna organizacija za standardizacijo
MHE	Mala hidroelektrarna
MSRP	Mednarodni standardi računovodskega poročanja
NEK	Nuklearna elektrarna Krško d.o.o.
NLB	Nova ljubljanska banka
NS	Nadzorni svet
OHSAS	Sistem vodenja poklicnega zdravja in varstva pri delu
PKZ	Proti korozijska zaščita
PRI	Pomurski razvojni inštitut
RECS	Sistem certifikatov za energijo iz obnovljivih virov
RS	Republika Slovenija
RTP	Razdelilna transformatorska postaja
SENG	Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o.
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
UMAR	Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
ZGD	Zakon o gospodarskih družbah